

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 9. } డెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది శనివారము } No. 97
సంపుటము ౯ } పది రోడ్లారినామ సంవత్సరము, చైత్రమాస శుద్ధ సప్తమి ౭. } సంచిక ౨౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూర్తినిగల మాయవీరిగుండ. పలుమందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను విఖ్యాతి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

కావలెను ! మా సరస్వతీవాచకములు, ఇతిర స్రుచురములు వ్యాప్తవకారకు తెలుగుజ్ఞులయం దంతటను తిరిగి కనిచేయుటకు ప్రావిలింగు ఏజెంట్లు కావలెను. ఇదివరలో పాఠశాలలో పాఠ్యాంశములుగాను లేక నూతన వైజ్ఞానిక గాను పనిజేసియున్నవారికి ప్రాముఖ్యత యియ్యబడును. జీతము ముప్పదిరూపాయలు, మరియు సంచారపు ఖర్చుల వెనుకటి అనుభవము, వయస్సుతో ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలయును.
కె. యల్. యన్. సోమయాజులు,
రాజమండ్రి, గోదావరికిక్కుడిపో.

నవలా గ్రంథములు

సాంబర్యతలక	1- 0-0	సుధాకంఠ్యుడము	1-0-0
కర్పూరమంజరి	1- 0-0	రాజశ్రీకావ్యము	1-0-0
జువ్వలకాయ	0-12-0	"	౨ 1-0-0
విశోదములు	0- 8-0	కృష్ణకేసి	0-6-0
సాక్షి గవభాగము	2- 2-0	మణిమంజరి	0-౯-0
౨	2- 2-౦	సంకచరిత్ర	0-4-0
3	1-10-0	కాలశేను	1-8-0
రంగరాజువిజయం	0-12-0	కద్దిని	1-4-0
యంగంధరవిజయం	3- 4-0	త్రభావతి (కడ్యవృత్తి)	0-8-0
రాజమారుయ్యదేవ	1- 4-0	శివాజీచరిత్ర	1-4-0
పాతాళవైరని	1- 4-0	విజయనగర సా	1-4-0
శతకర్పూర	2- 0-0	కథారత్నావళి	1-4-0
తంబూడి	0-12-0	మయూరకథామండలి	1-2-0

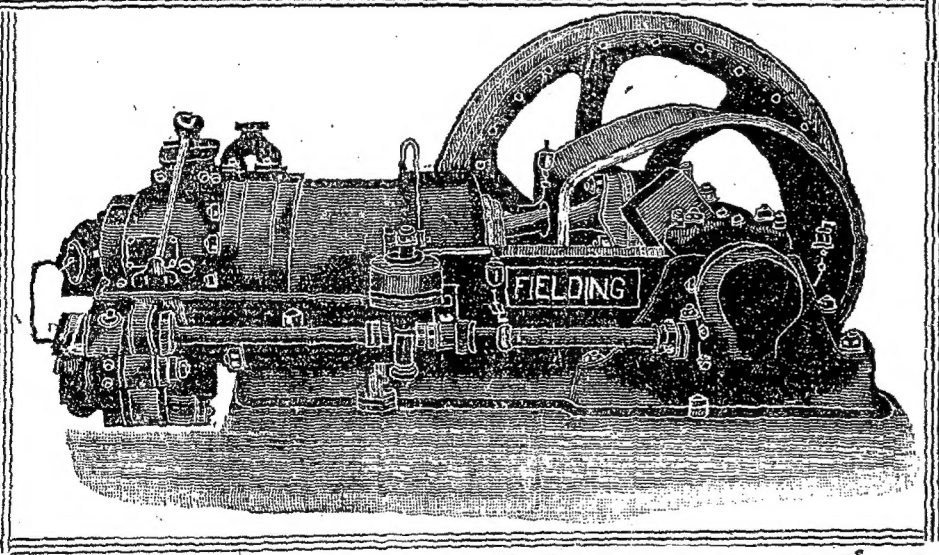
నటక గ్రంథములు

బల్లారి. డి. కృష్ణమూరార్యులవారిచే రచించబడినవి			
శిశిరశీతము	1-6-0	సారంగధర	1-6-0
పాదుక	1-6-0	(కర్ణాట) 1-2-0	సాగతి 1-2-0
తమిళ	1-2-0	మత్తూరి 1-2-0	చంద్రహాస 1-2-0
బృహన్నల	1-2-0	కర్పూరి 1-2-0	పాంచాలి 1-2-0
విరళాది	1-2-0	కర్పూరి 1-2-0	శివాజి 1-2-0
మణిమంజరము	(లి. మాధవరావుగారిది)		1-0-0
గయోపాఖ్యానము	(లి. అశ్వనీమోహంగారిది)		0-8-0
సామంతిపరిణామము	(డిటో)		0-6-0
త్రతాపత్రీకము	(కేడం వేంకటరామశాస్త్రిగారిది)		1-5-0
సుధాదావిజయము	(నానిలికొలను సుబ్బరావుగారిది)		1-0-0

ఎం. వి. శర్మకంపెని,

381 తంబు శెట్టివీధి (కపాలంపెట్టె నెం. 287, తం) మదరాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమృతము చూపువి. అన్నిసయిజాలు స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి ఖరీదైన మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

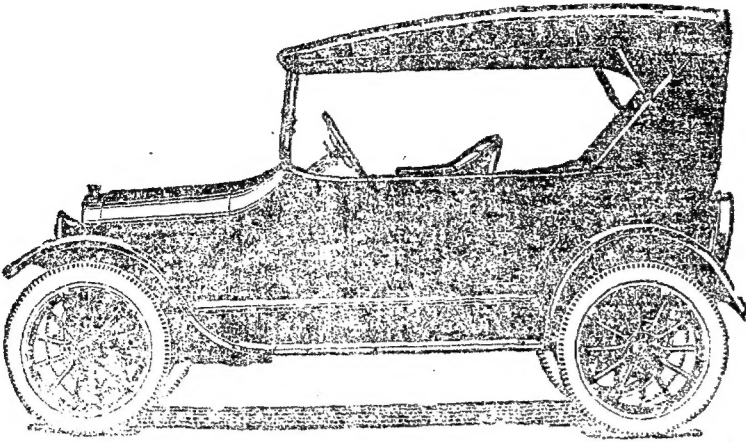
హనుమాన్ వర్చిసిలి

శరీర పోషణకు సుఖమైనది.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండుబ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

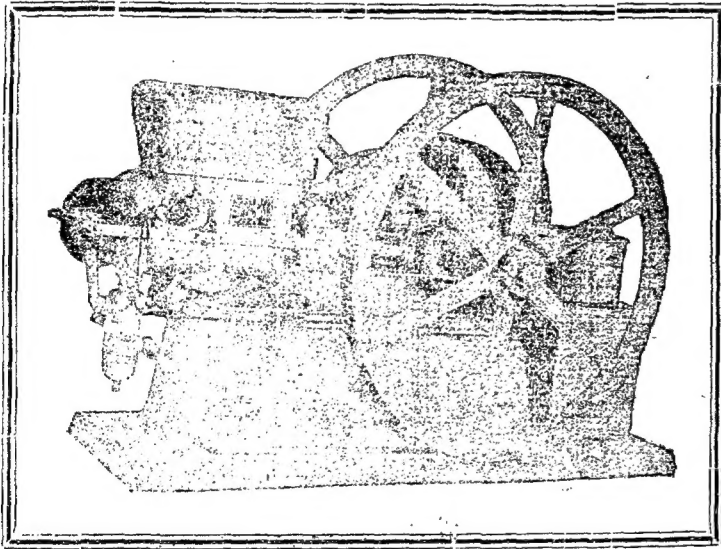
చిత్తలెటు మోటారుబండ్లు CHEVRELETT MOTOR CARS

ప్రపంచమునకు చతురయగు మోటారుబండి యిదియే వెల 3500/- రూపాయిలు
మారు 3600 యిచ్చి యిబండిని కొని ఒక లైసెన్స్ మాత్రమే 15 రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టి
వలెను. ఈ క్రింది ఆధనపు సామానులు కొన నక్కరలేదు.
ఒక స్పీడుట్రైగు 100-0-0 స్పీడమీటరు 60-0-0 మాగ్నెటోవాటిఫికేషన్ 250-0-0
సెల్ ఫోన్ పార్ట్ 400-0-0 మొత్తము రు. 810-0-0

మీరు యిబండిని కొనియెడల ముఖ్యముగా గమనించవలెను. మొదట చతురయని ప్రయత్నము చేసి సాను
గ్రహించి కొనియెడల, చివరకు యెక్కువ ఖర్చు అగును. ఈ 3500 లో 310 తీసివేసిన రు 2790 యగును.
ఈ బండిని ప్రశస్తమైన సాచుగ్రితో తయారుచేయడమయినది చాలాకాలము మున్నగు—యితర విషయ
ములను వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. స్వంతవనిగిగాని, అడ్మినిస్ట్రేటివ్ అయిన బండియొక్క క్రయలేదు. స్వేచ్ఛ సామా
నులు యెక్కువగా అంతరించుచున్న వారము. గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్నం నుండి ఏలూరు
కరస్పాండ్లను 9 బ్రాడ్వే } యింగ్లిషు నైకలు మోటారుబండ్ల పోర్టింగు కంపెనీ
మద్రాసు అని
వ్రాయవలెను. } కాకినాడ, మద్రాసు.

అ మ న్నో ఆ యి ల్ ఎం జి ను లు

మావద్ద ఈ సుప్రసిద్ధమైన ట్రియము, జనాను రంజక మై
నట్టియు ఎంజినులు మిక్కిలి కొద్దిగానున్నవి. వాటిని
యుద్ధమునకు పూర్వముండిన
ధరల ప్రకారము యిచ్చి వేయ సిద్ధముగానున్నాము.
ప్రస్తుతము మావద్దనున్నవి మాత్రమే యుద్ధమునకు
పూర్వముండిన ధర ప్రకారము యివ్వబడును. యిదే
ప్రకారము యికమీదట యివ్వబడును.
21 హెచ్.వి మొదలుకొని 8 హెచ్.వి వరకు
అనేక కొలతలలో గలవు.

సోలు ఏజెంట్లు—

BEST & Co., Ltd.

Post Box 63

Madras.

జీవాభ్యుదయమే! స్వచ్ఛతేనము!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మునందు ఆంధ్రులచే అధిక పరిశ్రమ
వలన జీవితము మృగములవై బరంభమునందు మార్చి తయారు
రు. కాబట్టి మృత్యు వలన భయములేన పట్టువస్త్రములు, పట్టు
భోజనములు, మేలైన పట్టువస్త్రములు, అందమైన పట్టు
రుమాళ్లు, కన్నులను మెరుపుగొలుపు ఎరువు, గులాబి,
పూదా, కంఠపండు, దూపియ్య, వెనులికంతుముగండు
లలో మిమాల్యమునకు దగిన అందమైన వస్త్రములు
గలవు. వీరెన్నికగానిన, పూతన పట్టు పాదరేఖలు
కట్టించుచు బరంభము పట్టువస్త్రములను గూర్చి తెలుప
వేలకే కంఠమున, నాణ్యమునకును పూచీ. ఇవిగాక
మాడవ, బరంభము, నిప్పుపురం, సంబలపురం పాదరేఖ
వస్త్రములను, కన్నుల పట్టుమొలకలను చక్కని
కర్మాహారములను వలసినన్ని రకములలో గలవు.
ఒకసారి ఆర్థికనిర్వికల మార్కెట్ మైన వ్యాపార
మును తెలుసుకొనగలరు.

దుమ్ము విఘ్నేశం అందునక

పట్టువస్త్రముల వ్యాపారము బరంభము.
గంజాంబలా.

The Provincial Insurance Co., Ltd.
CALCUTTA.

98/4 Clive Street.

Directors:

C. R. Das Esq. Bar-at-Law,
J. M. Sen Gupta Esq. Bar-at-Law,
B. Dutt, Esq. M. S. C. P. R. S. D. S. C.
D. N. Sen Esq

P. B. Bhowdhuri Esq (Ex-officio)

Purely A. National Concern

Low Premiums Prompt Payment

Agent wanted on liberal terms.

Apply for further particulars to

P. H. Gupta Esq Bar-at-Law

Chief Agent

for

Andhradesa or

The Manager, Provincial Insurance Co. Ltd.

45 Sembudas Street, MADRAS.

SIGHT RESTORED
A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-
eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc.,
without knife. No failure; absolutely safe;
highest testimony. Particulars free.
L. H. SELLER, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL.
Simple, harmless, external application for
functional weakness, Loss of Manhood,
etc. No irritation, no discolouring, no
bad smell. Particulars free. Correspon-
de ce confidential.
HEALTH HOME, D. Santa (B. Bengal).

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు
వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి
నుఖిజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము
నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఈ పుస్తకములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,

20-2 Harrison Road, Calcutta

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృద్ధి
కాస్తలాసుము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము,
భూతకైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానారి చిట్టచివ్విమా
నాలు విచిత్ర విశోదనిద్యము గలవు. ఇంతే గాక మృగ
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, ముఖ
కమాధిగతులు, శరీరములేని తలకాయచేత వీలగుటలు
భూమిపై గజముయెక్కున గాలిలో మనుష్యుని నిలబెట్టగలగా
నిట్లు మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు. ఈ గ్రంథ
మున చదివిన ఆత్మద్యురముగా మేలిక చేయుచు గృహంబు
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 బలర 211383-5
కే. జ్వాలాహరి నాథుడు. బంగళా, బాధు భట్టా

సభాపర్వ విరాటపర్వములు తిలకు స్వ రాజ్య నిధి

రెండిటి ఖరీదు బదులుపాయలు గాని

రెండున్నర గాదు

శ్రీమాన్ గట్టుపల్లి శేషచార్యులుగారు తిలకునిధి కొనగిన సభాపర్వ విరాటపర్వములను బడయగోరువారు చెప్పిపురి మాంటురోడునందున్న హిందూపత్రికా కార్యాలయమునకు ఏడు (5-0-0) రూపాయలను పంపవలెనుగాని 2-8-0 గాదు. ఒక్కొక్కసంపుటయు అనగా పర్వమువలె పోస్తే సహా రెండున్నరయగునుగాన రెండుసంపుటముల కును ఏడురూపాయలు పంపవలెను. అటులచేయక సంగతి తెలియకనో ఏమో కొందరు 2 8.0 మాత్ర మేపంపుచున్నారు. వారికి రెండుపర్వములను పంప వీలులేదని హిందూపత్రికా కార్యాలయమువారు ప్రకటనార్థము వ్రాశుచున్నామి.

“ఈ కేసు విచారించుటకు సౌకర్యము లేదు”

బెంగళూరిలో ఒక విరోపియుని మహామోసము

బెంగళూరు, మార్చి 22:— మైసూరువ్యాకీని ఒక అయికోపియుడు మోసముజేసిన కేసు పోలీసువారికి బహుశా జేయబడినది గత నవంబరు మాసమున క్యాబ్జెక్ట్ వాసు అను నరెడ్డు బ్యాంకుకునున్న 1157 సంవత్సర చెక్కును 305 పానులకు గ్రెడ్జింగువారి పేరపేరి డబ్బు పుచ్చుకొనెను. అప్పుడు అందను డ్రీమూబ్యాంకిలో తన మొత్తముండేటటుల ఒకే సాక్ష్యములు జూ పెట్టబడననకంపగా చెక్కునుగ్రెడ్జి కంపెనీవారు తానిని,జింపించి, చాచుకునేసరికి ఎన్నిమూలా తనిసికి వ్రాసినను బదులులేదు. కొద్దిరోజులలో తనని జాలించుకొని భారతదేశము వీరి, స్వదేశమునకు పోవ నున్నాడని గూడ తెలిసినది. అందున పోలీసువారు న్యాయాధికారి ప్రసంగముగాకి రిపోర్టుచేయుగా ఆ నంబరునుపంపి. పత్రికాము పోలీసువారికి వాపసు చేయబట్టు వ్రాసిరి. “వాకు సౌకర్యము తేనెయన యీ క్షుత్రమున తనకు వాపసు చేయుచున్నాడు. మరియొక న్యాయాధికారియొడట యీకేసు విచారించ బడవలయును.”

తురుమ్మ ప్రతిపక్షములు

వీనిని చర్చించుటకు మిత్రమండలికతినిధులు కర్ణాటక ప్రభుత్వ అధ్యక్షతలకంద ప్రధానమంత్రికేసును విశేషాంశ కా కార్యాలయము 21 తేదీని సమావేశమై. చర్చ అంతయు అయిన పిదప వారి యుద్దేశ్యమును ప్రకటించెదరు.

చిట్టనలో సార్వత్రికమిత్రములు

ఇదిగతలో జెప్పబడిన గమల పనివాండు, జనవారి పనివాండుగారి భక్తములను గట్టుపాడుగూడ తమవేరకములను కగ్గించుట కిష్టపడతేయ. కుమ్మరివాండుగూడ పనిమానెడ మను చున్నాడు.

నోటి ను.

బెజవాడ డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టు ఫయిలు
ఓ. యస్. నెం 312/17 య పైన బెజవాడ
సబుకోర్టు ఫయిలు అప్పీలు 68/20 పైన
మద్రాసు హైకోర్టు సెకండప్పీలు 434/21 లో
4 ప్రతివాది అయిన

కృష్ణజిల్లా తిలపురాడివికా బెవాడ సివిల్ కోర్టులో చేరిన కనుబండాగ్రామకాపురండ్ల దాసుకుమారుడు పాను పడ్డనీ చిట్టయ్యకు తెలుసుపరచే నోటిసు.

ఇంకా సగండప్పీలులో నీవైన యిదివరకు నోటిసులు కోర్టుద కంపించినవి వారి క లేవనెడన హైకోర్టువారుయి ను నీవైన తేల్చి బ్రూకెడ్ కర్మకులకు) అనగా నీయొక్క వాగధర్మము నోటిసుకు అడ్డగించవలెనని తుత్తకపు చేసి యున్నా సంగతిని నీకు తెలియపరచడమైనది.

గతము కేసులో అప్పీలు అనంత కృష్ణయ్య, ముద్రాశిల్పి-8.28 } అట్టింగు,గవర్న మెంటు ప్లీటకు.

అంగుళిమల అవతీకా
ధర రు. 90-150 వరకు గలవు.

మంచికెంపుల సుకరముబంగారముచేర్చి కట్టుబడిన
చిన్ని, పెద్ద హంబిళ్లు, టీకాల్లు, జడబిళ్లు,
టీకాల్లు, పతకములు మొదలగునవి అమృతమునకు సిద్ధ
ముగానున్నవి. తేనివి త్వరలోనే కట్టియివ్వబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ.
(6) 25 బైబాబాదనోడ్డు, మద్రాసు

బిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0
507 మాత్రలకామయ్య కస్తూరిమాత్రలు అందరన వ్యవస్థను లేక వాడనచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో
వాడిన మలబద్ధకము ఎంతికాము నుడియున్నను మాయమగును. కక్షిణమే 6 బుడ్లను పంపుదు
ఎన్. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఏజంటు, బెన్సు అండు కో సైబాపురము.
బాల నుభోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పకరువు. శ్రేష్ఠమైన మాలికలనుండి కాస్తాక్రమాగా తయారుజేయబడి
నది. జీర్ణకీక్రి, ఆకలి తగ్గండట, భేదము, కురుపులు, తిట్లు, చిక్కిపోవుట, గిడలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు
వాటిని పోగొట్టి మంచుకము పుష్టివిచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు జైవధము బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0
507 మాత్రలకామయ్య కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్నివ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుడ్ల పంపవలెను.
పెంకటరావు దేశపాండి బైర్ కాట్ డక్కా (వెన్ను బ్రహ్మపురము, గుల్బర్గా.
507 యిక్కడ నన్నట్టి జనలందరు మీ కస్తూరి మాత్రలను వాసి, అందువలన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తి చెందిరి.
3 బుడ్లకు వరల పంపవలెను. ఎమ్. రాజురెడ్డిల కామ్యవర్తకులు ఏడ్వలూసోపు కర్నూలుజిల్లా
రు 2 లు జైవధములకొనువారికి మా శ్రీరాములవారి పట్టాభిషేక క్కాలందరు ఇనాం.
ప్రాచి, నెం 381, తేలుకెట్టిపేర్తి, పడరాసు. నెం 183 చెనాబాదనోడ్డు ఆనందభవనందగర్ మద్రాసు.
సాళిపుష్ప వెంటటాచల పండితులు శ్రీ శివారావున వైద్యకాల మైసూరు. (1)

త్వ ర ప దు దు ధరలు తగ్గినవి
వె ల లు

టూరింగు 2,550
రన్నెవాటు 2,450
స్టాండర్డు చాసిన్ 2,045
టూరింగు (స్టార్డుతో) 2,860
ఒకటన్ను చాసిన్ 2,375

యా రోజుననే మీ ఆర్డరును మాకు పంపుడు. మాద్వారా కొనిన ఎడల మీకు ఎక్కువ సదుపాయము కలుగును.

మోటార్ అందు జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, బెజవాడ
సబుడిల్లరు:— కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాలకు

20టిగాకమోటా తుపాకి నాప్రసిద్ధమగు కంపెనీవారిచే
చేయబడ్డది. (8068) మృ.నది

ధరలు నరనము.
కృటులాగు
ఉచితము

కాగము 32, 38, 32 అంగుళములలో దొరకును
య. వి. రామానుజం శెట్టి ఆంధ్రు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మాత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక క్రిత చికిత్స
URESOL (యూరెసోల్)
అను జైవధమును వాడటముచే తప్పుక విజముగా తుదురుగిరి
9 మొదలు 12 కాగములకు రోగముగించిన వాయు
అన్ని మందుల సాఫల్యము, యింతే యుక్తములకును విక్రయమునకు దొరకును.
ప్రాప్తికము వాడుకవిజము చే దిగుక విజమునకు ప్రాయశు లేను.
C. I. Hall & Co. 46, Srinagarathi Street, Triplicane, Madras

అహింసా సిద్ధాంతము

(సి. ముఖ్య. ఆంధ్రవాన్ గారు)

హింసా అనునది ప్రాతస్తుచయమున కాంతిని కేరళమున

అప్పుడు మహాత్ముడు వాడై పుట్టి దిగి ముఖమున వ్యాకుల

నేనును వానిని గూర్చి నివరించి చెప్పుటలను అట్లు చే

ఈ చిన్ని వ్యాసములో నేను యాదినయమునందలి ఒ

వాని భారతదేశములో మౌర్యుడు ఈ ప్రేమభావ మున్న

వా భావములం దిట్టి పరిరక్షణ గల్గునయముననే నేను

అప్పుడు ఏను ప్రభువు యిట్టి సాక్షాత్తుగా నున్నాడు

అప్పుడు భూమిని వందల టన్నులతో కొట్టెను

అతడును చేతిపట్టు పొయ్యెనె అట్లుముఖాభివ్యక్తిగలవదలి

అతడును చేతిపట్టు పొయ్యెనె అట్లుముఖాభివ్యక్తిగలవదలి

వాడు హృదయమున నీనది మహాత్ముడే. ఈ సత్కారమునకు మే

అహింసా వ్యాపకమునకై చేయవలసిన పని చాలగలదని

భారతదేశమునకు మనము, మనచేత నైనంతవరకు అహ

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయము

పురాణగ్రంథములు - కాకినాడ

ఈ గ్రంథనిలయము 1911 సంవత్సరములో స్థాపించబడినది.

(1) ఇందు చందాదారులుగాఁ జేరువారు 0-8-0 లు

(2) చందాదారులకు క్యాలిక్యూలేషన్లు గంపుటము

(3) వి. పి. సౌకర్యములు లేని నైవామి ఇలాకా వా

(4) ఇందు సహాయముగాఁ జేరువారు సంవత్సరముకు

(5) ఇందు పోషకులుగా జేరుభాషాభిమానులు ఒక్కసా

(6) రాజపోషకులుగాఁ జేరు జమీందారులును, మహా

ఇం దీవరకు వెలువడినవలయు

Table with 2 columns: Item number and Price. Items include 1. ముద్రక సంధి, 2. కనుమతి వసంతము, 3. సీతారామ, 4. నారద పాద, 5. రాజసింహ, 6. మనోరమ, 7. క్రమదానము, 8. కల్యాణ శ్రీ, 9. సకలమునది.

Table with 2 columns: Item number and Price. Items include 10. దృశ్యపత్రిక, 11. మరకవంశము, 12. శ్రీ, 13. హనుమత్సమము, 14. శ్రీకృష్ణ చరిత్రము, 15. ప్రతిజ్ఞాపాలనము, 16. క్యాకుల, 17. మౌర్యమునదిగము, 18. నీలంబరి, 19. వీరభూష, 20. అపరాజిత, 21. నూయాని, 22. పూర్ణానందము, 23. శివపురాణము సం. ౧., 24. శివపురాణము సం. ౨., 25. రాధారాజి, 26. యుగభాగ్యము, 27. రాజభక్తి, 28. శీల, 29. కమలాకాంతుడు, 30. సీతావనవాసము, 31. కృష్ణకాంతునిమరణకావ్యము, 32. ఆశోకుడు, 33. భారతవీరుడు, 34. నూయాని, 35. నీతిమక్తాశి, 36. నీతికథామక్తాశి, 37. మాధవ సేనుడు, 38. కులసీమాహాత్మ్యము, 39. క్రమయజురతిరు, 40. లక్ష్మీనూపాయలు, 41. శకుంతల, 42. హాసాశి, 43. ఇందీర, 44. ఇందీర.

రు 46-9-0 లు విలువల యీ గ్రంథము లొక్కసారిగ

తీసికొనువారికి రు 40-0-0 కే పంపుదును.

చందాదారులుగాఁ జేరినవారికి పోస్టేజీ మేమే భరించి

వైపు ప్రకటన రు 80/లకే పంపుదును.

అర్ధరత్నో నాలుగవంతు సామ్య మనిజరుగా పంప

కలెను.

మేనేజరు

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము,

కాకినాడ, గోదావరిజిల్లా.

నోటీసు

ఉత్తమారు యస్టేటు యిలాకా లంకపల్లి

ఈలంక అనెడి, గుడివాడ తాలూకా సమూహ

ఉయ్యూరుయస్టేటు హుజూరు ఎమ్. వి. స్పృశాపు,

రథిరోద్ధరి సం||రం చైత్రమాస శు|| ౭, శనివారము

గ్రంథ పరిచయము

ఈక్రింది గ్రంథములు విమర్శనార్థము మా కార్యాలయమునకు పంపిన గ్రంథకర్తలకును గ్రంథ ప్రకాశకులకును కృతజ్ఞత జూపుచు మా పాఠకులను తత్పరిచయమును కలిగించుకొన గోరెదము.

సంపాదకుడు.

శ్రీరామకల్యాణము:—గ్రంథకర్తలు పల్లె పూర్ణ ప్రజ్ఞాచార్యులుగారు. తెలుగు పండితులు, బ్రాహ్మణులు గుంటూరు, తెల, 0-12-0 ఇది రామాయణకావ్యధానము

గల యైదాశ్వాసముల గద్యపద్యాత్మిక భుగ కావ్యము. దశరథుడు భక్తకామేష్ఠి నోనర్పుట మొదలుకొని శ్రీమద్రామాయణమునందు బాలకాండమునందు గల కథాభాగమంతయును సం గ్రహించి నిందు కూర్చబడినది. ప్రస్తుతకాలమునందు ప్రబంధ శైలిని గ్రంథరచన పేయు నాంధ్రకవులు చాల నరుదు. అందు నను రచన తరముగా ప్రాచీనకవుల కేవలమునను దీసిపో నట్లు చక్కనిశయ్యతో సందర్భోచితములగు శబ్దార్థాలంతా రాది పరికరవిశ్వాసముతో సందమంగా తీర్చి పండితపావరజనో భయ గ్రాహ్యముగ ప్రబంధములను వ్రాయువారు మిక్కిలి యరుదు. తత్కాశి పూర్ణమగు మేధావికేవలమును తెలియం చుచు నిట్లు వ్రాయుట మిక్కిలి కష్టము. పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులువారి పూర్ణప్రజ్ఞత ఇందు ప్రతిఘట్టమునందును వెల్లడియగు చున్నది. ఈక్రింద నర్థము లగు పద్యములు గ్రంథకర్త ప్రదర్శించిన ప్రజ్ఞాభివక్తమును చాటు గల్గియున్నవి చూడుడు. ద్వితీయాశ్వాసమున విశ్వామిత్రుని రామాభ్యర్థనసందర్భము. చ. అడుగుటే దవ్యుగాఁ బ్రజల యాశము మెల్ల నెఱింగి యప్పుడ ప్పడె యింక రేచేమాపనక పూర్ణమనోరథులన్ బొనర్చి యే యిడుమలఁజెందెనీక తనయిష్టతనజాలమాడ్కి జూచు నీ నోదయడ వాఁడ నీప్రజల యున్నతి గాడో వివేకసాగరా. ఉ. అన్యహా మితరతుల బ్రజకు సభ్యుడయ్యానుభవమున్, నల్లరా జన్మతీయా నద్యుడదే సాగరమేఖలకున్ దలంప మీ యన్యయవాసులెల్లరకు నందుఁ దరించెడి యోగమో కృపా దన్యదాదా! యొక్కపరిఁ ద్వన్వృతతయ్యుచేతఁ గల్గెఁబో. కా. "రాజ్యంబందుఁ జూచురాగ మలరారన్ నూదిలో దార ను ట్టిజ్ఞామండల మేలు నీయెడ నహా "ఏఱు పదానాదతి" ప్రాజ్ఞవాక్యకరణోక్తి తేరియెడలన్ బాటింది, లోకోక్తియా "రాజ్యాంతే నరకం ద్రువ" మృతకు కథంబేమిభూపాలకా!

బ్రాహ్మధర్మగ్రంథమాలా గ్రంథములు:—

రాజమహేంద్రవరమునండి శ్రీయుతు లగు బాలాభష్టల లక్ష్మీ నారాయణగారు పంపిన బ్రాహ్మధర్మ గ్రంథమాలలోని 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

౧-0-0. గ్రంథములన్నిటి నొక్కమాటు గొన్నచో రూ. 7-0-0. గ్రంథములు రా జ మ హేం ద్ర వ ర ము లో గ్రంథకర్తయొద్ద లభించును.

గృహనిర్వాహకము:—గ్రంథకర్త పారిశుభ్య రావు. శ్రీవేంకటేశ్వర ఆంధ్ర కంపెనీ, రాజమండ్రి. తెల ౩ ఆ చాలం. ప్రాథమికపాఠశాలలయందు చదువుకొను బాలికల భవ యోగించు రీతిగ చక్కని శేటయైన శైలిలో వ్రాయబడినది. ఇది వల కిట్టి గ్రంథములు మనలో మిక్కిలి తక్కువ. బాలికాసా మాన్యమునకల్ల గృహనిర్వాహకత్వము అవశ్యముగా కేర్పకొన వలసిన ప్రధానాంశము. ఇందు శ్రీనీతి శ్రీధర్మములు ఈచి కుచి మున్నగువానిగూర్చియంశములు చక్కని శేలికయగు భక్త తిలో వ్రాయబడి యున్నవి. ప్రస్తుత మిట్టి గ్రంథములు శ్రీ విద్యాప్రభోధమునకై అనేకము వెలువడవలసియుండుటచే గ్రంథ కర్తగారి కృషి నెంతయు గొనియాడెదము.

భారత యుద్ధారంభ దిననిర్ణయము:—గ్రంథ కర్తలు పారసీది రామశాస్త్రిగారు. పల్నాకిమిడి. ఇయ్యది భారతయుద్ధ మెప్పుడు జరిగినది— అను విషయమును గుఱించి ఇదివఱలో సరస్వతీ షెరికాధిపతులు మున్నగువారు చర్చించిన విషయముపైని వ్రాసిన విమర్శగ్రంథము. గ్రంథము చిన్నదై నను విషయమున మిన్న. హేమనై ప్రభుమేమాసి అను స్లోక మునుగుఱించి వైద్యమృత్యు మగు చక్కని విమర్శము ఇందు నెలకొల్పబడి యున్నది. గ్రంథకర్తలగు శ్రీశాస్త్రిగారు ప్రా చీనపరిపాటికి చేరిన పండితులయ్యును అభినవ విమర్శకుల భార జీకంటె నెన్నియో మడుంగు లతిశయించిన మేధావిభక్తమును సర్వోత్కృష్టప్రజ్ఞను తెలియించుచు దీనిని వ్రాపియున్నాడు. గ్రంథములు గ్రంథకర్తలయొద్ద లభించును.

భక్తార్చిప్రకటనము:—ఇయ్యది శ్రీ శ్రీ కందు హారి లక్ష్మీపూజారావుగారు (ఉల్లాసు) రచించిన ఈశ్వరస్తుతి విషయకమగు చిన్న గ్రంథము. ఇందు 'శరణ పతార్థర కేంధూ శంకర, పరమేశ్వర మార పాపా పురాణ' అని చిన్న చరణములు గలిగి భక్తజనలకు చదువ సింపు గల్గించు చక్కనిరచనలో పరా త్పరుని సంబోధించుచు భక్తజను లనుభవించు తాపత్రయములు వివరింపబడి యున్నవి. ఇయ్యది ప్రతివారను చదివి యానందింప దగిన చిన్న గ్రంథము.

వజ్రేవతాపద్యపుష్పాంజలి:—గ్రంథకర్తలు మహా మహాపాధ్యాయ, మహావిద్వాన్ బ్రహ్మశ్రీ సిద్ధాంతిశ కంకర శాస్త్రిలుగారు. మహారాష్ట్రమౌంట్ జయ (Mount Joy) బసవనగడిపోట్లు, బెంగళూరు సిటీ. ఈగ్రంథము సల్లొళ్లొస ప్రకటనములను పేర మున్నందు ప్రచురింపబడు గ్రంథమాలికకు అదర్శాంకముగా ప్రచురించిన చిన్న సంచిక. ఇందు సల్లొళ్లొస ప్రకటనముయొక్క యు ద్దేశములు ను తనాత్మిక కథిపతు లగు శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిలు వారియొక్క జీవితసంగ్రహమును వజ్రేవతా పూజనామకల్పవృక్ష ప్రశంసయును, మంత్రతంత్ర శాస్త్రములను అధ్యాత్మికమార్గమును అనుసరించిన మార్గము మారస్వామి విష్ణు గణపతి పరమహంస వణ్ణుభక్త్యుల చిత్రపటము లును, వజ్రేవతాపద్యపుష్పాంజలినుండి అదర్శముగ నెన్ని కు ర్చిన చక్కని కన్నడపద్యములును గలవు. గ్రంథము బహుగుణము. సాధకులకు భక్తులకు మిక్కిలియు నుపయోగించును. శివశంకరశాస్త్రిలుగారు సంస్కృతాంధ్రకర్ణాటములయందు అస మానులగు పండితులు. మంత్రజేత్రులు, ఆంధ్రులు, అనేకపద్య తృప్తులనుండి తమ మేధావిభక్తమును హేమామృతావిభక్తమును అర్చింపబడు మనమార్గమున గడపుచున్నవృద్ధులు. ఇట్టివారిొన ర్చుచున్న ఈపరిశ్రమను సార్థకమగునట్లు భగవానుడు అను గ్రహించుగాక.

హిందూధర్మ పునరుజ్జీవనము: దీర్ఘాయువు:— గ్రంథకర్త: కళా వేంకటరామయ్యగారు పి. పి. పి. ఎల్. రాజ మహేంద్రవరము. తెల రూ 1-0-0

నేడు భరతవర్షమునందు హిందువుల సంఖ్యయే అధిక ముగానున్నది. ఈ హిందువులలో వనేతులకు తా మేకారణము లవలన హిందువులని వ్యవహరింపబడుచుండెదో తెలియకు డిక్కటి మాత్రము చెప్పవచ్చును. మహమ్మదీయులము కాదు. క్రైస్తవులము కాదు. బౌద్ధులము కాదు. జైనులము కాదు. ఇట్లు కాకపోగా. ఇక దేశమునందుండని హిందూమతము, వై వానికి దీనినిని సంబంధించినపుడు— విధిలేక— హిందూసంఘమునకు సంబంధించియుండవలసినవ్యుచున్నది. హిందూవులని వ్యవహరింపబ డుటకు సామాన్యముగా వైకన్యించు కారణములలో నిదియొ క్కటి హిందూమతమును గూర్చి పలువురు పలువిధముల తలం కురు. ఇందభిప్రాయభేద మెంతయేని గలదు. స్వల్పసంఖ్యాకాదు ములందే భేదములుండ, వేలకొలదిసంఖ్యకలనుండి భారత మునందు నెలకొనియున్న ఈ హిందూ మతమును గూర్చిన యంశములలో భేదాభిప్రాయములుండుటయం దాశ్చర్యములేదు కాని యింతమాత్రమున ఆచారములందు, విశ్వాసమునం దు, సంకల్పమునందు, భేదము విశేషించియుండదు. భగవద్భా వవిధానమునందు భేదముండిన నుండుగాక! భర్తృనిర్వహణము నందు భేదముండదు. మీదుమిక్కిలి జన సామాన్యము భర్తృము శాచరికత పోవచ్చును. కాని ఆభర్తృము నెవల ప్రతిపాల భావము కన్పింపదు. ఇందుకుదోడు ప్రజల యశ్రద్ధతయు, కష్టా నమున, భర్తృనష్టానమునకు వ్యతర గల్గించినవి. కాని యదృష్ట వశమున, వఱల దేశమునందు సంకలనము గలిగినది. స్వభర్తృ మును నిర్వహించవలెనను ఇచ్చు మరల నడయించినది. కాని సాధకములను స్వచ్ఛముగ నెరుంగజాలక తిడవుబాదుచున్నాడు. కాలానుకూలముగ భర్తృ ప్రయత్న సోదగ బృందమునకు చేయుత నోసంగుటయు తటస్థించు చున్నది. అట్టి శ్రయత్న ములు, మన యాంధ్ర దేశమునను జరుగుచు నె యున్నవి. రా జ మ హేం ద్ర వ ర వాస్తవ్యులగు కళా వేంకటరామయ్యగారు ఆంధ్రమున రచించి ప్రకటించి న గ్రంథ ము లోం త క అ కు లా భ కారి గా గల డు. హిందువుల సామాన్యభర్తృములకును, తదితిరుల భర్తృములకును అనేకాంశములందు తారతమ్యము గలదు. ఈపుస్తకమునందు గ్రంథకర్త ఆధునిక కాలమున మఱపునకు వచ్చిన అంశము లన్ని ను నిగూడ నుదాహరించి తదుక్త్యుక్తమును గూర్చి యాధార ముల జూపియున్నాడు. పుస్తకమునందు విషయముగ 8 భాగము లు గలవు. 1. నిత్యకృత్యము 2. భోజనము. 3. పాఠశులు, 4. కలకములు, 5. నివాసస్థలములు, 6. శ్రీల ఆధారాది విశేషములు 6. గత్యాల భేదములు. 7. వివాహము, గుంజంతానము - మున్న గువిషయములు. 8. ఉపసంహారము. పుస్తకమునందు విశదించ బడిన యంశముల నన్నిటినుందును గ్రంథకర్తతో నేకీభవించి నను, ఏకీభవించునను, సామాన్యముగ అనేకములు ఆచరణ యోగ్యము లైనవిని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. చూడుడు, పాత్రములు కలకములను ప్రవరణమునందు మృత్యుక్రియగునొర్చి ౭ భాగము మిక్కిలి గమనింపదగినది వంటకు మనవారు అల్పా మినమా పాత్రలపై సుపయోగించుచు, మృత్యుక్రియ సుపయోగిం చుటకు సంకేహించురు. వాని నుపయోగించుట యవమా: కరి మని తలంకురు. మృత్యుక్రియలన వ్యయము కద్దును ఆనోగ్య మును దృఢముగ నుండును. తొంగలభయమును నుండదు. శ్రీల యాధారముల నొక్కొక్కటిని పిసికొని వానిలని బాధము లను గ్రంథకర్త వర్ణించెను. లాభములు తనపోలేను, కాని యీ భాగమును చదువునపుడు ఆభరణములు లేనివారు నయము గ్రాతగా కోనకలయును నాశమును కలెదా యని సంభ్రాము గలుగుచున్నది. దీర్ఘాయువు నొన కాల్పకుట లీగిన య శములు పుస్తకమునందలిటను కానగును. ఇట్టి విషయము త్తగుచు పుస్త కమును ప్రకటించింది ఆంధ్రదేశమునకు సమర్పించిన గ్రంథకర్త నిధిపండించుచున్నాడు. భై.హ.

వసంతలేఖలు

౪౦

శ్రీమద్రమా!

నూతన సంవత్సరారంభమున నీ మిత్రుడు నీకంఠ సంకేతమునకు వేచియుండునని శంకరావు వేళాకోళము చేసినాడు. వసంతలుతువున కాంభవారమున వసంతుడు వ్రాయలేఖలో విశేషములు చదువుటకు నీవు వేచియుండు వసంతాట సత్యమే! సంవత్సరాది నూతనమేకాని కాలము నిత్యమైనది. పరబ్రహ్మ స్వరూప మనదగినకాలము-కర్మము-నివి కాశ్యమైనవి. ప్రాతవి. కాని నవనవాలంకారభిరములై - తటస్థములై - గూఢములై - అవాక్యానగోచరములై - నిత్యము కలవి. నీమిత్రుడు ప్రాతవాడు, వసంత ఋతువులును ప్రాతవే! సృష్ట్యాది నుండియు నీవయమున పిరిలికాబ్రహ్మకన్యంతము నూతన వికాసము నొందుచున్నమాట సత్యము. లతాగల్పాదులు వృక్షములు పక్షులు - సర్పిషములు గూడ నూతనవికాసము లంది చైతన్యవిశేషముచే విరాజిల్లుచున్నమాట సత్యము. కాని యిట్టి వసంతఋతువు లెన్ని వెదకినవి. ఈవసంతమునందే మామిడి చెట్లెన్ని పర్యాయములు పూచినవి. ఈకాలమునందే వృక్షముల పుష్పవర్షమువలె - మేలెత్తు దిగుపక్షులవలె - నెన్నిమాదలూరాలి నూతనముగఁ బల్లవిత కోరికలకునుమిలెను లైనవి కావు. నూతనముగఁ గనబడుచుఁ బ్రాతవిగ నుండుటలోనే యీ సృష్టిరహస్య మిమిడియున్నదేమో? చిగిల్చినప్పుడు చెట్టున నున్న - యాకునకున్న - సొబగు గర్వము వెలిగి వెదకడై పండితాలనప్పుడు లేదని మనకుఁ దోచును. కాని వృక్షధర్మము మాత్రము రెండుసమయములయందును సమాన మని బుద్ధికి దోచక మాను. చెట్టు చిగిల్చినప్పుడు తానూహముగ, కైర్లముగ, కోభావంతముగ నున్నట్లున, ఆకులు కారాగులై డుల్లి మోడైనప్పుడు కష్టకాలమున నున్నట్లున మన మనుకొనుచున్నాము. కాని ప్రాతయాకు రాలటవలననే చెట్టు వృద్ధియై క్రొత్తయాకుల బూర్వముకంటె బలవంతముగఁ జెట్టు వృద్ధినిందుట కనువగు చున్నది. కావున నీ సృష్టిలో సృష్టి శీతి లయములు సమాన ధర్మములైనను, మానవులు సృష్టిశీతులకు తృప్తావంతమై, లయమునకు భయపడి దుఃఖితులగుచున్నారు. సృష్టి కారంభమైన యీశివములలో నీవును నీమిత్రులకును నీమిత్రుడు వసంతుడు సకలైశ్వర్యమేలూభముల నొనగూర్చు భగవంతుని ప్రార్థించి మన కివ్వవలసిన వాభావమును అభిప్రాయప్రకటనమున గలిగించి జేకమునం దిప్పటి నూతన రాజకీయ సాంఘిక సాంస్కృతిక విశ్వాప్రచలనమునకుఁ గారణభూతు లగుచున్న జేకభాంధవుల గు సాంధ్రప్రదేశ్ కాశీపురు సభినందించి మఱి కత్తికొలది నా పని చేయుటకు బుద్ధిబలముల నిచ్చుటకు లోకమునకుఁ గర్తవ్యమునగుచున్నట్లు నాపరమేశ్వరుని మనఃపూర్వకముగఁ కలంది నిరల నూతనసంవత్సరము కార్యము నారంభించెదను.

క్రిందటివాడు గాంధీనవరత్రిములకంటె మాలాబాబోద్ధయెన్నికల గొడవలు జానీయగలవే లేఖ వ్రాయటకు దీరిక లోకపోయెడి. కాని నాయాప్రముకుఁ డీక్రింది యంతఃపురోహిత్వము నొక దానిని వ్రాసి పంపినాడు. అది నీవు చదువుమని పంపించితిని.

"ఇదిగో - ఏనుడోయి - అప్పుడే నిద్ర - అప్పుడే చైత్రవైశాఖాలు గిట్టునఁ దిరిగివచ్చినవి. పిల్ల సంబంధమాట - ఆముట్టునే వ్రాసేటట్లున్నాడు. మాట్లాడలేమండీ - వాళ్లంతా - ఏదో - నిత్యపమునంటి సంబంధాలు కుదురుకొని వెళ్లి పరలు నువ్వేరుకుంటున్నాడు. మీరెవరో పట్టుమని పదివూతు తిరుగక నోతే - దోరలకుమరే ప్రతికలలో ప్రకటనలు వేస్తే సంబంధాలు కుదురుతాయండీ. మీరు కొంచెము శ్రద్ధవీసికొనకపోతే - ఏమయ్యో - ఏగోయ్యో - చూచుకోవాలిందోయి. ముసలొదిడ మీవర్సలు గిట్టకనే పుట్టినంతికి బోయింది. ఇప్పుడు చిన్నకొడుగు గాంధీకి వెళ్లింది. మీకు రేపు విద్యు బయటచేరి వెళ్ళకపోతే వంటలు లేవు. ఆడుపిల్లను గన్నతరువాత మీ రంతదగ్గర కుంటుంటున్నారేమో - తాజేదాస్తేనా - మీ పిల్లను చేసికొంటాము - అని పిల్లికొడుకులు నాతో వస్తారుండీ! నిచ్చితము! ఎప్పుడూ ఒకటే గొడవంటూవున్నారా? పోనీయండీ. నాకేమి? పేర్యపక్షివులు కావలసినవారు మీరుకా! మీపిల్లంటారుకాని

అన్యభాషాపదములు

[[వెనుమత్స-సత్యనారాయణరాజుగారు]]

అన్యభాషాపదములు తెలుగు కబ్బంబుల నుపయోగించవచ్చునా? అనుప్రశ్నము కలుగుట సహజము. ఈ విషయమున గొందఱు వాడవచ్చుననియు, మఱి కొందరు కూడదనియు నుడువుచున్నారు. కూడదనటకు హేతువు మృగ్యము. ఏభాషయైనను అన్యభాషాపదములనేనే పెంపొందలేదు.

దేవభాషయను పేరుపొందిన సంస్కృతమునైతము నిట్టిదే. లేనిచో దేవభాషకు సంస్కృతము (సంస్కరింపబడినది) అను పర్యాయపదము వచ్చియుండదు వచ్చియుండినను విమర్శకు లీ విషయమున భిన్నాభిప్రాయం లేకావలయును. 'ఇతేభూర్వము తమిళపదము లనేకములు' 'సంస్కృత్య సంస్కృత్య పదాని ప్రయోజ్యంతే' అని పతంజలి మహాభాష్యము వక్కాణించి యున్నట్లు వర్ణలోపాగమాదేశాదిపదప్రత్యయంబులచేఁ జక్కగా సంస్కరించి వ్యాకరణశీతమై సంస్కృతభాషలో నక సరమైనంతవరకు నా సంస్కృతభాషను గల్పించునపుడు చేర్చియుండుట యును, వాని స్వీయ ద్రావిడ సమంజసభాతువులవలన(కీ) దేటపడుచున్నది. ఇటీవల భాటమండే యిరువది మూడు వ్రావిడపదంబులు సంస్కృతములోఁ చేర్చుకొనబడి యుండెనని వ్రాసియుండుటను గమనించిన విశేషమగును.

తమిళము.	సంస్కృతము.	తమిళము.	సంస్కృతము.
ఇదై	ఇదా	కుట్టం	కుమ్మః
పిగలై	పింగళా	తమిళం	ద్రవిడం
నులియులై	నుమమ్మా	తిప్పిలి	పిప్పలీ
నారతై	నారంగా	కురుప్పం	గర్భః
మెదు	మృదు	నిలై	నిలయం
పవళం	ప్రవాళః	నీర్	నీరం
మకిళం	మకుళః	మాదం	మానం
కణ్ణారం	కణ్ణారః	మిన్	మిసం
విటల్	విట్టిః	తామరై	తామరసం
పడికం	పట్టికః	పుడవి	పుష్కరీ

ఈ కబ్బంబుల మార్పునుబట్టి సంస్కృతకబ్బంబులు తెలిసికొనుట సుగమము. ఇట్టికబ్బంబు లెన్నెన్ని సంస్కృతభాషలోఁ జొచ్చినవో? భవిష్యద్విచారములం దెలియఁ గలవు. దేవనాగరీ పూరా? పోనీ! మాతముగఁ బ్రాసిన సంబంధం - ఆ కొట్టగడ్డవాడి - కల్లి తాంటాలాలు పుచ్చుకురారాదు. వాళ్లు దర్జాలేనా? దర్జా అంటే మీఅభిప్రాయం ఏమిటి? నేను కాపురానికి వచ్చినప్పటినుండి చూస్తూనే. ఇంట్లో మారుపిల్లలైతాయెను. ఇంటికివచ్చిన బంధువులైనా మర్యాదచేసి మాట్లాడరాయెను. ఖర్చుంచాలక బంధువు వస్తే ఎరువుపండ్లని మేడి పువ్వులపీటమీద మీరుకూర్చుని కడపండ్లని బంధువుకు భోజనమాయెను. మీది దర్జాకుంటుంటా? నిత్యాన్నప్రదాతలై - అడిగినవారికి లేదనకుండ యిచ్చే కొట్టగడ్డవాడు కుద్దవైడికపు వేమలవారా? బండిమీదఁ దివాచీ వేసికొని 'లెక్కేకు జేర్ల బడదమే దర్జా అనుకున్నారా? నామాటినండీ! నన్ను వెళ్లి కుదర్చుకుంటున్నారా? ఆలాగే మీయాళ్ల యైతే యభ్యంతరమేమున్నది? ఇంతటినుండి దర్జాఅంటే అడుపిల్లను కన్నదోవము భార్య కంటెగట్టి, సంబంధంవానినే కుదుక్కోవడ మని స్థిరపడిన పాఠము. ఈసంగతి ప్రతీకల కెక్కి అల్లరపు తుంది నుమండీ! ప్రతీకలంటే మీ కపరిమితమైన భయమాయెను. నామాట విని సంబంధం కుదర్చండి. నన్ను కూడా వ్రాయమంటే వ్రాస్తాను. మాతముగఁ దుకూడా వస్తాడు. ఇదిగో - కట్టుంమాట కూడా మీ కక్కఱలేదు. కట్నా లేమింటున్నారా? మీరు తీసివేస్తే. అది వాల్చిచ్చినవా? ఇది మీ రీయవలసినవి! మీయింట్లో పిల్లలూ - అప్పుడేకోసం - పోనీయండీ - నిద్రపోదూ అంటున్నారా? ఎదిగియున్నపిల్ల-అయ్యోగు డెట్లవస్తారేమి? ఆమునుగేమిటి? వాళ్ళక్కడానికే పట్టించా? అయ్యయ్యో! ఇంతదర్జా గలవారు ఆడుపిల్ల పెండుకు కన్నానా?"

అడు పిల్లలుగల ప్రతికుటుంబములోను సహజముగ నుండు సంబంధముల గొడవల దంపతులను జీతించిన యీ! ప్రసంగము సమయానుకూలముగ నుండునని పండితిని. అనుగ్రహముచుము.

నీయనుంగునే నైకాడు,

—వసంతుడు.

భాషయు విభులవ స్థయించు నగు సంస్కృతముననే యందుక మార్పుతో నిన్ని కబ్బంబులు పాడుకొనియుండఁగా విక్రిలి చిన్నదియగు మన యచ్చ తెలుగుభాషలోనికి నెన్ని యన్యదేశభాషాపదములు వచ్చియున్నవో! తమిళమునుండి తెలుగులోని కింమకంతయు మార్పులేక వచ్చిన ఈ పదముల ను గమించు.

తమిళ.	తెలుగు.	తమిళ.	తెలుగు.
కై	కై	కలంగు	కలంగు
కాడు	కాడు	ఆటు	ఆటు
ఉప్పు	ఉప్పు	నూలు	నూలు
నాడు	నాడు	పూ	పూ
ఉఱుది	ఉఱుది	ఇంచుకమార్పు	జెందినవి.
పులి	పులి	తమిళము	తెలుగు
అంబు	అంబు	తోల్	తోలు
కత్తి	కత్తి	ఇల్లాల్	ఇల్లాలు
పో	పో	మామన్	మామ
ఇల్	ఇల్లు	నిల్	నిలు
పాల్	పాలు	నలుకుగ్గ	నలుకుగ్గ
పకల్	పగలు	కోర్	కోరు
నీక్	నీరు	అటుపది	అటుపది
పోర్	పోరు	కారం	కారము
ఎయ్యం	ఎయ్యదు	తక్కిర్	తక్కిరు
చేర్	చేరు	తులంగు	తోలంగు

ఇంకను నిట్టి మార్పులు వర్తవ్యత్యయవర్ణలోపాగమంబులు, కలిగిన తమిళకబ్బంబులు తెలుగు లో కుప్పలు లేవు! ఇవియన్నియు విచ్చలవిడిగాఁ బ్రయోగింపబడవి.

పాలకు లేఖన వాడుకలో యాభాషాపదము లనేకము పాలితుల భాషలోనికి వేనవేలు చేరుట సహజము. దానంతేనయే ప్రస్తుతము భారత దేశపు వివిధభాషలలో నింగ్లీషుపదములు చేరినవి. ఇంగ్లీషుపదము లన్నియు వాడవలెనని నాయూహగాదు. విధానములైనవి మాత్రమే, అనఁగా అనువాదము చేసినచో సర్థముచెడునవి.

నాయభిప్రాయమున కుపబలముగా 1920-వ ఏప్రిల్ తేదీ లయందు జెజవాడలోరామమోహనధర్మపుత్ర కళాండారమునందు జరిగిన పరిషత్తువనువార్షికసభలోఅధ్యక్షులయిన వ్యాకరణాచార్య బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రీ గారు వివిధభాషామూలంధరులగు మ-రా-రా-శ్రీ కె. పి. లక్ష్మీరావు జయంతి రామయ్య, మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యులు, మానవల్లి రామకృష్ణకవి, తంజనగరము లేవస్వేయకాశ్రీయ్య మున్నగు వారు సభసలకరించియుండఁగా "అన్యభాషాలోని పదముల సత్యవసరమయినప్పు డట్టియర్థమునఁ దెలిపెడిపదములు స్వభాషలోనే నిప్పుడును పరిపరగాఁముగా నట్టిపదములు వ్యవహరింపబడుచున్నప్పుడును సాధ్యమయినంతవరకు నాయాయుపదముల మార్పు కయే వ్యవహరించినఁ దగ్గితముగ సర్వస్మార్తిగలుగును" అని పలికిన పలుకులే నాయభిప్రాయము.

ఇక జేతలభాషాపదము వాడవచ్చునా? అనువిషయము విచారితము. ఈవిషయమును నేను చెప్పటకంటె సంస్కృత భాషామూలంధరులగు బ్రహ్మశ్రీ మేడేపల్లి వేంకటరమణాచార్యుల వారి యభిప్రాయము నిట నుదాహరించుచున్నాను. "కాలక్రమమున నేభాషలోనైనను గొన్ని కబ్బంబులు వాడుకలోనుండి తొలగిపోఁగాఁ గ్రొత్తకబ్బంబులు వానిస్థానము నాక్రమించును. పరదేశపురాజు లొకదేశమును జయించినపుడు జేతల భాషాకబ్బంబులు కొన్ని జరులభాషలోఁ గలియకమానవు. హోర క్రయేళకాదికకబ్బంబులు గ్రీకుభాషనుండి మనపూర్వుల లిపి యుపసంహిమ్ముయననానికబ్బంబు వాటికి స్థావకస్తువులగు యవనేష్ట (తగిరము) యవనీయియ, (విరియలు) మొదలగుకబ్బంబు లంతికుమునుపు లేనివి నూతనముగాఁ గల్పింపబడినవి. నిమ్మదీనారాదికబ్బంబు లిట్టివే. (Loan Words) మన ప్రాచీనాచార్యులు వైదేశమునుండి వచ్చి యీభరతఖండము నాక్రమించినపు ను అదిమనివాసుల భాష నుండి వీరిభాషలో గల్పచపేటి మల్లగోటి గండ, తోరకాది కబ్బంబులు కలిసినవని విమర్శకులగు పాశ్చాత్య కబ్బకాస్త్రజ్ఞుల వచనప్రమాణములవలనం దెలియుచున్నవి.

ఇక నన్యభాషాపదములు పూర్వలాటానికికవులెవరైన పద్యములలో వాడియుండిరా? అనువిషయము చర్చితము. పొర పాటు, చర్చింపనేల? కవిత్వమువారివియు, తమిళకబ్బంబు మహాకవులవియు, నన్యభాషాపదప్రయోగంబుల నుదాహరణ చెద.

నీ|| "రమ్యభాష జాలంకృత శ్రీ సమాప్తంబు
గాంచవకవికాసమాసంబు జిత్రశీల
గతి నొప్పు నేమాటగాడిలు సింధుజ
జాహ్నిక కాంభోజపారసీక"

భార కిష్ట, ఆది. ప.

సీ. "ఉపదేశములు తనకొకటిగానీరవలయును సీసాని"

మొదటి పద్యమున విరాటపర్వమున వాడబడిన యీశబ్దములు రెండును అన్యభాషాపదము అనియు వానికి జక్కనియర్థములు కలవనియు నామిత్రు లొకరు నెలవిచ్చిరి. శబ్దార్థాకరముల శ్రీమాన్ సీతారామాన జాచార్యులచారు మల్లబంధుశేషములకుటయే కాని యర్థము తెలుపరైరి. నూర్యరాయాంధ్రనిఘంటునిరాయ తేమిప్రాసెదలో కాలమా కాంక్షించుచున్నది.

సీ. "మహిమసిండి పరుంజు మెహదాకలంకుల

తావు గుజ్జరశ్రీ కేకడంబు" మను. 4. ఆ.

సీ. "మహిమసిండి పరుంజు మెహదాకలంకుల

తావు గుజ్జరశ్రీ కేకడంబు" మను. 4. ఆ.

సీ. "కన్నబిడ్డలెడల గాంధీకలంకుల బ్రోవ

బంగారుదాయి మారంగకాయి" పాంచ. 1. ఆ.

చ. "ధవళార్థపుండ్రములయందు

గడుజు దిరుమాడ్లు మొప్ప" పర. 2. ఆ.

తే. "కలంకులెడల గాంధీకలంకుల బ్రోవ

యానెలంత లలాటయ లేనెలంత

యానుపాణి రథ కేణియేనుపాణి

యానిదారు మృగమదక్రిబిదారు" విజ. 1. ఆ.

సీ. "ఇమ్ములై ముహూర్తములై"

సను. 1. ఆ.

చ. "కృష్ణనిహారము"

కృ. 1. ఆ.

"దండ్రి వడియ"

అచ్చ. నీల 1. ఆ.

"హసాదు"

ఉత్త. రా. 2. ఆ.

"హసాదు"

పారిజా. 1. ఆ.

నన్నెచోడుని కుమారసంభవమున గల ప్రయోగములు.

అటము:—నాయి, నేల, పరివి, కలియ.

కృష్ణద్రుము:—పందల, వెంచ, పిప్పము, దేసి, తుంతర్వని.

వీని నేమాత్రము మార్పులేకయే ప్రయోగించెను. ఇంకను

నిట్టిప్రయోగములు పెక్కులు కలవు. వీనిని విక్రమదర్శనముగా

నెఱుంగునది.

"ఆవిలాసము లానవు లానుభవము

లానినోదము లాహూయ లానికానము" శృం. వై. 2.

"జోహరు లానంగి" గోపీనాథరామ. 1. ఆ.

ఇక నింగిపా పదప్రయోగముల గూర్చియు ఇతర భాషాపద

ప్రయోగములనుగూర్చియు, నాధునిక కవుల ప్రయోగము

కాభావంకమనముగ జూపుచున్నాను.

ఉభయభాషాకోషముల లాక్షణికులను, నగు

బ్రహ్మశ్రీ కల్లూరి వేంకటరామశాస్త్రిగారు బాలవ్యాకరణ

గుప్తాక్షరకాళిక యను పుస్తకమున సుతస్మృతిలో.

చ. "మహిమసిండి కావహించుకొని మున్ ప్రం

దెన్ నెహదాకలంకుల" పరమార్థ. 3-వ పద్య.

చ. ఎవడనిదయ దేవుడయ్య పడనాల్లేకల్ వయస్సెనై

దవపారంబున విద్య నెప్పునిను సంతరానము జేసిమా

కవమానంబు నొసంగినట్టికలు దాహ! బిడ్డల గన్నగ

ర్భవిశేషం తెలుగండో వంశ్యుడొకొ సుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్ఠ

తృణ. 5-వ ప.

బ్రహ్మశ్రీ వంగోలు వేంకటరంగ సోమయాజిగారు—

శ్లో. కింగి జాతి చక్రవర్తి యో భారతంచాభిరక్షతి

అనిదంత్య విజయం దేహి గోపాధిపతే: ౬.

ఉగాదిసంచిక రాక్షస సం.

కొక్కండ వేంకటరత్న శర్మగారు

.....జర్మను లింగిమా, ఉగాదిసంచిక

రాక్షస సం. ౭. అంగు తర్జితై..... మైల్లు.

చ. రా-రా-శ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలకొలను సుబ్బారావుగారు.

తిరుపతి వేంకటేశ్వరీయము శ్రవణానందము

తే. గీ. తగు కలెక్కరు.....ప్ర-ఆ-57-వ-ప.

సీ. ఇరువు రింగిపూలో బరిచితిగలవారు-ప్ర-౫-58-వ-ప.

కవిత్వపాఠము కేవలసందర్భము

సీ. పరదేశసంచార కరణమునకురెలు-ప్ర-౫-18-వ-ప.

కవిత్వ యిట్టిదని చెప్పగా దగంబె.

కం. అనిసభలచేసి లెక్కరు, లనేకము లొసర్చి-ద్వి-౫-111

తే. గీ. కొట్టిపల్లెకాణాతు నేతయై ప్రబల నతఁడు.

42-ప్ర-౫-శ్రవణ.

తే. గీ. పెద్దతహస్సీలుదారుడై పేరుగొన్న-58 ప్ర-౫.

ఉ. చాలడుకార్య మున్నును బజాయనైనను రాడు భావమున్

ప్ర-౫-110-పద్యము.

మహామహులను సమస్తకాస్త్రకోవిదులు నగు పూర్వపు

కవులను, అభినకకవులను, అన్యభాషాపదములు విచ్చలవిడిగా

వాడుచుండ నిఘంటువులలో జేర్చకలసివచ్చునను భయమును

జూపు మిత్రులకేమి సమాధానము నొసంగగలవాడను. సమస్త

కాస్త్రకోవిదులని నో యాంధ్రమహాజనులారా! ఇతరభాషా

పుస్తకముల ననువాదము చేయునప్పుడు అర్థము తెలుపదములను

లాగిల విడచక యాపదములనే ప్రయోగించి పుస్తకము గట్టు

కొనుండ లక్షణవిధానంబు భయముపడక విలక్షణానువాదము

మానుచున్నట్లై దేవతానుల తెలుగులకలయ్యగమ్యతే ద్విగత

యంబు గా. వీని తిరుపతివేంకటేశ్వరకవులు శ్రవణానందప్రబం

ధోహితాశు. ఇందలి హూణులవనపదప్రయోగములకు

కవిత్వయేతర ప్రాచీనకవులే మార్గదర్శకు లని వ్రాయుటయే

పూర్వపక్షము ను నిర్ధారము.

హేమసుందరోపాఖ్యానము

కవిసామాజికము లేని యీ యముత్తప్రబంధము నాకు నూతనముగ లభించినది గద్యము మాత్ర మిట్లున్నది.

"ఇది శ్రీరామచంద్ర కరుణాకటాక్ష ప్రసాదిత సత్సవితా ప్రసాదాయమాన నవీనప్రబంధం బైన హేమసుందరోపాఖ్యాన గ్రంథంబునందు బూర్వోదంతనామక ప్రథమాశ్వాసము—"

మఱియు: గవి గ్రంథానిని, తనవంశముం గూర్చి యిందు కంతయు: దెలుపక, తా నీ గ్రంథమును వ్రాయుటకుం గల యభిప్రాయమును మాత్ర మొక పద్యమున నిట్లు తెలియఁ జేసెను.

చ. "పదపుంగవుల యంద చందముల బైవై వన్నెలంజూచి లోక + బడి యోగ్యము భాగ్యమున్ వ్యయముగావర్తింతు వా రాత్మలో, నడవన్ + సజ్జను లెల్ల మేలన నుపాఖ్యాన ప్రబంధంబునాఁ + బడు గ్రంథంబు రచించువాడఁ గవితా ప్రాగల్భ్య మేపారగన్."

యూ డాశ్వాసములు గల యీ గ్రంథమున మొత్తమునై నైదువందలపద్యము లుండును. కవిత్వ మనర్థప్రవాహముఁ గలిగి, నిర్దష్టమై యమృతభారాశాలముం బోలేయున్నది. పర్వ నాంశములో నీ కవికి గల ప్రజ్ఞ యసాధారణము. "మున్ను తిమ్మనానృప మద్దపలుకు" లనునానృప మితనియందుఁ బూర్తి గఁ బట్టినది.

హేమసుందరం దను కథానాయకుడు, పత్నిత్రయ గు భార్య నొల్లక, సంతతివేళ్ళలోఁబడె, కొంతకాలము రాజో ద్యోగిగాఁ, గొంతకాలము వైద్యుఁడుగా, వృత్తిగల్గించుకొని, ఆ సేవమున, జనులను నందించి, ధనము నార్జించి వేళ్ళలకింద వినియోగించినట్లు, కవి కథాభాగమున బాగుగఁ జిత్రించెను. ప్రత్యేకమునందును కవి నీతి బాగుగ బోధించుచుండ.

చ. "అహహ! యాత్మగతి పవిత్రముఖపంద్రాలోక జాత్యంధులై, కవనారాగభరాంగనాముఖకుహూళాకంబులై, మోహవి, గ్రహులై సంతతిమైదునాల్ల నుఖిగోగ్రస్త వారాంగనా, గృహముం జేగదు రిట్టికాముకులు సంగీతాపదేశ బునన్."

కథానాయకుని స్వభావ మిట్టిండి పద్యముల బట్టి వ్యక్త మగును.—

కం. "తలిదండ్రులు దూషించిరఁ, తెలికాండ్రును జుట్టుములు హించిన మఱియున్, దల పోయిన మోల పోయన, నెలకాంతలఁ బాయఁ దెట్టివేళల నైనన్."

కా. "నానాకాస్త్రపురాణనామములనైనం బల్క నోరాడ ద, జ్ఞానం బత్యధికంబు, లే దనుభవజ్ఞానంబు; బాల్యంబునం దోనామాలు పకించియుండు నని లో నూహింపగావచ్చు; వి, ద్యా వైపుణ్యముం గల్గినట్లు నలుకున్ దంభంబు లక్రాంతమున్."

కా. "శిలంబు స్థలము న్యకంబు నుడిలోఁ జింతింపఁ దెవ్వేళ వేళ్ళలోఁబడయియుండునన్న నది యాత్మర్యంబుగా దోవడే లోలంజూచిన జాలు గావకకుండై లోజూపుగోల్పిపు;నిం, కేలా వానిస్వభావముం దెలుపఁగా హేమండవం జాలదే."

ఈ గ్రంథమునం గల పద్యములలోఁ గొన్ని కొన్ని పాదములు లోపించియున్నవి. నే నీగ్రంథమును ముద్రింపఁదలంచి, యాయాభాగముల బూరించెనని, పుత్రికాపాఠములలో నెవరెవద్ద నైన నీగ్రంథ ముండిన నాకుం బంపగోరెదను. నీతిబోధకము లగు నిట్టి గ్రంథము లెన్నియో మనభావయం దణంగియున్నవి. వాటిని విల్లడిసేయుభారము భాషాభిమానుల దని తలంచి యైన పుత్రికాపాఠముల నాకు సాయ మొనర్చెదరు గాక.—

కవితాతైలిఁ దెలియుట కీ క్రిందిపద్యము నుదాహరించుచున్నాను:—

కా. "వాహిహుతలోకావాహినులకున్ ప్రాణంబు లర్పింతు, నుం తాపం బోర్వంగ జాలనంచు గులకాంతారత్న మత్యంతమున్ గోపంబొంది,తీసింది, దుఃఖమున నువ్వోషింప, నామూఢు డా గోపింబునవోపగూహములన్ గొండాకు నున్నట్లుండై."

పూడిపెద్ది వేంకటరమణకవి

అవరోధము

గ. దేవల్లి-ఆనంత రామ మూర్తి గారు

గీత మా ౬

వద్యశుక్రేష్టమైన వసంతమందు

చిత్రి మలరించు నుద్యానసీమలోన

శిథిలంబుల నొ, గు వృక్షములచెంత

కలపులను జమ్మి పూలమొక్కలకు నడుమ

పంచెల్లయెక్క యా బూల యోర్పు

కన్న మొంతు నెఱుంగి కన్నెమ్మి

మద్దుగుల్కెడు చిన్నా మోయిలోడి

బడిలిఁ గల్పా నుల్పాబలము లోడి

గట్టియొక ఘల్లుమను చిట్టిక క్షోద

తిమ్మపూవుల బోలు వాస్తవములోడి

నయనబద్ధముగఁబు పూర్వముగ విప్పి

నలిచి దిశలెల్లవిరిగి గా లలక జూచు.

* * *

కెట్లు పండ్లెల్లగోసి భక్షింప గోరి

కెట్లు దరి జిరు నో:మాటు చిలుకవోలి

కుసుమములగోసి హరలు గూర్చు" నెంచి

వ్రాలు నందందు తుమ్మెద వ్రాలి:ట్లు

నిండు పులివిప్పియా దెడు నెలలి జూచి

కృత్రిమ మొనరించు నెఱుక కంప్ప:ట్లు

క్రావ్యతిరమైన కోకిలస్వగము వినుచు

ని. పుగా నూయు గడంగియలయు బోలి

కన్నెరన్నెపిట్టల వంకఁ జూచి

కెట్లుకొనగోగ తట్టిట్లు పుర్యుతెత్తు

చు:చల బైక మగను వోపించిరితి.

ననమనవాక్కి: ట్టలోలంబుమండ

వెను: నో:బృధికామిని విప్పి:రూప

దుర్నిరీక్షణ యర్థింతి దిరికిదన

దాసి నో:దాని దొడ్కిని తిరిలి విచ్చి

వేలు నురికేసి దాని:బెప్పల జూపె.

* * *

కలకాల్కియగు కేటము లోడ

లంబకన్నును గలి:మా వనములోడ

మంబ లెగ నెడు నెత్తియొక్కయ్యుతోడ

నిమయకాల్కికవ రక్షితితోడ

యద్ధి:ద్వి:బు దెకపు కన్నోరులతోడ

కలలు నందినదాసి సర్వరితి:లిని

చందమామ నడంబు భూభా:వవోలి

రామలిలకను కెట్లు వాళ్ళంబుధింగి

సాధులల గూర్పు యమకావనములి

హుచ్చునుచు బోయి బులి: నొడిసిపట్టె

తెనకవి:ంబు కెఱుంగిని కెత్తిబొల

కోయిలయుబోలి నింకను గూయుగని

చేరి నున్న పులంబు భీషింబుగాని

కుసుమములగోయ చెరు దాచి:నను గని

యెఱుంగరాదయ్యు తనకేదొకంబుకేని

* * *

వృద్ధ గజతేసి రెనకు జూపించినట్టి

కంబకాల్కియైపుష్పంబు నంబు

లేకజూచిని బోలు బాతి:నబట్టి

ముంగిటకు గెంటుకొనుచు బో:కుంబొచ్చి.

బాల యెలతెయు పుష్పి యెక్కుతెయు దాసి

యెనతెయొ యట్లో:ప్పంగ నెడ్డలము

తెలిసికొనగోరి యాగృద్దేవకుబోయి

విసయము: వేడి కామె యట్టును బలికె

ఏను: మున్ను బసె:క:క: కిడ్డంబు

ధ జి:గం:బు, బాలికలెల్లల స్వేచ్ఛ

యీమె నాబావ్యాళికి నాయా:ప్పి:క:బు

లెల్ల సమకూర్చుకొనుచుండు నీమెవలన

"అట్ల మాస్వేచ్ఛ:ట్లు నీవహరిం

ధర్మమే!" యందు వాపోవదల నేనరుం

భ్యమే, యధర్మమో, నీవే కలచియొడు

మిశ్రయ: యధర్మమే యె:గునొక్కొ!

మనసు దైవిక చింతింపఁబడు గాక

నైహి:కుఖంబునకె ద్రిప్త:ట్టి జదుల

స్వేచ్ఛ వారయింపకను స్వప్ని:పమితి

స్వయధర్మ:బు నెఱుగ వర్తింపంగ గన్!

విహితం దెల్లమాయగా నట్లు నెఱిగి

యెక్కుడా మిష్టి:బ: వేదా:పును దలచు

నమృతాత్ముని చెంతికి నెడు జాల

నిరివాప్యంబు నెఱిగి నుభింపునున్!

లక్ష్మీనారాయణ పరిణయము,

శివ పల్లి పర్వోత్తమ కవి

ఈ ప్రబంధమును రచించిన మహానాయకు యొక్క పర్వోత్తమ కవి. శ్రీ భద్రగిరి రామభద్రవ్రహ్మచారి-యొక ప్రబంధమును-వారికొకరికి-తల్లి అన్నయ మాతృభూమి-గురు ముఖ్యరామయ్యకు. సోదరు ల్వారు కృష్ణమ యగ్గయ్య. త్రియ్య తరు రెండవవాడు. శ్రీ రామభద్రా గురూమాధురీణులగు శ్రీ రామభద్రవ్రహ్మచారి బహు ప్రబంధ మొకటి యాతడే రచించినట్లు యీ గ్రంథములకు తెలియుచున్నది. ఈ గ్రంథము శ్రీ రామ భద్రున కింకర మొదలి రచిత పారశక్యతను గనపరచెను. ఈ తన యాంధ్రసాహిత్య పాండిత్య ప్రవీణత-గ్రంథములోని పద్యముల వైలిబట్టి తెలిసికొనవచ్చును. మిత్ర కవిత్వముననే గాక యగ్గయ్యకుగూడ గూడ జలితీకలుతులతో పద్యము ముఖ్యము యుటగట్లునట్లు గడు సాపు నింపుటల రచింపగలడు. శ్రీ కృతిపతియగు రామభద్రునివల్ల యంతయు చిత్రంబుగ నొక్క-చిన్నవనంబున-బహు రమ్యముగా వర్ణించియున్నాడు. పద్యముల వైలి యెంతయు గడురమ్యముగాను మృదువుభువము గను భక్తి ప్రాసముగను గన్నట్లున్నది. ఇందలి కథ మహా లక్ష్మీ కీగసాగరమున జనింబుట. శ్రీ మహావిష్ణువు తత్వాని గ్రహణంబు గావించు-కథ మిక్కిలి రమ్యముగా వర్ణించబడినది-ఇది కనువిశ్రాంతి, సమీకరణమోచకమును మున్నగు ప్రాథమిక భావములను బోలియున్నది.

ఇందలి వైలికై కొన్ని పద్యము లుదాహరించుచున్నాను.
 ఉ. సాలకమాల చందనసాల మధూకకపిత్థ విల్వహం
 తాలక దంబనిలబట నాగమధురలవంకలుంక త
 కొల్లల కరంబుకామలకమంద కిమ్మ పలకకేరికీ
 తాళ ముఖావీజ సము దంచితకల్ప మహావాలికన్.
 చ. జలగుర జాలదేరునకినీ కని బంగరుగోడ లచ్చదా
 బులికకు దంతపుంకలు పులుకకరా మొగరాంక గంపుచో
 దెంక బడంపు దూలములు తిన్నవి వక్రలకల్ప జల్లు కా
 రులు జెలువారుమైపుటరంగు మెదంగులకొల్లుమేడలాన్.
 ఉ. అక్షయ శక్త్యు దుష్టులకు కప్పటి కప్పటి కప్పయోధిరా
 గుక్కున బొంగిన నిగుల గుక్కులు గుక్కులుగూడి ఘోషున్
 దెప్పుక, కలి దెప్పువు తెప్పల చొప్పుక గొప్ప రైదరిన్
 దెప్పలు గప్పి క్రొమ్మసిమిదేరెను మిగడ నిగులొయనన్.
 ఇది ర ఆశ్వాసముల గ్రంథము. ఇట్టి యమలలితప్రబంధరాజమున
 ఇట్టి గ్రంథసంపాదనమున కీర్తిహించిన శ్రీ శేషుడి రమణక
 పులు మాపరిశోధకమహామండలి కొసగి కమగల తేకభాషాధి
 మానమును వెల్లడించిరి.
 చదువలూరాకే ఇట్టి గ్రంథకవి యొక్కటి కను రెరి
 కద్దైన నున్నయెడల యొకసారి దయచేసి పంపగోరుచు
 న్నాము. మరల నీరెందును సరితేనీ చూచి అచ్చువేసినవీమృదు
 తమతాళవ్రత గ్రంథకవియును యొక యచ్చుగ్రంథమును బంపు
 కొనుచున్నాము. కావున భాషాధిమానుల కిట్లు తెలియవలెను
 చున్నాను—

కార్యదర్శి ఆంధ్ర పరిశోధక మహామండలి
పితాపురము.

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి

ఒక స్వరాజ్యనిధిని సంస్కృత మహాభారతములోని సభాపర్వము 500 ప్రతులు, విరాటపర్వము 500 ప్రతులు మా కద్దయిచ్చెను. ఇది ఆంధ్రరీతిలో ఒక్కొక్క శ్లోకమునకు నూటి యొక ఆంధ్రకావ్యరీతితోడ కదురబడియున్న 50 ప్రతుల వల సరి ప్రేమకాగితములవలన ముద్రింపబడినది. సభాపర్వము 520, విరాటపర్వము 368 రాతల్ చేతలు గలవి.
 ఈ గ్రంథ సంపాదకుడు వీరి విక్రయధానములో సకల తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యిచ్చుటకు ఆధిపత్యించుచున్నాడు. స్వరా జ్యనిధియొనంగుటకు ఈ నిధికి భవనము-భూమి-సమస్తములను నది మిగుల కొరచుచున్నాము. ఒక్కొక్క ప్రతి రు 2-0-0 లు. ఇది వి. పి. లో కంపెనీదరు. రు 2-8-0 లు కంపెనీవారికి రిజిస్టరు బుక్కుపొమ్మగా కొరక గ్రంథము పంపుదును.
 జి. ఎస్. C/o ఆంధ్రప్రదేశ్,
 పోస్టాఫీసు 212, మదరాసు

జాబులు

యొప్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము
 ఈ నెల 28వ తేదీవరకు 9 గంటలకు గుడివాడలో ఈ జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ సాధారణ సభ జరుగును కాన సభ్యులెల్ల విచ్చేయ ప్రార్థించులు.
 ఆరోహణ కార్యనిర్వాహక సంఘసభకుడ జరుగును.
 విషయములు:— 1. కాంగ్రెసు ప్రచారము, స్వరాజ్య నిధి వనూ. 2. జిల్లా సంఘపు ఎన్నికలు. 3. ఖాదీ నిలయము ల కవిభి. 4. ఆడిట్ రిపోర్టు. 5. ఇతరములు.
 కాశూరి చిన వెంకటదాసయ్య
 చెరుకువాడ వేంకట నరసింహం
 కార్యదర్శులు.

చినవరిమి అగ్రహారము, తిలకు గ్రంథాలయము
 ది 17-3-24 వ తేదీన తెలూకా తాలూకా చినవరిమి అగ్రహారములో శ్రీ టిక్ గ్రంథాలయ ప్రధానవార్షికోత్సవము మ-రా-రా-శ్రీ పిల్లలమరి అంజనేయ పంతులు వి. పి. గారి తాత్వికత్వము క్రింద జరిగినది. మ-రా-రా-శ్రీ బాధిష్ఠర్ (తిత్తరనేని రామస్వామి నాదగారు) గ్రంథాలయ యాజ్ఞత ను గురించి గంభీరోపన్యాస మొసంగిరి. అభ్యుదయ గ్రంథాలయ బోధకులు పదిహేనుగురు విరాళ మొసంగిరి. కవిత్వయ య గ్రంథములును భాగ్యశక్తి ధనమును సామముజేసి గ్రంథాలయభివృద్ధి గావించుటకు నమస్కార పురస్కరముగా ప్రాథింపబడుచున్నారట. గ్రంథాలయాధిపాని.

బదనేహళుగ్రామమున శ్రీమల్లికార్జునస్వామి కళ్యాణమహోత్సవము
 ఆదవాని తాలూకా బదనేహళుగ్రామమున నుత్సవమున శ్రీమల్లికార్జునస్వామి కళ్యాణ కార్యక్రమము ఈ నెల 25 తేదీన వివాహకార్య ప్రారంభము చేయడమున నంది మహోత్సవమున 26 వ తేదీన శ్రీమల్లికార్జునస్వామివారికిని ఐగ శ్యామలగు సారవత్సవీని మాంగళ్యధారణ మహోత్సవ మును, 27 వ తేదీన విష్ణుమైక రథోత్సవమును 28 వ తేదీన నా నాలంకారసమేళమున వసంతోత్సవమును ఈ ప్రకారమున కార్యములు మహోత్సవముచే జరుపబడును. గనుక విచ్చే భక్తా డులెల్ల తగుమైకసమయ యేర్పాటు చేయవలెను.
 వి. తమ్మిరెడ్డి, బదినేహళు,
 ప్రసిడెంటు తాలూకాబోర్డు, ఆదవాని.

బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు ఎన్నికలు
 బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నిక ది 10-3-23 తేదీన జరిగినది. మ-రా-శ్రీ, రామభద్రాదత్త కోటలమూడి గోపాలకృష్ణ య్య చాదగారును రామసాహెబు కట్టకుంది కోకందరెడ్డి గారును అభ్యర్థులుగ నిలువబడిరి. ఈసందర్భములో నూజివీడు జమీందారులయిన మిర్జాపురం జమీందారుగారు దయచేసి రెడ్డిగారి పక్షమున వుంచెనీరి. ఇతర జమీందారులుగూడ తోడ్ప డిరి. జమీందారు లొక పక్షమును బూనటచే రైతులకేగిరము గా రైతుల పక్షమున వుంచెయి, కోటలమూడి గోపాలకృష్ణ య్యచాదగారి పక్షము వహించి విజయము గాంచిరి. ఇకముంద యనను జమీందారులు ప్రభావకులగుటయు ప్రకర్షించుటగాక. రైతు.

జాబ్బు సూర్యనారాయణమూర్తిగారి వీడ్కోలుపు
 సూర్యనారాయణమూర్తిగారు పుట్టానలో ౪వ అసిస్టెం టు సర్దార్ గానుండి యానెల 19 వ తేదీన ఆయనకు యిదనక లో వచ్చియుండు తాళిమమేరకు వాడల్పాడుకు పోవుటకు ప్రయాణమాయెను. అతడు ధనికులకన్న నిర్దనకులకే మిక్కిలి ముఖ్యుడై వారి కాదరించుచుండెను. వారి సత్తిమనీయు నట్టి వరి క్రతయై యెల్లవీరలను తల్లివరి పాలించుచుండిరి అతడు తన రైత్య విద్యాధిగతికై కల్లయెడల సుగ్రహిద్ధుడై యుండి వారి క్రతాంజననమున వారి మిత్రులును సేవకులును వానియొక కడుతుండు ప్రీతిని కల్పించుటకు ఫలాహారము లప్పించి ఆశీ రతుల నిర్వహణ పుష్కలములంకృతులం చేసిరి. రైతుజీవనముకేగి వారిని వీడ్కోల్పిరి. వారి యెడబాటు పాతులకు చాల సంతాప కరమయ్యెను.
 కొత్త రామయ్య శ్రేష్ఠి,
 నారాయణవరం,

అమలాపురము వార్తలు

ది సెంట్రల్ గోదావరిజిల్లా మోటారు వే
 ఇదివరలో బొబ్బిర్లంకనుండి అమలాపురమునకు మొలత జోడ్డువేసి మోటారుజండ్లు నడుపుటకు శ్రీ పద్మకృష్ణమూర్తి పూసకొన్నాడు. బొబ్బిర్లంకనుండి అమలాపురమునకు దిట్టమై నది ఈ పంతుభ్రమేది య నగు తాళి పూర్తిమై ది. ఈవంట ను మోటారు, ద్వీపక్రకటంబున గాని కదితరంబు లైనవి ప్రయాణము చేయటకు శ్రీపద్మకృష్ణమూర్తి రంగీకరించ్చ రని తెలి య వచ్చుచున్నది. శ్రీగోదావరి కుండల సంఘాధ్యక్షులు ప్రభు ర్విముఖావాయానికి గైకొని ప్రభాసాధ్యమే ప్రధానముగా భావించి విస్తారము సామ్యు వెచ్చించి “ది గోదావరి సెంట్రల్, జిల్లా మోటారువే” అను నామముతోవారు యెదరు కొన్ని మోటారు బడ్డను నడపుదురు. మోటారు, బొబ్బిర్లంకనుండి కొత్త చేట, అంబాచేటిమీదిగా అమలాపురంబోవును. ప్రయాణిపునకును సర్వసానుకూలముగా నుండును.
 బోర్డు మైస్కూలు-అమలాపురము
 ఈప్రాంతలో నుమారు అరుదది సం! రమలనుండి గోదావరి జిల్లాబోర్డువారిచేత వెలకొల్పబడిన యున్నకపాత కాల మిక్కిలి ఖ్యాతిగాంచి యున్నది. దీనికి చుట్టుప్రక్కల యందు ఇటీరల కొత్తచేటయందును చేయూరుందును రా తోలునందును ఉన్నక పాతకాలలు పెట్టివారు. మరియు పుల్లెటిట్టెట్టు, అంబాచేటి, ముమ్మిడివరం, నగరం, మానేట్ల మొదలగు స్థలములందు లోవరువెండ్రీ పాతకాలలు స్థాపించి వారు. ఎన్ని పాతకాలలు స్థాపించినను నీ పాతకాలలయ బాహరసంఖ్య బాగుగ నే యున్నది. శ్రీ పద్మకృష్ణమూర్తి ఈ పాతకాలను రెండవతరగతి కకాలగల కేర్పర్చుటకు నిశ్చయించి వారట. ఈపాతకాలకు చాలఫండు నిల్వయున్నది.
 వి. శ్యామసుందరరావు,
 విద్యార్థి.

నర్సాపురం తాలూకా జాతీయోపసంఘ జమాఖర్చు లెక్కలు

జమ	1-4-1922 మొదలు 15-3-1923	
టిక్ స్వరాజ్యనిధి చందాలు	1028	7 0
మండల జాతీయసంఘమునుండి	850	0 0
సభ్యుల చందాలు	49	8 0
	1922	18 0
ఖర్చు		
మండల సంఘమువారికి యిచ్చినది	888	0 0
కార్యాలయపు ఖర్చులు	16	7 6
తంతి, కలాలా	18	9 8
ప్రత్తి కొనుబడి	607	11 8
ప్రయాణపు ఖర్చులు	20	2 6
అనాదురు	12	8 0
ప్రచారము	310	9 6
కాంగ్రెసు ఉద్దగనలయము పాలకొల్లు	567	8 0
కందరవిల్లి ఉద్దగనకలితము	25	12 0
చితా నిల్వ	10	8 9
	1922	18 0

సంఘమునకున్న ఆస్తి వివరం	
పాలకొల్లు ఉద్దగనలయమునకు వెట్టుబడి	920 12 0
కందరవిల్లి ఉద్దగనకలితముకు వెట్టుబడి	227 0 0
చితానిల్వ	10 8 9
అనాదురు బాడరు	12 8 0
మొత్తము	1170 12 9

పై మొత్తములో జిల్లా సంఘాధ్యక్షులందు నిల్వయున్న సామ్యు కేరియందలేదు.
 ఈ లెక్కలు శ్రీ ముఖము మానేట్ల సర్ది నారాయణ గారిచేతను దండు నారాయణరామగారిచేతను సమీక్షించబడి సరిగా నున్నట్లు కనుగొనుబడినవి.
 భాస్కర గోపాలకృష్ణ మూర్తి,
 తాలూకా సంఘ కార్యదర్శి, కొకాధిపతి.

ఆయుర్వేద కౌషధాలయము బరంపురి, గంగా, ఇండియా.

దేశీయ వార్తలు

అలహాబాదు మ్యునిసిపల్ కలెక్షన్లు

పురుషులు స్త్రీలవేషమున రాగా మోసమువల్లడియైనది
అలహాబాదులోనే హెచ్చుచుంది ఎన్నుకొనబడి

దేశబంధు చిత్ర రంజన దాసు గారు

అంగ్ల భాష దేశీయులలో దాస్యవృత్తిని కలిగించినది - దానివలన నిర కుశోద్యోగులకేగాని
దేశీయులకు వీలమైన మేలుకలగదు

బర్మాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము

వల్లభాయీ పటేలు జమనాలాలు బహుజన్ గార్హ 23వ తేదీని కలకత్తానుండి రంగూనుకు వెళ్లిరి

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారు

తిలకునికి వేయిరూపాయల నొసంగిరి. 25000 రూపాయలను చేప్పువరకును యింటికేగని ప్రతిపట్టికి

కాకినాడ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆర్భాటములు

తిలకునికి భవమొసంగినవారి పాలములకు నీరువదలబడదు తుపాకులకు రైసన్నలియ్యబడవు
బహిరంగసభలో ప్రకాశంగా రుపస్యశించుట - 6000 రూపాయలు వసూలుగుట

అలహాబాదు మ్యునిసిపల్ కలెక్షన్లు

కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సభ్యులే హెచ్చుగా
ఎన్నుకొనబడిరి

పురుషులు స్త్రీలవేషమున వచ్చుట
అలహాబాదు మ్యునిసిపల్ కలెక్షన్లలో అలహాబాదు
లలోనే హెచ్చుచుంది ఎన్నుకొనబడిరి. ఒకచోటలో కొందరు
పురుషులు పాలకీలలో హుచ్చుండిచ్చి ఘోషాస్త్రీల మని
చెప్పి, చేతులను మాత్రమైకి చూపిరి. స్త్రీలకుండు అలంకార
ములను ధరించి గాని వానిని గుర్తించిరి (ఆ వైపు)

సర్ శంకరనాయుడుగారు

లాహోరు చేరిరి.
సర్. శంకరనాయుడుగారు 23 వ తేదీని లాహోరు చేరిరి.
సర్ మజిలీలుగా కలిగియై యున్నారు.

లాహోరులో జాతీయ విశ్వ విద్యాలయము

వజ్రప్రదానసభ

దేశబంధు దాసు గారధ్యక్షత వహించిరి

లాహోరు నగరమున 23 వ తేదీని జాతీయవిశ్వవిద్యాలయ
వజ్రప్రదానసభ జరిగినది. అసభ ధ్యక్షత వహించుట కా
నాదే దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారకు చేరి వృత్తాధ్యక్ష
విద్యార్థుల కాసభలో పట్టముల నొసంగిరి. పిమ్మట నువస్థాపిం
చుచు హిందూదేశమున అంగ్లవిద్యను బోధించుటను గూర్చిన
చరిత్రను మొదటినుండియు సాక్ష్యముగా నెరిగించిరి. "అంగ్ల
విద్యలను దాస్యవృత్తిని కలిగించినది. కూర్పు యిండియా
చరిత్రమును (ఈస్టు యిండియాకంపెనీ) వారు మనదేశము
నం దధికారము వహించక పూర్వము గ్రామములందు గ్రామసంఘ
ములే పాతకాలము నెలకొల్పి బాసింది కొనసాగించుచుండెను.
అపాతకాలంలో పాటకజనులలో హెచ్చుచుండునాడ విద్య
వర్ధిల్లించి యుండిరి. అంగ్లకసంఘమువారి ఆధికారము రాగా
ఆంగ్లవసంఘమునకు ఆపాతకాలమునాడ వలెకొనినది. ఈ
తేలియు నిరంకుశాధికారము భద్రము కలిగించుటకే ఆంగ్లవిద్య
జోషియులకు నేర్పిసాగినది విద్యను దేశీయులలో వ్యాపింప
జేయుటకేగాదు. నేటికేగదు. అంగ్లేయుల విద్యావిధానము
నిరంకుశాధికారము అధికారమును బలపరుచుటకే ఆపయోగ
పడుచున్నది. విద్యార్థులు దేశీయులను తమ అంతర్యామిని
బోధించుట కానుచున్నది దాసుగారు నుడిచిరి.

అసహాయ వాదులగు న్యాయవాదుల కేసు

సంజాయి హైకోర్టులో విచారణ
లాలా కునిచంద, అబ్దుల్ రజీబ్, కల్వనాథుగార్లు
మొదలగు అసహాయాద్యులను వరలుచింది న్యాయవాద
వృత్తిని కలిగించుట అక్రమమని వారిపై కేసు చేయబడెను. ఆ
విచారణ 23 వ తేదీని జరిగినది. మొదట న్యాయమూర్తులు
కలసి విచారణ చేసిరి. ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదించెను. వాడు
మొదట కల్వనాథుని అరెస్టు నుడిచెను. మొదట న్యాయ
వాదులను స్వయముగా వాదించిరి. మే మగౌరవవరకునని
జేతులేదు. అక్రమముగా మొగలేదు. దుర్మితలకుల మని
మొదటకు కేసుకలెదనని వారు తెలిపిరి.

అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీ కేసు

23 వ తేదీ విచారణ
ఒకటవ ప్రతివాది పీఠము కాపుసాహెబు హాలిలు
గారు 23 వ తేదీనినాడ వాదించెను. ప్రతివాదులు ప్రభుత్వము
వారిపట్ల భవమును పుష్కలము కంగీరింపలేదు. గాన ప్రభు
త్వోద్యోగులు పరిశీలించుటకు నూతన వగీకరింపలేదు. ప్రభుత్వ
మువారి ఉద్యోగులు బలవంతముగా పరిశీలించుటగోరిన చేసి
యుండవచ్చును. ఇందుకలం భవమును దుర్వినియోగము చేసిన
పిలువెను.

ప్రతివాది అబ్దుల్ రజీబ్ చేసినవో నాపాతకాలమునాసి
వేయించెననాడ వారు నిశ్చయించిరి.

వారిలాలు అబ్దుల్ రజీబ్ ప్రభుత్వోద్యోగిని నిర్ధించి
కందులకు పాతకాలల సంఘాధ్యక్షునిపై కేసుచేయుటకును పాత
కాలలను మూసివేయుటకును యింజంక్షను ఉత్తరువును కొడుట
కును ప్రభుత్వమున 1వ కాశముండును. దొరకనమువారలు చేయ
లేదు. ఆ సంఘమునే బద్దలచి భవమును దుర్వినియోగముచేసి
నట్లు వారిలో 19 మందిపైని కేసు చేసిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులు
పరిశీలించుటగోరిన దని వారు 19 మందియు నోటు నిచ్చిని
దొంతమువారలుచేసిరి. చట్టములో లేని ఏ అంశమునకు
మునిసిపల్ భవమున వ్యయపరిచినను అది దుర్వినియోగము
నని ప్రభుత్వ న్యాయవాది చెప్పినదాని వాదనలలో తెలిసినవో
ఎవ్వరును గూడ మన్నినీతి సంఘ సభ్యులుగ నుండుట కంగీ
రింప బోరని వారిలాలుగారు నుడిచిరి.

జయవరద! (కోర్కెరికావాదము!!)
బల్లారి భర్తవరం. కృష్ణమాచార్యుల
రోష నా రాశి వాణి
అను నాటకము నెలరు 1-0-0

లయవారు బల్లారి, రూపిలానెన్ననకు ప్రాయశనము,

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారు

కల్లడకురిచిలో సన్మానవల్లములను సమర్పించుట

22వ తేదీ సాయంత్రము వాటియొక్క పాతకాలమునా
త్వము వాయుడుగా అభ్యుత్థింప జయవరదముగావరిగి
నది. కాలసంఘములవారు వారికి సన్మానవల్లములను సమర్పించిరి.
గయాకాంగ్రెసు మహాసభ జరిగి మూడునెలలైనను ప్రవిదరాష్ట్ర
మువారు తమవిధిని నేరవేర్చలేదు ఇది అసమానకరము కాంగ్రెసు
సంఘముల ట్రైబునాలు కరిగానుండు ఉత్సవసరము. భవములేవన్న
వికారమును సాక్షుగాన మిడుస్వతాభ్యునికి భవ మొసంగ
వలెను. నేను 25000 రూపాయలను సమకూర్చువర
కును మరల సాక్షుహమున నడుగువెట్ట నని యీస
భలో శకభము చేయుచున్నాను. నేను స్వరాజ్య
నికి 1000 రూపాయల నొసంగితి నని యిప్పుడు
స్పష్టపరుచుచున్నాను. స్వరాజ్యనికి భవము సరిగానే వ్య
యపడుచుండెను. ఇది ముందుగా నెలకొనెనుగలదని నేనువాదా
నము చేసెదను. ఎల్లవారు నిధికి భవ మొసంగవలెను.

భవము సంపన్నమువారు నాపేరును కాంగ్రెసు సంఘ
ము పేరును నేనుకు వింపజూతును. "ప్రతివాద ఎస్.కె.మూరి
రంగయ్యంగారు, హిందూమతా సంపాదకుడు, మాటుకోడు
మదరాసు" అను విలాసమునకే పంపిలెను" అని వాయుడు
గారు సభలో నుడిచిరి. సభ్యులు హర్షభవుల గావించిరి. చాల
మంది నెత్త మొత్తముల కొనంగిరి.

సోనారబంగలా

బాబూ శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారు
కలకత్తా నగరమున సర్వేంటు ప్రతిగా సంపాదకుడు
బాబూ శ్యామ సుందరచక్రవర్తిగారు శ్రీరత్నా రంగభావతో
"సోనారబంగలా" అను పేరితో నొకవార్తాపత్రికను యీ
నెల 21 వ తేదీ శనివారము మొదలు ప్రారంభించబడితి ఈ
పత్రిక గాంధీమహర్షుని సిద్ధాంతములనే సమర్థించును. దాక్ష
వ్యవహారికులు అసహాయాద్యులను ప్రోత్సహింపరును.
దీనికి చక్రవర్తిగారి ప్రధానసంపాదకుడు. చందా పాలకు గ
రూపాయలు. విడిసందిక శంకరాజు. కాశ్యామము 24 మా
సలమును పారాశన కలకత్తా, ఈ పత్రిక కాల ఉత్తమతైలిని
జరుపబడునని ప్రకటించ బడెను.

కాంగ్రెసులో కార్మికపక్షము

పండిత నెహ్రూగారు
గాంధీమహర్షుని కారాగృహము నుంచుమరులకు అస
హాయాద్యులనుయొక్క తీవ్రత కొంచమైన తగ్గలేదని దొరకన
మునకు స్పష్టమైనగాని వాడు మహాత్ముని
విడువదు. అందులకు ప్రజల త్వంతి వీక్షతో
నుద్యమమును కొనసాగించవలెను. దానికి కార్మికులు హెచ్చు
గా పూనుకొనవలెను. అందులకు కాంగ్రెసులో కార్మికపక్ష
ము నెప్పుడువలెను. ఇందులకే స్వరాజ్యపక్షమువారి ప్రహారిక
లో కార్మికపక్ష స్థాపకు ప్రాచీన్ భక్త యియ్యబడెను.
హిందూమహమ్మదీయ సమస్య చాల గాఢముగా నున్నదని
అప్పుడు నేను తెలుసిన గలదునున్నాను. దానినిసూర్తి
నేనిత్తుడెయ్యను చెప్పాలనని పండిత మోతీలాలునెహ్రూ
గారు లాహోరులో నేనుచున్నది వారిలేఖతో తెలిపిరి. (స్వ)

నెలూరు వార్తలు

ఒక సుప్రసిద్ధ విలేఖరి
యువజన హిందూసంఘము జననమొట్టిగను నెల్ల
కు జటలును 25 వ తేదీని జరుగును.
బాటుమిల్లు వాటావారులసభ కేసు (24వ తేదీ)
జరుగును. తెలవాద రాజనంబడినుండి మేనేజర్లును కచ్చిరి.
ఏలూరు శేషమోర్తులలో కలసి ఆలోచించుచున్నారు.
గడ్డివాహనకేసులో కందుల రామయ్యగారి రామ
మూర్తిగారు మున్నగు ముద్దాయాలను వదలివేయుటకే కేసు
దుబ్బుపైడిగాన యీ కేసు సంగీత కొద్దు. ముర్కవరని ఫిర్యా
దీ కచ్చిపురు హోద్రుకు పిటిషను నెట్టెను. గాన మరల కాయ
దాడవచ్చును. (రెలివార్డు)

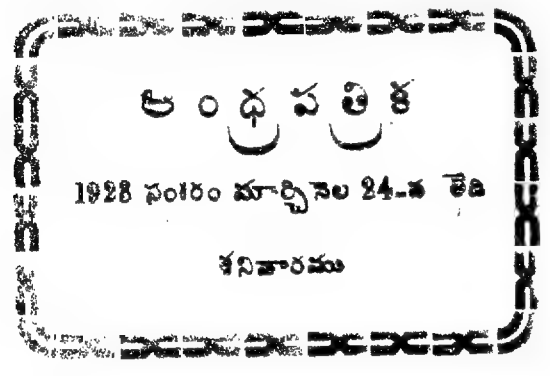

Apply: **THE W. T. Co.,**
Post Box No. 1290 Y. M. C. A. Buildings, Esplanade Madras.

రుధిరోద్ధరి సంవత్సరాది సంచిక

సంవత్సరాదిసంచికలు రియాలైజ్మి. చందా దార్లకు వీ. పీ. లా వంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్ల వారిగా రోజు కొంతమందికి రివాజా తెయబడుచుండును. నక్షత్ర సమత్సర చందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0 వారపత్రిక చందాదార్లకున్నా దినపత్రిక సంవత్సరతక్కువచందాదార్లకున్నా ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతిసంచికకు రిపాలవ్యయము 0-4-0, మితితర్జు రుసుము 0-2-0 తగలుబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమాను లెల్లరు రిపుక స్వీకరించి మా యద్యవమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము. వ్యవస్థాపకుడు.

స్టేటు కౌన్సిలు సభ: ఉప్పుపన్ను నామోదించుట

“పరిపాలనము కొనసాగుటకు శక్తివంతులైన తోడ్పడుచున్న మావటివారికి, మా కేమాత్ర విప్లవము లేని ఉప్పుపన్నును ప్రజలపై విధించుటచే, ఆకాభంగము గలిగినది. నిర్బంధవిధానముపట్ల నైతికము మేము ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడియుంటిమి. కాని ఉప్పుపన్ను విషయమున మాత్రము ప్రభుత్వమువారు మా సహాయమును సానుభూతిని దూరముజేయ నిశ్చయించిరి. మేము ప్రతికూల భావము దెలిపిననుగూడ ఉప్పుపన్ను విధింపబడు నేని, కాసనసభలకు వెలుపలనేయుండి మాచేతనగు నేవ యోనిర్బుట మేలుగ నుండును. ప్రభుత్వము వారిని దేశస్థితిని గ్రహించగోరెదను. ఇక్కడనున్న నాన్నేహితు లేమిజేసెదరో తెలియదు గాని బొంబాయిరాష్ట్రముచే నెన్నుకొనబడిన నేను, నానియోజకవర్గ మిటుల తలంపుచున్న దని మాత్రము చెప్పక తప్పదు,” అని ఉప్పుపన్ను నడి రించుచు గా. లల్లాభాయి శ్యామలదాసుగారు స్టేటుకౌన్సిలుసభలో ఖండితముగ బలికిరి. రాజప్రతినిధిగారు గోరినరీతిని, స్టేటుకౌన్సిలుసభవారు 2-8-0 ల రేటు నామోదించి సామ్రాజ్య శాసనసభవారి తీర్మానమును నిరాకరించిరి. ఇందాక్షిర్య మేమియు లేదు. ప్రభుత్వమువారి నిరంకు శేచ్ఛ కొనసాగుటకు, వారు స్టేటుకౌన్సిలుసభ నుపయోగించుచున్నారు. ఇంతవరకు కొన్ని ముఖ్య విషయములలో సామ్రాజ్య శాసనసభవారు చేసిన సవరణలను స్టేటు కౌన్సిలు సభ వారు నిరాకరించిరి. మరల నివి శాసనసభలోనికి వచ్చినపుడు, సభ్యులు మెత్తపడి తమపట్టుదలను వీక్షిరి. ఇంతకన్నను సులభముగ సర్టిఫికేట్లు అధికారమును, రాజప్రతినిధిగారు ప్రయోగింపగలదురు. శాసనసభ్యులు జేయదగిన దేమియులేదు. ఆర్థిక వ్యవహారములలో సామ్రాజ్య శాసనసభ వారి సలహానే ప్రభుత్వమువారు ప్రమాణముగ గైకొనవలసియుండెను. స్టేటుకౌన్సిలుసభకు దీనిని సంబంధములేదు. అయినను ప్రభుత్వమువారు శాసన

సభవారిసలహాను నిరాకరించి, స్టేటుకౌన్సిలుసభ వ్యూహ తమవంతమును నెగ్గించుకొనిరి. శాసన సభపై ప్రభుత్వమున కెంత యభిమానముగలదో, ప్రస్తుతచర్యబట్టి కనుగొనవచ్చును.

శ్యామల్ దాసుగారు, కడంగడు మితవాదులు. ధనికులు. వీరికి నైతికము శాసనసభ యనిన, నిరాకరణముచుండ రిక్కంగలవారి సంకతి జెప్పనేల? ప్రజాశయములు నెరవేరుటకు శాసనసభలో నవకాశము లేదని శ్యామల్ దాసుగారికి దోచి, దానిలో నిలిచియుండి కాలమును వ్యర్థపరుచుటకన్న వెలుపల బనిచేయుట మేలనియు, తమ నియోజక గణముయొక్క యభిప్రాయ మిదియే ననియు, వీరు జెప్పుటబట్టి సంస్కరణములగూర్చి మితవాదులేటుల తలంపుచున్నారో యూహింపవచ్చును. సావము, శ్యామల్ దాసుగారు తాను జేసిన తప్పిదము సంగీకరింపవలసివచ్చెను. నిర్బంధవిధానమునకు గూడ తాము ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడినటుల వీరు తేటపరచిరి. సంస్కరణములు కొనసాగు నను తలంపు తోనే వీరటుల గవించిరట. మితవాదులు మొదటి దుంజియు, నిర్బంధప్రయోగమును, దానివలన తగ్గించిన బస్సెస్టాంట్రియ భగ్నమును, పాటింపక గన్నుల మూసికొని యుండిరి. సంస్కరణముల కెట్టి భంగము వాటిల్లునో యను భయము మాత్రమే వీరిని వేధించుచుండెను. జాతీయవాదు లటుల గాక బస్సెస్టాంట్రియముల భగ్నమును నివారించుటకు తమ యావచ్చుక్కిని వినియోగించుచుండిరి. తామింతవరకు జేసిన పోరాటమును శ్యామల్ దాసుగారి పరె ఇతరమితవాదనాయకులు గ్రహించుచో, వారు క్రొత్తపథము త్రొక్కి కాంగ్రెసుపక్షమువారిలో చేతుల గలుప వీలగును. శ్యామల్ దాసుగారి నిరాక, ఏవై రగ్యములో జేరునో చూడవలయును. రాలెటు చట్టము ఆమోదించబడగనే, “ఇదియే అంతమున కారంభ”మని గా.వి.య.కా. శర్మగారు రాజప్రతినిధిగారి కొకలేఖను వ్రాసి రాజీనామా ను వంపియుండిరి. శాసనసభవారు బడ్జెట్టులో జేసిన తగ్గుదలలను రాజప్రతినిధిగారు చాలవరకు పునరుద్ధరింపగనే, శాసనసభలో నుండుటకంటె వెలుపల నెక్కడనయిన నుండి పాటుబడుట మేలని, కాపైను శాసనానుగా రిటీవల బలికియుండిరి. శాసనసభ్యులు కేవలము తాత్కాలికాగ్రహము జూపుటకన్న, వానిని ఆచరణలో బెట్టి తమ అసమ్మతిని క్రియాపూర్వకముగ గనుజుచుట లాభకరముగ నుండును. వారు ఇకముం డెటుల మెలగెదరో తెలియదు గాని, శాసనసభ్యులు గవించెడి నిరోధమును ప్రభుత్వమువారివలెగ దాటి తమ పంతమును చెల్లించుకొన గలరని మాత్రము చక్కగ రుజువయివడి.

స్టేటుకౌన్సిలుసభలో, అసభికారసభ్యులు చాలమంది హాజరుగాకబోయిరి. శుక్రవారము సాయంత్రమునకు వారు వచ్చెదరనియు, శనివారమునాడు ఈవిషయమును చర్చింపవచ్చుననియు కొందరుదెలిపినను, నిన్నటిదినమే చర్చజరుపబడెను. సర్. దిన్నా వాకాగారు సభకు హాజరుగాక, తమయసమ్మతిని మాత్రము రింతిద్వారా తెలియజేరిరి. ఉప్పుపన్నును విధించుటకు, ఆర్థికకార్యదర్శులగు కుక్కుగారు నిన్నటిదినము బలవత్తరముగా కారణములను వేసిని పేర్కొనబాలకబోయిరి. శాసనసభ్యులు గోరినరీతిని ఖర్చును తగ్గించియున్నచో, ప్రభుత్వమువారికి దిగుబాటు లేక పోయెడిది. సభ్యులు గవించిన తగ్గుదలలను వీరు పునరుద్ధరించి, రాబడిలో దిగుబాటు గలిగెనని మొరబెట్టుట వీటి న్యాయము? వెనుకటి అయిదుసంవత్సరములలో 100 కోట్ల దిగుబాటు గలిగెననియు, ఆరవసంవత్సరమునగూడ దిగుబాటు 100 కోట్ల దిగుబాటు దనియు

కుక్కుగారు దెలుపుట ప్రయోజనకరముగాదు. 100 కోట్ల దిగుబాటుకు, ప్రభుత్వమువారే కారకులు. ప్రభుత్వమువారు తమ ఖర్చును రాబడిననుసరించి తగ్గించుకొనియున్నచో, దిగుబాటు దొలగుటయ గ క రాష్ట్రములపై బరువులను మోపకుండ జరుపుటకుగూడ వీలయ్యెడిది. ప్రభుత్వవ్యయములో నెంత దుశ్చారాఖర్చు గలదో, దానిని తగ్గించుట కెటుల సాధ్యపడునో ఇంచితేపు కవిటీవారు తమరిపోర్టునందు తేటపరచిరి. ఇంచితేపు కవిటీవారుచేసిన హాజాపుడివిచారణలో, మార్గములన్నియు గనుపించియుండవు. ఓపికతో చరికించుచో, ప్రభుత్వపుఖర్చును చాలవరకు తగ్గించుటకు వీలుగలదు. మిలికరీవ్యయమును ఏబది కోట్లకు సరిపెట్టుటకు వీలుగలదని, ఇంచితేపు కవిటీవారు సూచించిరి. కాని, దీనికి తామెన్నడును ఒప్పుకొనజాల మని, సైన్యాధికారి తేలుపుట విచిత్రము. సైన్యాధికారిని తమకును తీవ్రవాదోపవాదములు జరిగినటుల ఇంచితేపు ప్రభువుగారు వీడ్కొలుపునభలో స్పష్టముగ తెలిపిరి. అదిలేక మద్దెల యోడనునటుల, తమఖర్చును రాబడికి సరిపెట్టబాలక, బిసిలపై విశేషపుపన్నును విధించెనమని ప్రభుత్వసభ్యులు పలుకుట, వారి సంకుచితదృష్టికి నిదర్శనముగ నున్నది.

ప్రభుత్వపు రాబడి త్వరలో హెచ్చునను నాశి తమకు లేదని కుక్కుగారు నుడిపిరి. అటులగుచో, తమఖర్చును తగ్గించుకొనుటయే యుత్తమమార్గము. రాష్ట్రముల బరువును తగ్గింపవలసిన యవసరముగలదు గాన, ఉప్పుపన్నును హెచ్చుజేసిన మని పలుకుట అసంబద్ధముగ గనుపించును. రాష్ట్రముల భారమును తొలగించుటకు, బీదలను పీడించుట మార్గము గాజాలదు. ఉప్పుపన్నును హెచ్చుజేయగూడదను గండ్రగోళము క్రొత్తదిగాదనియు, చాలకాలమునుండియు గలదనియు, కుక్కుగారు తెలిపిరి. అందుచే, ఈయాందోళనబల మిప్పుడు తగ్గెను గాబోలు! ఏమి యీవాక్యసందర్భము? నష్టమును పూడ్చుటకు ఇదివర కెన్నియోచున్నులను వైచిరి. కాని, నష్టము పూడదయ్యెను. ఉప్పుపన్నును విధించినంతమాత్రమున, ప్రభుత్వమువారు సొమ్మును పొదుపుగ వాడుకొందురని దలచుట కెట్టియవకాశము గలదు? సావము, సర్. అల్లెగొండకు ముర్రేగారికి, కస్తమ్మనుగాని, ఇకొకింటాక్కునుగాని, హెచ్చుజేయుటకు ఇష్టములేదు. ఎటుమతిపన్నుల నన్నిటిని త్వరలో దీసివేయవలయుననికూడ వీరు గోరుచున్నారు. కాని, ఉప్పుపన్నును హెచ్చించుపట్లమాత్రము, వీరు పూర్ణామోదమును జూపుచున్నారు. బీదలయొక్కయు, కూలీలయొక్కయు స్థితి వెనుకటికన్న నిప్పుడు చాల బాగుపడెనట. ప్రజలు ఉప్పుపన్నును సులభముగ భరింపగలరట. బీదల సంకతినిగూర్చి ఇట్టిజ్ఞానమును వీరు ఎక్కడనుండి సంపాదించిరో తెలియదు. యూరిపీయను సభ్యులకు ఉప్పుపన్ను కష్టముగ దోచుడుగాని, మోటారు బుడ్లపై విధింపబడెడి పన్నుమాత్రము కడుభారముగ దోచును. దీనిని తొలగించుపట్లమాత్రము వీరు మిగుల ఉత్సాహము కనుబజుచెదరు. స్టేటుకౌన్సిలుసభలో సంగీకరింపబడిన ఆర్థికచట్టము, సోమవారమునాడు సామ్రాజ్య శాసనసభలో మరల విచారించబడును. ఇంతవరకును, స్టేటుకౌన్సిలుసభ వారి నిర్ణయములట్లు, సామ్రాజ్య శాసనసభవారు మెత్తపడి, తమవెనుకటి నిర్ణయమును మానుకొని తొంగిపోవుచుండిరి. ఈ మూడు ఏకమితేతురో చూడవలయును. స్టేటు కౌన్సిలు సభ వారి తీర్మానము సంగీకరించినను, లేకవ రెండు యాసాయిలకో, కాదపూర్వకముగ సంగీకరించినను,

విదేశ వార్తలు

కెనియా యూరపియనులు సాయుధనిరోధమునకు తయారగుట

మార్షింగ్స్ పోస్టు ప్రతిక ఆమోదించుట

కెనియా భారతీయలు యూరపియనుల సహాయముతో తమ ప్రాంతములను రక్షించుకొన గల్గిరి. తేటస్టులో ఒక్క రాత్రిలో వీరివందలది ఆర్మీకులు తమ వాళ్ల బెట్టుకొని యుండిరి వారు. భారతీయులను ఆర్మీకుల కింతకంతయని చెప్పరాని ఏక గింపు. ఆధినివేళపు కాశ్యాలయమువారి విధానమును నిన్ను దొంగనగునట్లులు జేయుటకు కెనియా యూరపియనులు (పాశ్చాత్యులు) సాయుధనిరోధమునకు తీవ్రముగ తయారగు చున్నారని కుభవ ర్తమానము తెలియుచున్నది. వీరికి టి. టి. ఆర్. కాశ్యాలయముల సానుభూతియు, సహాయమును లభించుననియు సామాన్యజ్ఞుల వారులు ఈరకపు తటస్థింపడండ్ల తేయతలననియు మార్షింగ్స్ పోస్టు ప్రతిక నూచించుచున్నది.

సామ్రాజ్య ఆర్థిక సహాయములు

తరస్సుకుభవండు సామ్రాజ్య ఆర్థిక సహాయములు, ఆర్థిక కాశ్యాలయములను జరుగునని తెలియుచున్నది.

లండను నగరమును వెంటుట

ను గూర్చి లండన్ కు వుంటి కవులవారు చేసిన నిశ్చయము ఆంధ్రపాటరు కమిషనువారు నిరాకరించిరి.

జర్మనుమంత్రి క్యూనోగారు మ్యూనిచి జేరుట

ప్రజలు బ్రహ్మరథము బట్టుట

బెర్లిన్, మార్చి 22:—బహేయను ప్రధానా మాత్యుడు ఫ్రాన్కాధిపతులు, ప్రజలను పార్. క్యూనోగారు మ్యూనిచిలో ప్రవేశించినపుడు ప్రశ్నార్థమును బట్టిరి.

విదేశాంగ కార్యాలయమునం దుపస్థానించు సాత్విక నిరోధమును సాగించుచు నేయుండవలెననిరి. తరువాత రాజ్యాంగ సభకే ఆ సభాభ్యుత్పాదము చేసిన సత్కారమునకు క్యూనో గారిని పెట్టిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వ విజయమునందు ఘోషారో పార్ల మెంటువారును, జరుగుచుండదను ఏకీభావముతో జేయు సహాయమునై ఆధారపడియున్నది.

మారుమై దాడినల్లి బాగును, కోతును గొంపోవుటకు (ఫ్రెంచి, బెర్లియనులు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలమైనవి.)

ఫ్రెంచి సేనకుడునుకోటకు లైను వామపార్శ్వముం దున్న ప్రజలవరకు చాలమంది సురక్షిత కాజ్యముగ నేర్పడుటకు ఉద్వేగపడిరి. రాజీ న్యరహితములను తలచెట్టిరని ముందు పరాసులు ఎట్లవరకును లేనిదే వారు ఆకమింపుకొన్న ప్రజల కనునంతను భారీజేనీపోలెను వారి దురస్థాయము పూర్తిగ గుప్తముగ విదేశాదీనగాని నునము పెరవేర వలసిన 20 వరకు లను గూర్చి ఆలోచించుటకు ప్రయత్నించరాదు.

సామ్రాజ్య నాకాదళ సమావేశము

వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము దోమినియనులు ఇక మీద నాకలను నిర్మించుటకు వీలులేదు: డుటజే నాకాశ్యాలయ నకు భిక్షులను ద్రవ్యరూపేణ రాబట్టు విషయమును ఆలోచించవలసిన సమయ మానుషుర తాయెనని కాశ్యాలయ సభలో కిక్కురుగాదు హెచ్చరించిరి. సామ్రాజ్యమందున్న వారందరిని నాకాదళ సమావేశమునకు ఆహ్వానించవలె ననిరి.

తురుష్క సంధివరతులు

అర్ధికానుబంధములను సవరణజేయవలయుట సభ యుగియుటతోడనే సంకతులన్నిటిని ప్రకటించెద మనియు ఈలోపుగ కరకరములను ప్రకటించుటకు వీలులేదని యు, మిత్రమండలి సభవారు తురుష్కవరకుల నాలోచించు సంధివరమున తెలియజేసిరి.

సోవియటులు

అమెరికనుల వరతులు

సోవియటులు తమ కార్యక్రమమును అంతర్జాతీయ కర్మకర్తముల కన్నీటికిని నిరాశ్చర్యమునకును గురైనట్లు మార్కు కొన్నగాని కమియూనిస్టుల క్రమమును మార్కును అమెరికనులు గుర్తించరు. సోవియటు ప్రభుత్వమున అమెరికనులకు విశ్వాసము లేదు. అందుచే మాస్కోవారితో రాయబారములను జరుపుటకు అమెరికనుల కిష్టములేదు. అమెరికనుల కిష్టములేన యుగా మును సోవియటులు ఎగ బెట్టుట గర్హ్యమని అమెరికను కార్య దర్శి తెలియజేసెను.

అంగ్లావారికి కొంచెము అనుభూతియునుండి గుర్తించు టయుల అర్థికానుబంధములను సవరణజేయు ఏర్పాటులు జరుగ నున్నవనుచున్నారు. ఈ సవరణజేసిన అనుభూతియును సాత్వికములు చేర్చుకొంటు ఆర్థిక విషయవర్త్య వాస్తవజీతగా యివాతేని విషయములలో కమియూనిస్టులకు సంధిజేసికొనుటకు మిత్ర మండలి అంగీకరించరు.

సంధివరము పూర్తిగ సంతకమగునట్లు బ్రిటిషు పటా లములు నాకాదళములు జలపంథులలో జేయుచును.

వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక

జనునవంబి బ్రిటను 1800000 టన్నుల బరువుల యాధ నాకలను కిక్కించెన కర్మలు అమెరికాను తెలియజేసిరి.

1926 లో ఒత్తగునట్లుల వాషింగ్టన్ ఒడంబడికను అంగీక రించు ఉత్తము గలవని పరాసులు తెలియజేసిరి దానిని జేరుట అదురులో బెట్టుటనుగూర్చి తుభయలను కూడబుట్కొన్న విషయ జేయవలసినది. అంతిముగాని ఇత్తదేర్పరచిన సంధియే యు. డి. తరంతలయము దాని పెట్టుటకు మార్కునాడదనియు నిశ్చయించుకొనెను.

జర్మనీలో బ్రిటిషువ ర్తము

అనాగ్రహణ జర్మనీలో బ్రిటిషువ ర్తము ప్రకటనల ఎత్తి యుభిర్భుక్తి గాంచుచున్నది. ఫ్రెంచి, జర్మను అధికారు లిజభుతును సహపాంతులను కలగజేసిరి.

రైతులందు కమిషనువారు ఆగర్భముగ జర్మనీలోనికి బ్రిటిషువార్సు పోవుట కేర్పాటు జేసిరి.

విత్తకారుడు లీకరు, హైకోర్టు వ్యాయమాద్ది, కర్ రెజనాల్లు జైగాడ్ల వనిపోయిరి.

తాతాకన్య

హస్కానోయి హోంబులో పార్సీసంఘమువారు వ్యతిరేకమునకు దుత్రితకాలైన దు. టు. వింవోసంగి డలాటగారి నిధిసంపించిరి.

భారత దేశపు ప్రతిపత్తి

రాజకీయ వాతావరణపు కారణములచే శ్రేయములును, భారతీయులును కలిసి భారతదేశములో ప్రతిపత్తికముగా పనిజేసిన చాల అశ్రమము గల్గును. ఇదిగదు రని వ్యవహారము. అర్ధిమాపేజీ లాభకరముగనే యుండును గాని పై కారణములచే అంతప్రయోజనకారిగ నుండవలయు. సంకీర్ణ వర్తకవిధానము మూలమున ఇండియాలో లాభకర ముగ ప్రతిపత్తికమును ప్రారంభించుటకు లంకామైత్ర, స్కాటు లు, అమెరికనులు తేక జర్మను పెట్టుబడిదారులు బయటజేరెద రనియు వీసజేసి హిస్సీ, గుజరాతీవాదను తెనుకకు బోరని గిట్టుడు స్థాటరుగా రిరి.

జర్మనుమార్కునిలుకడ

వర్తము ఆరుమూడు అగుట

మాక్కుభర సలసను తేవండ్ల విలబడుటచే వర్తము ఘనముగాకి చిక్కులుగ నున్నది. వర్తములలో వర్తము జేయు బెన్సుకలపెన రెండు జే డబ్బును కట్టుట మానివేసెను. ఈకంపెనీ ఆస్తులు 4500000000 మార్కులు. ఆ స్తీ 2500000000 మార్కు లు గలవు. ఇతరకంపెనీలుగూడ క్రూరపోయినవి.

భాగ్యము, పశువులతహారము, కోరిలోల వర్తము జేయు కంపెనీలు దివాలాపేసెనని తెలియుచున్నది. భరలు పడి పోవుటచే చాలకంపెనీలకు నష్టము గలిగినది.

రాబోవు నానాజాతినమితి

సభలో రూపవిషయమై ఏమి చర్చించవలసినది (బ్రిటిషు ప్రతినిధులకు తెలియజేయవలసిన కామన్సుసభలో కోశర్లాగారు తెలియజేసిరి.

లివర్పూలు నాకాదళములలోనున్న పనివారంద సమ్మె జరుగకనే అంతరించెను.

గ్రీకులకరణాగతులు

కాశ్చాటోపొలిలో మన్న గ్రీకు కరణాగతులకు అనాకోగ్యభయము లేకండ్ల తేయటకు బ్రిటిషువారు తోడ్ప డుచున్నారు. వీనికి నానాజాతినమితివారు క్రిమియా తేవండ్ల (బ్రిటిషును కుభవరించుచుటకు కొంతసమ్మె నియనలెనని నిశ్చయించిరి. గావవన కోశపారి 2000 మందిని గొంపోవుటకు గ్రీకులకుభయము కా కల్పాటు జేయవలె ననిరి.

ఇరాకులో బ్రిటిషువారు

బాంబులను వేయుట

బాగాడు, మార్చి 22:— ఒక హంతకుడు ఆర్మీలు గ్రామములో దాగియున్నాడని తెలిసి పోలీసువారు పోయి పట్టి ఇవ్వవలెనని యడుగ గ్రామస్థులందరను సాయుధపాటులై పోలీసువారితో పోరుటచే ఆ గ్రామవాసులను కిక్కించుటకు తలపెట్టెను (బ్రిటిషు బాంబులను వేయవలసినప్పు నని సమా ధానమును బ్రిటిషువారు తెప్పించుచున్నారు.

సంధివరతులవరకారము జర్మనులు తమ మైఖిలులను, నాకలను కిక్కించెన (బ్రిటిషువారు సంతృప్తు లైరి.

ఇత్తుడును నూటికి 10 చొప్పు దిగుతుది సన్న పూ కి 1922 ఏప్రిలులో ఉన్న ప్రకారమే దిగు తి పన్నులను వేయుటకు రైతుప్రదేశపు అంతర్భిత్తుండలి సంఘమువారు నిశ్చ యించుకొనిరి.

మద్రాస్-ఒక ఆంగ్లకన్య

దోచినవారరు

మద్రాసులో ఇటీవల ఒక ఆంగ్లకన్య, దోచినవార తను ఎలలో వెంతుకొనినను అంవోకమును బహుళజేసిరి. దానినిగూర్చి కామన్సుసభలో ప్రశ్నింప, ఆమెను మెంతుకొనుటకు తల్లి సమ్మతిచేసెనని వర్తకదారులుగూడ అగ్లయులయే న మ్మిరని యు కాని భగ్యవతిస్తాపనాధికారిజుల చర్య ఈ విషయములో కొంతవరకు నింవార్పమే యనియు ఈ విషయమై ఇండియా కార్యాలయమువారివ్వారా విచారణ జేయుచున్నార మనియు స్తీర్ణగారికి బజులిడిరి.

బ్రిటిషు నాకానిర్మాతలు గొట్టు ప్రయోజనపు పోలీసు తలను తయారుజేయుచున్నార. వీటికి ఇంజను ఉండును.

రెడెస్:—ఎట్టసముద్రము ప్రాంతమున దానిసలవార్తాపా రము జరుగుచున్నదను గూర్చి కామన్సుసభలో నడిగిరి. పెన్సి యా జెలూచిస్తానుండి దానిసలను తెచ్చుచున్నట్లుల వృత్తాంతములు గలవనె.

పంజాబు కానభలో 22 వ మార్చినాడు పంజాబు అ ప్పుల లియిపేకాఅత్తు రద్దవేయటకు విల్లు అంగీకరింపవలెను.

భారత సైనికోద్యోగులు

కర్ బార్ని కిరీపాట్లగాదును, సర్ వాకె అందర్కు గారును ఇండియా సైనికాధికారులుగ నియమించబడిరి యాధ కాశ్యాలయమువారు ప్రకటించిరి.

రసూలాబాదు రైలుప్రయాదము

రసూలాబాదు రైల్వే ప్రయాదము సంధివరము పానింజరు లైలురైలుకు చేర్చు అనుసారమును ఒక అన్నిస్థిటు స్టేషను మార్చుటకు 101 కేజ్ నుక్రింద అలవోబాదు నాయు. టు. మే. బి. స్ట్రీటు రైలుకు విచారింపబడుదు.

శంకర నాయుడుగారు

కర్. శంకర నాయుడు సర్. మైకేల ఒడ్డెరతుగారు కేసు సంధివరమున కొంతవరకు సానుకూల మొనర్చుకొనుటకు గాను ధీర్ఘికివచ్చిరి.

బంధమున నభి

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తగ్గింపులు
నారాయణరావు గారు - ప్రభుత్వము

రంగూను, మార్చి 23:- బంధమున నభి యందు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను సమావేశమునందు 10 లక్షల రూపాయలను తగ్గింపిరి.

సి. ఎ. డి. గ్రాంట్లు

నారాయణరావు గారు

కార్యకర్తలను నారాయణరావు గారు, సి.ఎ.డి. కాఫీలను 110260 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ఎ.డి. గ్రాంట్లను సమావేశమునందు గూడ తగ్గింపులు తగ్గింపిరి. సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి. బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపిరి.

దేశీయంగ సభ్యుని బెదిరింపు

సి. ఎ. డి. గ్రాంట్లను, దేశీయంగ సభ్యుని బెదిరింపు నొడవ పెట్టుచు, సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి. బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపిరి. సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

ప్రతిపక్షమున బాధింపులు

ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు

10 లక్షల తగ్గింపు

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బోలీసు గ్రాంట్లు: బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

“మంగలి కత్తులు”

కత్తులను, బోలీసు గ్రాంట్లను 120260 800 ను రూ. 10 లక్షల వరకు తగ్గింపిరి. ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బెంగాలు గవర్నరు

స్థానిక సంస్థలు - బాధ్యత

కలకత్తా 23:- ప్రభుత్వమునందు సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

ప్రతి గ్రామమునందు (కామిటీ) పరిమితమునందు, సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

బెంగాలు గవర్నరు: బెంగాలు గవర్నరు, సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

గుంటూరు మండల స్వరాజ్య పార్టీ

గుంటూరు మండలమునందు కాంగ్రెసు సభ్యులు, సి.ఎ.డి. వారు గాంధీయను కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, ప్రతిపక్షమున బాధింపులు, అంతియ నాక కార్యకర్తలను బెదిరింపులు, తగ్గింపులు, బోలీసు కాఫీలను తగ్గింపులు, సి.ఎ.డి. వారు వెంటనే తగ్గింపులు తగ్గింపిరి.

(1) ఈ కింది నమూనాలోపడిన వారిని గుంటూరు మండల స్వరాజ్య పార్టీ తాత్కాలిక సభ్యులుగా ఏర్పాటుచేసి తీర్మానించబడినది.

- మ.రా. శ్రీ. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణ గారు
- మామిడిపాటి వేదాంత సరసింహాచార్యులు
- గోపాలాని రామలింగయ్య గారు
- తెల్లకొండ కామరావు గారు
- పత్తి అనంతరావు గారు
- కామిడి సూర్యనారాయణ చౌదరి గారు
- విలూరు జానమంత రావు గారు
- కరణం రామస్వామి గారు
- గుండు చాళిశంకరశాస్త్రి గారు
- కోటరాజు రాజేంద్రరావు గారు
- విజయవాడ తంగాచార్యులు గారు

(2) సింహము కంగాచార్యులు గారి తాత్కాలిక కార్యకర్తగా నియమించబడినది.

(3) ఈ కంటిముత్యం ఈ కంటిముత్యం, మామిడిపాటి వేదాంత సరసింహాచార్యులు, గోపాలాని రామలింగయ్య గారు, ఇతరులు తీర్మానించిన ప్రకారము చేయబడు ఏర్పాటు చేయబడినది.

సిం. కంగాచార్యులు

తాత్కాలిక కార్యకర్త

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగు లిపి

గ్రంథము	ముద్రణము	అంగులము	అంగులము
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16
భాగవతము	ముద్రణము	16	16

రె. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.
(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.
Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds.
HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000 WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING LOANS AT MODERATE INTEREST.
OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.
FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.
Management is Conducted on Strictest Economic Principles.
WANTED.—Influential and Energetic Agents monthly allowance plus commission on Guaranteed business in unrepresented places.
For further particulars, apply to—
THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE, CHIEF AGENTS, NIZAM'S DOMINION RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.) OR MESSRS. P. K. RAU & SONS, CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY, No. 289, THAMBU CHITTY STREET MADRAS.

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన

భాస్కర రామాయణం రూ 4-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయంపడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

శాసనసభ తన ఆత్మకారమును పూర్తి గానోపుచు.

డిమోక్రాటిక్ నాయకు డగు గిన్నాల గారు గావిచిన హెచ్చరికలో, తమపక్షమువారి వద్దను ఎట్టిత్యాగమున కయినను బూనికొని తమ ధర్మమును శాసనసభలో నెరవేర్చి సంస్కరణములు భగ్నము గాకుండి జూడవలయు నని కోరియుండిరి. సోమవారమున శాసనసభ్యులు తెలుల ప్రవర్తించెదరో తెలియగలదు. సంస్కరణముల ప్రతిష్ఠ యంతరించి చాల కాలమయినది. సంస్కరణములను ప్రభుత్వమువారే భగ్నపరచియుండిరి. శాసనసభ్యులు సంస్కరణముల నికను రక్షింపగలుగుట కల్ల. సామాజ్యశాసన సభవారు, స్టేబుల్ కౌన్సిలుసభవారి నిర్ణయమును మరల త్రోసిపుచ్చినను, రాజప్రతినిధిగారు సర్దిపెట్టు అధికారమును ప్రయోగించి, ఉప్పున్నును తప్పక విధించెదరనుటకు సందియములేదు. శాసనసభ్యులు దూరిదృష్టిగలవారై ఆత్మకారమును నిలుపుకొన దలచుచో, శ్యామలదాసు, శాసనసభ్యుల సలహానిచ్చియు తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చి, శాసనసభలకు వెలుపల పనిజేయుటయే యుత్తమ ధర్మము. ఇట్టిసభలలో నికను నిలిచియుండుట కాలహరణమునకు కారణమగుట దిప్ప, వేరులాభ ముండజాలదు. ఇకనయినను మితవాదనాయకులు తా మింతకంటకు జేయుచున్న పొరబాటును గ్రహించెదరుగాక! ఇండియా ప్రభుత్వమునందు మువ్వరు హైందవసభ్యులు గలరు. వీరికి ప్రజాభిప్రాయము దెలిసినను, ఉప్పున్నును స్టేబుల్ కౌన్సిలు సభచే హెచ్చించ జేయుటకు సమ్మతించిరి. హైందవ సభ్యు లేమిజేయుచున్నారనియు, మువ్వరుసభ్యులుండి లాభమేమనియు న్యాయుండియా శ్రీకాయను గుచున్నది. ఈ ప్రతి హైందవసభ్యుల కీరితిన సలహానిచ్చినది: "గవర్నరు జనరలుసభవారు తమ నిరంకు శాధికారము నీకీరి చలాయించుచుండ, మువ్వరు హైందవసభ్యులుండి లాభమేమి? వీరందరు ఏల రాజీనామా నీయ గూడదు? ప్రజల దుఃఖమును పెంపు జేయుటకు వీరేల సమ్మతించవలెను? వీరందరు రాజీనామానిచ్చుచో, దేశమునకును, ప్రపంచమునకును ఎంత లాభ ముండును!" న్యాయుండియా ప్రతి అసహాయవాదప్రతి గాదు. అసహాయవాదమును ప్రతిఘటించుటకు, ఈ ప్రతి బద్ధకంకణురాలై యున్నది. ఇట్టిప్రతి నైతికము, భారతీయోద్యోగులను రాజీనామానీయ గోరుచున్నది. ఉన్నతోద్యోగులు భారతీయులయినను, యూరపీయులయినను, ప్రజల క్లృక్కతే యని వలుమరు దెలిపి యుంటిమి. మితవాదులుమాత్రము, స్వభరిచాలనమును సంపాదించుటకన్న భారతీయుల కున్నతోద్యోగములను సంపాదించుట ముఖ్యమని భావించుచుండిరి. ఇందునిమిత్తమై తమ శక్తిసంతకు భారబోయుచుండిరి. ఇప్పటి కయినను, వీరు తమ పొరబాటును గ్రహించుట మేలు. స్వపరిపాలనాసంపాదన మన్నితకన్న ముఖ్యమని వీరు గుర్తించవలెను. శాసనసభ్యులును, ప్రభుత్వమునందలి హైందవసభ్యులును తమ పదవులకు రాజీనామానిచ్చి వెలుపల నిలిచి, తమ యసమృద్ధిని కార్యరూపము దాల్చుజేయుచో, తమకును దేశమునకు నేమిదా ఎక్కుదులాభ మొనర్ప గలుగుదురు.

కెనియా భారతీయులు

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి వివిధభాగములలో భారతీయులయెడ నెటుల ప్రవర్తించెదరో, అందుపై అధినివేత రాజ్యములకును ఇంగ్లండునకును

గలసంబంధ మాధారపడియుండునని, పీలుభ్రువుగా రొకయువన్యాసములో బలికిరి. సామ్రాజ్యమునందలి ఒకభాగమువారిని శానిసలవలె జూచుచున్నంతవరకు, బ్రిటిషుసామ్రాజ్య శాసనము నిలువజాలదు. పీలుభ్రువుగారు సూచించిన కరీక్షప్రకారము జూచిన, సామ్రాజ్యము కడు దస్త్వితీయం దున్నటుల దోచును. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులను ప్రత్యేక ప్రదేశములలో నుంచుట కెట్టిప్రయత్నము జరుగుచున్నదో విన్నటిదియు సూచించి యుంటిమి. కెనియాపీతిగూర్చి మార్షింగు పోస్టు ప్రతిక వ్రాసినవ్యాసము గాంచిన, తెల్లవారల యాగడమునకు మేరలేదని తోచును. కెనీనియాలో ఆఫీసువారి సూచనలమలులోకివచ్చుచో, కెనియాలోని తెల్లవారు ఆయుధముల నుపయోగించి ప్రతిఘటించుటకు సిద్ధపడుచున్నటుల, మార్షింగు పోస్టుప్రతికకు రూఢిసమాచారము దెలిసినట్లు. వీరిటుల గావించుచో, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు గూడ వీరికి తోడ్పడెదర. ఇది రూఢిసర్తమాన మనియే నమ్మవచ్చును. అట్టితెలి, తెల్లవారు నిరపరాధులగు భారతీయులపై పశుబలప్రయోగము గావించెదరు. ఇందువలన లాభమే గలుగునని మానమృకము. శాస్త్రోగాభోలు రాయబారు లెందరు వెడలినను, వీరి మొరలవలన అనకూలఫలిత ముండజాలదు. విన్నపములకును మొరలకును, లొంగువా రెవరుండరు? అటులగాక, తెల్లవారు నిరపరాధులగు భారతీయులను హింసించుచో, అందువలన సేనమస్య ఎక్కుడుత్పరీతముగ పరిష్కారమగును. భారతీయుల నిశ్చయము బలపడును. వారి ఆత్మబలము, పశుబలమును తుదకు జయింపగల్గును. హిందూదేశమునందేమి, వెలుపలనేమి, భారతీయులు తమ ఆత్మకీర్తిని ప్రదర్శించుచో, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి అచిరకాలములో కలుగుట నిశ్చయము.

సాత్వికనిరోధము

జర్మను ఛాన్సులరుగ క్యూనోగారు, మ్యూనిచ్చిలో నుపవసించుచు, సాత్వికనిరోధమును తప్పక కొనసాగింపవలెనని సూచించిరి. రూరులో ప్రవేశించినపిమ్మట, ప్రాచివారును బెలియనులును బొగ్గును సంపాదించుతేజోబోయి రనియు, ప్రాన్సునకును జర్మనీని మధ్య ప్రత్యేక రాజ్య మేర్పరుచుటకు జర్మను లంగీకరింప రనియు వీరు తేటపరిచిరి. ప్రస్తుతసంరంధ మంతరింపవలయు ననిన, ప్రాచివారు తా మాక్రమించినభాగమును ముందుగ విడువవలయు ననివీరియుద్దేశము. ప్రాచివారి యుద్దేశము కేవలము సప్తపరిహారము గాదనియు, ప్రాన్సు రక్షణకొరకు ప్రత్యేక రాజ్యమును స్థాపించు నుద్దేశము కలదనియు, ఇటీవలివార్తలు దెలిపెను. ప్రాచివారి యుద్దేశము నెరవేరుట దుస్సమని, యూ హింప వచ్చును. స్వాతంత్ర్య భావభరితులగు జర్మను ప్రజలను లొంగ జేయుట సులభకార్యము గాదు. జర్మనుల సాత్వికనిరోధము మందర, ప్రాచివారి ఆయుధభము నిరుపయోగమగుచున్నది. క్యూనోగారి ప్రసంగము బట్టి, జర్మనుల నిశ్చయము మరింత బలపడుచున్నదిని గ్రహింపవచ్చును. ఇకనయినను, ప్రాన్సు తన మూర్ఖపు పట్టుదలను విడనాడి, సామ్యమార్గముల నవలంబించుట శ్రేయస్కరము.

అసహాయోద్యమము చనిపోయెనా?

అసహాయోద్యమము చనిపోయె ననియు, ఇది తా మెట్టి పన్నులను విధించినను భయము లేదనియు, ఇప్పు. మాయరూగారు సామ్రాజ్యశాసనసభలో నిటీసం ప్రతాపాక్షుల బలికియుండిరి. కాని

ఉద్యమము ఊడబిడుకు మాయ. తొంటియు తాపము గన కరుచుచున్న దని, గాంధీవాసరమున దేశమందంతటను పొడగట్టును. సంకయాస్పదుల సందియముల నెల్ల భారద్రోలెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు జరిగినవి. అలహాబాలో నేని, తనతర ప్రదేశములలో నేమి, కాంగ్రెసు కిలాఫాత్ ప్రముఖులు ఎన్నికలలో నకస్థివిజయము గాంచినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. నితాకరబోధ్యమును చనిపోయెనో, లేక సజీవమై వెలుగుచున్నదో, ప్రజ్ఞ లేల్లరును ఇందునుబట్టి గ్రహింప గల్గుదురు. సంయుక్త రాష్ట్రములందుకన్నను, మరికొన్ని రాష్ట్రములలో, అసహాయోద్యమము ఎక్కుడు బలముగ నాటుకొని యున్న దనుటకు సందియము లేదు.

దేవాదాయధర్మదాయముల చట్టము

మదగాసు రాజధాని యంతయు వలదనుచున్నను, దేవాదాయధర్మాదాయముల చట్టమును శాసనము గావించుటకు, మంత్రిగారు పూనుకొనిరి. సవరణచేయబడిన బిల్లు ప్రచురింపబడి ఎంతకాలమో గాలేనియు, రాబోవుసభవరకు విషయ విచారణము నాపివేయవలసిన దనియు, శాసనసభ్యులు కొందరుకొంగ మంత్రిగారు వలదని పట్టుబట్టిరి. ఈలోపుగ ఎన్నికలు జరుగుచో, చట్టమువలన నష్టపడెడి బ్రష్టిలు ఎన్నికలలో దుర్భాగముగ ప్రవర్తింతురని వీరిభయము. ఇప్పుడు శాసనమగుచో మాత్రము కగ సాధించుటకు బూని బ్రష్టి లటుల ప్రవర్తించగూడదా? మంత్రిగారివాదము ఎంతరిచ్చారమో గ్రహింపవచ్చును. ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించి ఇట్టిచట్టమును నిర్ణించుటవలన, జస్టిసువత్సమునకు తీరికశింకము వాటిల్ల గలదు.

స్థానిక వార్తలు

ట్రాంబండ్లు:—మైసూరు వ్యవభోక్తక దశ శాథుల యనునామమున 1923, మార్చి 27వ తేదీ మంగళవారమునాడు రాతి యంతయు ట్రాంబండ్లు నడచును

కారదా తియ్యేటికల్కంపెని:—వీరు కటిరాతి 3-30 ఘంటల విఘ్నరీల యనునాటమును మార్చి 25-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 5-30 ఘంటలకు రక్తాకరి యనునాటమును కాదుర్తియేటగుండు ప్రదర్శింతురు.

శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణ కాలక్షేపము:—ఈమార్చి 1వ తేదీ మొదలు కృష్ణశ్రీవాసుక అగ్రహారములో శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణము ప్రదర్శనము 3-30 గంటలకు ప్రారంభించి, ప్రహృత్తి తిరుడదమయూ, సాంబమూర్తివారిల్ల సుపర్యసించుచున్నది. రేపు (26 వ తేదీ) సాంబమూర్తిమును గూర్చి, ఎల్లడి (26 వ తారీఖున) శ్రీరామ నకమి మహోత్సవము కాపున, శ్రీరామజనముగూర్చి ఉపనవసంబంధము. అందరు విచ్చేరు ప్రార్థింతులు.

శ్రీరా. నవమి మహోత్సవము:—ముత్యాలపేట, శ్రీనివాసాచార్యవారికి, సమీపమున నుండు నెంకటయ్యరవీశి 2 వ నెంబరుల, శ్రీమాన్, కక్కిర్ శంక. యశ. దొరసామి ఆశ్రయగారి గృహమున ప్రతి సంవత్సరము, శ్రీరామ నవమి మహోత్సవము ఆతివైభవముగా జరుపబడుచున్నది. ఆమామూలు సమసరించియే, యీ మార్చి 26 వ తేదీ సోమవారమునాడు ప్రారంభించి, ఏప్రిల్ 9 వ తారీఖునరకు, రామాయణ, భారత, భాగవతములయందు 15 కాలక్షేపములు, బ్రహ్మకీ బంధికోణం, శంకరాచార్య కాన్తుల్లకారకలనను, తాతాపూరు గోవిందసామి భాగవతులవారి కుమారుడగు శుబ్బరామ భాగవతులనను, శ్రీమాన్, శ్రీరంగం, శత్రుసాచారి వారిలను ప్రతి దినము సాయంత్రం 6 గంటలకు ప్రార్థింతురు. ప్రముఖ జరుపబడును.

జిల్లా యాత్ర:—తే. అచిరు విచ్చేరు ప్రార్థింతులు

ఉప్పు పన్ను రెండున్నర యైనది

స్టేటు కౌన్సిలులో చర్చ

“శాస్త్రాలులో నుండుటకంటే వెలుపలనుండిన నూ యోగకరముగు పని జేయుచుంటిమి”

“మేము ప్రభుత్వమునకు కఠిన శాసనములు చేయుటయందును తోడుపడితిమి!”

అని యెన్నుకొనిబడిన సభ్యులు పశ్చాత్తాపపాటు

(అ సా సి యే కె డ్ లె వ)

దెల్లీ, మార్చి 22:— తనకున్న అసాధారణాధికారము బువ్వయోగిని, నూచించిన కలహాలో నూడ అధికభరిల్లుచే చుట్టించుటై నేటికినను స్టేటుకౌన్సిలు సమావేశమయ్యెను. ప్రేక్షకుల స్థానములన్నియు నిండియుండిన. సామ్రాజ్యకావన సభ్యుల కేటలు, చక్క విక గుత్తాపాలకులవారలు నూడ ప్రేక్షకుల స్థానములను నాసీకలై యుండిరి.

భాషా

స్టేటుకౌన్సిలువారు తమకన్న ప్రాంతీ చరముందు అభ్యర్థునితో నూడ తొక తాయాపటము తీయించుకొనిరి. క్రింది జిలవల సామ్రాజ్యకావనసభవారు నూడ అభ్యర్థునితో భాషా తీయించుకొని యుండిరి. 40 మంది సభ్యులు మాత్రమే హాజరై యుండిరి. అధికారికభ్యులు మాత్రముగా ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల సంఖ్యచాల తక్కువమంది మాత్రమే వచ్చియుండి.

మా. కుక్కుగారి యుపన్యాసము

విద్యుట్ల విల్లులై చర్చప్రారంభమయ్యెను. మా. కుక్కుగా 22వ ప్రసంగించిరి:— మార్చి 1 వ తేదిగారు అభ్యర్థయత్రము నందు 426 లక్షల రూపాయలు లోటునుగట్లు చూపబడెను. సామ్రాజ్య కావనసభవారు 889 లక్షల లోటునకు కగ్గించిరి. ఈ 889 లక్షల లోటును కరిగెచుట్టకే గగ్గను జనరలుగారి కలహాల్లై నేకు కొన్ని కరణలు యీ తిల్లులందు జేయించి తిని, అందులో ఉప్పుపన్నును కరిగెయిదేయటముఖ్యమైనది. మనలో కొంతమంది, లీకవారలై కట్టులు నిధించునూతనాడి వారలు గలరు. అయిన సభ్యులు ప్రభుత్వమునా తార్కికతన చక్కగను, జాత్రగను కనిపెట్టవలెను. ప్రభుత్వమువారు వివరు కరిగెటలు, గోరంకలు కొంత రలుజేయుచున్నా కని కలందు వారలకేటలు గలరు, కి సంకర్షణములు అమితముతో కని జేసి, తమ యాదాయభ్యునును లించుమించుగ సరిపోవుట్లు దీర్చికొందుటకు, అనగా లోటును చాలరట్లు కగ్గించిందుటకు, ప్రభుత్వమువారును, మీరును అభిగందియులు 889 లక్షల రూపాయలలోటు యంకను గను కలుప బడినది పన్నులు జేయ నూడ దనియే ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయము. సామ్రాజ్యకావన సభయందు తిన్నగతో తక్కువలో నిరసింపబడి యభ్యులన్న నిధించునూత దనియే వారు ప్రకటించిరి. అనగా లోటును కరిగెయి నిర విధా నము లేనియు చిక్కయ్యెను. లోటుగల అభ్యులకు కరణము ముందికొని అయినదిగాని తగ్గదు లెట్టిది యగునని యూరకుండుట భాగ్యము గాదు. భారతదేశమునం జేమి ఇతర దేశముల: జేమి భారత జాతీయ ప్రతినిధి కగ్గిపోవును. ముప్రభుత్వమువారి నిలవ కగ్గిపోయియెడల చాల ప్రమాదములు వాటిల్లును. లాభదాయకములు నానివారికై కి యెన్నుకర్షణము లలో 100 కోట్లరూపాయలు వెచ్చి కగ్గియుండుట ప్రభుత్వము వారు గుర్తించిరి. ఈభూభాగ్యయత్ర చాకిరి తీర్చుటై విమర్శ ముగాని తెడకలాలిపోయిరి. మనము జేయబోవు ఋణములపై కట్టెనిచ్చి, యెన్నుకోవీర్చుటకు భాగ్యభాగ్యియల కేమిపట్టి పని, అట్లు వారిపైనుటగూడ పాపముగాదా కి ఎటులేని 880 లక్షలలోటును తీర్చి, ప్రభుత్వము కిలాలాదీయతేని నిర్దాము జూపుదము నునకు గల యాదాయములలో 92 కోట్లరూపాయలు రాష్ట్రీయ కట్టుములనుండి సంగ్రహించుచున్నది ఈ కట్టుములు కట్టుజేయవలెనని చాల విజ్ఞప్తులు వచ్చినవి. రాష్ట్రీయ మంతయు తాము కేమి పడ వి నా మిం చి న భు మెం త యా త్నా వా పూ రి కు లై యుం డి తో, అధిక కితి జూచి అంత నిరుత్సాహపడితి మని తెలుపుచున్నాడు. అతడు తాము రాష్ట్రీయార్థిక పరిస్థితుల బాగుకలుప నిచ్చ గించితిరని, అభాగ్యుల మీమీదవచ్చు కట్టెలు చాల కట్టెలమునూడ కరమైనవి. అయిన నిర్దాము లోటును తీసి జేసి, కమ్యున్యూమ్మార్థికతనుకరిగెటముగ నుండలూదని కా నమృతము. ఉప్పుపన్ను నిధించునూతనూ చాల పూర్వమిది. ప్రాతిపదికలై పాపము జరిగింది గాదు.

లాల్ బాబాయి శ్యామలాస్ గారు

విద్యుట్ల లాల్ బాబాయి శ్యామలాస్ గారిట్లు ప్రసంగించిరి. మన యాదాయ వ్యయ తత్రము నా గు లోటునుకరిమాత్రమున మనభారతీయప్రతినిధి బోధనలు. పోయిన 5 సంకర్షణములనుండి లోటు యెక్కువయ్యెను. ఏని అది ప్రభుత్వమువారి తప్పేగాని యితరులదిగాదు. కానగు భ్యులు ప్రభుత్వమువారికి సహాయపడియుండిన కిన్లును హెచ్చించుటయందేగాని, యితరులందుగాదు. ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనము జరుగవలయుననియేకీన్లును గుంక యెక్కువజేసి తిని ఇదియంతయు మరచి, అధికసభ్యులు నైకిదిగి, గతయేను కర్షణముల లోటునకు మీరే కారణభూతు అని నిశ్చింపసాగె ను. నైశ్య అన్యాయతీలు భారతార్థిక తత్రమునకు మార్పి యెడల, సామ్రాజ్యకావనభ్యులకొందరు నూచించినటుల లోటు తగ్గి పోవుచుండెను. ఈవిధానముచాల సంకర్షణముల క్రిందనే యాచరింపబడి యుండెను. ఈవిధమల్నియు కచ్చేదిగాదు. భారతప్రభుత్వతత్రకల్గి ఎన్నియు సంస్కరింపబడవలయును. భారతదేశముపేర అంగ్లదేశమున గోసినటులునుకలై దలాలా 475000 పానలిచ్చుటకుమాత్రము, 275000 పానలు మాత్రమే యిచ్చియుండిరి. 200000 పానలు మిగులుచుండెను. ప్రభుత్వ కాఖలందు కట్టెము కగ్గించబడినకాఖ లనేకములు గలవు. వాం రట్ల నములలో దెచ్చియుండలేదు. అధికారసభ్యులు నూచించిన, కట్టులు కట్టబడలేదు. అప్పుడు భారతీయప్రజలకు కేలాలి ప్రమాదముగలుగక, ప్రభుత్వమువారి కపారమగు నాదాయము కట్టెడికి. కిన్లు ప్రభుత్వము వారలొందించితమనగా, అకరణములని కొన్ని, అనుచితములని కొన్ని తీసివేసితి మని ప్రత్యుక్తమిచ్చిరి. ఉప్పుపన్ను ఒకరూరి యెక్కువ జేసిన అదికావ్యతముగ నిలుచును. అధికార సభ్యులందఱు యావన్నును నిరసింపవలెను. మనమింత నిరసించు చున్నను ఉప్పుపన్ను ప్రజలపై విధింప నిర్ధరించుకొనినయెడల ప్రభుత్వమువారికి సహాయముజేయుచున్న సభ్యులందరికి దుఃఖావృద్ధమే యగును. ఈసంస్కరణము నేదోయొకరీతినములులో దెచ్చి విజయము జేగూర్చు నుద్దేశించి కఠిన శాసనముల జేయుటకు నూడ ప్రభుత్వమువారి కనేకతూరులు సహాయపడి తిమి. కానివలదనినను నిరసించి, యుప్పుపన్ను విధించుటకు ప్రభుత్వము వారు సమ కట్టుటకు పడరిరి మన మింత ప్రతికూల పడినను, మన వాదము నెల్ల గంగలో ద్రోసి యుప్పుపన్ను విధించినయెడల, శాసనసభలలో నుండుటకంటే వెలుపలనుండిన మనపని బాగుగ జరిగి యుండెడిది. ఈ విషయపరిస్థితిని బాగు. ప్రభుత్వమువారు గుర్తించబడిరి కలాలెడ. కామితు లీత సభ్యు లేయభిప్రాయము తీసియు న్నాలోగా, తొలాయి ప్రజలకే నెన్నుకొనబడినవాడ గగు టచే నానుండలవాడు నిర్విరాధిపాతము జేయ నెల్లడింప కలయ. కాష్ట్రీయకట్టుములను గురిచియు, మంత్రుల కట్టుముల గూర్చియు, మక్కుగాను సోదె పెట్టి జెప్పిరి. అలోచించిన యెడల రాష్ట్రీయాదాయములందు భీమభాగమును ప్రభుత్వాయత్రకాఖలే మింగుచున్నది. మంత్రుల స్వాధీనమునం దున్నకాఖలకు ధనము సంగుచితము. అదియే మంత్రుల మొటలకు కారణమని నోచుచున్నది.

కర్. అలెగ్జాండరు ముక్రేగారిట్లు ప్రసంగించిరి:—వైసాయిగారు తమ కలహాల్ల మనకు బంధియుండకుండి స్టేటుకౌన్సిలు అభ్యులు ఉప్పుపన్ను 2-8-0 లుండలై యని విషయము చర్చించియుండుతి.

అభ్యర్థకు:—వైసాయిగారు కలహా పంపకుండిన సభ్యులలో యొకరో యొగరు, ప్రభుత్వమువారి కేతుమున యుప్పు పన్ను 2-8-0 లుండలై యని యుపపాదించుచుండిరి.

సర్ అలెగ్జాండరు ముక్రేగారు

కర్ అలెగ్జాండరు ముక్రేగారు:—అధికార సభ్యులట్టి సరణు లేలాల నియే నావదము. గతకర్షణములందు సరివాద్దు ప్రాంతములందు తటస్థించి కలహముల నుకలనను యితర అంకిత లహముల వల నను నైకికభ్యులము హెచ్చెను. ఈసంకర్షణములవైకను అభ్యులభ్యులములందు 18/4 కోటి రూపాయలలోటుతో సభ్యు లామోదించినను మొత్తమునాది నిక్కువముగా 100 కోట్లరూపాయలు లోటు జేరినది. ముద్దాకరణము 60 కోట్ల రూపాయలదాక పన్నులు హెచ్చించ బడినవి. ఇందులో ఒక్కకోటిరూపాయలు మాత్రముపు ఏప్పునండి రాట్టబుచ్చుచున్నది. ఇదిసమాజసమ యుదిగాదు. తనసరకు యావచ్చు బయట బెట్టెందులకు అధిక సభ్యులు అభింపనీయుడి. కమ్యున్యూమ్మకర్షణమునకే జేయవలసిన కట్టెపు కగ్గింపు లన్నియు అచలులలో లెచ్చుటకు ప్రభుత్వములు సలహా జడినవి 6 సంకర్షణములు కరుసుగ లోటు కలిగియుండుట భాగ్యముగాదు. ఇంకయు కట్టె యమును కగ్గించుటగూడ యుక్తముగాదు. ఈ సంకర్షణమే దీని యొరీతిని కట్టెమునకు కగిన యాదాయమును వెతుకవలయును. సమద్రవ్య ముంకములు, అదాయపుపన్నులు, ఉప్పు, అతము యిక్కడికి కిక్కిరల క్రింద పన్ను వసూలుజేయబడుచున్నది. 1918-14 సంకర్షణములందు 282 కోట్లు రూపాయ లాదాయ మునచ్చెను. ఈ సంకర్షణము కిక్కిరలక్రిందనే 742 కోట్ల రూపాయ లాదాయమునచ్చునని జూకుబడి ది. సమద్రవ్యములందు నూటికి 279 వంతున అదాయము హెచ్చిరది. అదాయపు పన్ను నూటికి 545 వంతునకు ఉప్పు 89 వంతునకు, అతము 62 ఇతరములు 30 వంతునకు హెచ్చినవి. ఇందు లో వ్యాపారము మీద దిగిన తరీ ఆదాయపు పన్ను హెచ్చునని కలంపించలేదు. ఇట్లే మంతములు గూడ కగ్గిపోవును. 1918-14 సంకర్షణమున 39 0/0 వంతున అదాయము కచ్చికను, 14-15 నందు 220/1 వంతునకు, యా సంకర్షణము 30/0 తూక్రమే యిచ్చుచున్నది. ఇన్నికోటలు, ఇతరభాగ: పదార్థముల వెల అమితముగ హెచ్చుచుండిన కారణమున, ఉప్పుపన్నును మట్టకుండుట సమంజసమేగాని కర్రమానమున, భోజనపదార్థములవెలలు కగ్గనున్నకాలమున నూడ సక్కువపన్ను హెచ్చింపవలయుట భాగ్యముగాదు. కొన్ని రాజకీయ కారణములవలన సక్కువపన్ను కిధించుటకు నాకు నచ్చలేదుగాని, సర్ జేసిబ బ్లా కెటుగాను భారతదేశాభ్యుదయమే ప్రభుత్వముగనిదికొనకభ్యుదయమునకు కాదగిన యాదాయ గనగనకలై క్రయిల్చించుచున్నార అతని కేటలము భావోక్త్రోమముగా భాగ్యపరిస్థితులుగుర్తించి వైసాయిగారి సలహాల పనుగుభ్యుముగ యిచ్చియు సకరింప గల సదురని సభ్యుల ప్రార్థించెను.

సర్ మెనక్టీ దాదాభాయిగారు

ఇది చాల దుష్ప్రయము తగు సమయము. సామ్రాజ్య కావనసభవారు అమోదించిన తీర్మానములవై వైసాయిగారు సరణు నూచించుట 788 నెక్కువక్రింద నూడ అగ్రము. ఆ నెక్కును యిచ్చు అనుకరించదు.

అభ్యర్థకు:—వైసాయిగారి కరణు నూడక కరణము కరణము అగ్రముగా అని విచారించుటకు అధికారము లేదంకి.

మెన్క్టీ గారు:—అధిక విషయములందు మార్గము నిర్ధరించుట సామ్రాజ్యకావనసభవారి కధికారము గలదు. అసాధారణ సమయములందు మాత్రము స్టేటు కౌన్సిలువారు వారి తీర్మానములకు వ్యతిరేకిముగ బోవుట యుచియుగాదు. ఇది అట్టి అసాధారణసమయముగూడగాదు. అయ్యయ సరణులందు లోటునుకరిమాత్రమున వాతీయప్రతినిధి తగ్గదు. యద్ద సగు యమునందు ఋణముగ 1000 లక్షల పానలను భారతదేశమిచ్చి నది. ఇంగ్లండు దేశమునకన్న నెక్కుడు ప్రతినిధి భారతదేశమున కిచ్చుటగలదు. 26 కోట్ల రూపాయల దాక కిన్లును హెచ్చించుటకు సహాయపడి సభ్యులు తమ పాగదభారమును నూడ నిరూపించిరి. ప్రభుత్వము యుప్పుపన్నుపట్ల మేము క్యుతి కేకపడితి మనగా, క్యుదమునం దింకిము కగ్గించబడిన మార్గము గలవని దృఢముగ నమ్ముచున్నామే.

సర్. ఉమర్ హాయత్ గారు

ప్రభుత్వమువారు ఉప్పుపన్ను గా యిరి: కిన్లు నూడ విధించి, నైక్యమెందులకు హెచ్చుకేయనూడదని ప్రభుత్వము, తార్కిక సలహా నిచ్చిరి.

ఆంధ్రదేశము

దేవలూరు తాలూకా ప్రభుత్వం గ్రామంలో 18-8-28
 లేదీ అవినీతం నాటుట్రం 5 గంటలనుండి 6 గంటలవరకు
 దినుసుకొరె తలెంబువ్వురెడిగాది మానప్రభుత్వ వాల్చిరి. ఈ
 తొలక గాంధీజీహోద్యమం అంతుపడమగా జనక బడిన,
 ప్రభుత్వ హోద్యమంవలె పురజనం యావత్తుండి వచ్చినాడు.
 గాంధీజీ అనుకంపముల విన్నవ్యులైను. ఏ సమయముల భగ
 తుతుని ప్రార్థించి. —కనమరెడి తొలకెడి.

మనశ్శుద్ధి నిర్వృత్యము, సంవృత్యాది పంతుల
ఫలితముగ తొలగినా కాని సుఖము తన కర్షణ దుః
ఖమువద్దను సుఖ సుఖరూపముల కర్షణ మున్నట్లెడి, “ఇంటి
ఇంటి కడిగి ప్రదానము” స్ఫుల్పముగా జరిగింది.

18వ తేదీని ప్రకారం:ల్లి పెండ్లియ్యగారి అభ్యుత్థరేంద్ర
జగ్గిన సమాజమున ఈ కింది తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

“అంతా బ్రాహ్మణులు, భారత స్వరాజ్యస్వయంశ్రుతి కై
గాంధీజీ మాత్రమే నిష్పక్షము, మహాత్మునియందును, కాంగ్రె
సేనందును, స్వరాజ్యోద్ధితులందును, ప్రజలకు గల విశ్వాసమును
తగ్గింపలేదు. సుకదా ఇతరులు ఇరువదింక తేలికవని ఈ కథ
కాదు. ప్రజల విశ్వాసమును బలపరచుట విశేషము.”

మాపాలకొండ తాలూకాలో శ్రీమత సాధినామ
కాశీమఠి కృష్ణమూర్తి పంతులు గారును శ్రీమత రేలరాడ్డ
వెంకట సుబ్బాశాస్త్రి పంతులుగారును యీవల పదకల్లేటి శివ
ల వారి మహారము నిమిత్తము తాలూకా గ్రామములలో ప్రజా
రము చేసిరి. గాంధీజినమూర పాలకొండలో మధ్యాహ్నము
జేష్టుకవానానమందు మహాత్మాజీ పటమును భారతమాత దేవి
సాయకుల పటములను ఉంచి అలంకరించి మంగళతారాస్వా
మములతోను భజనలతోను ఊరేగింపు చేసిరి.

శుద్ధభిక్షువస్త్రములను గ్రామములలో తిరిగి కొంత
అమ్మకము జరుపబడినది. ఈనూరు రు 50-00 ఖద్దరు మాత్రము
కానిది. ఇంకను అమ్మకములు జరుగుచున్నవి.

శ్రీయంత గా. ధీవాను కాశ్యకూరి శ్చస్తయూ రి గాను ౫౨

1	శేకులగడ్డ వెంకటసుబ్బారావు గారు	2
2	ముళ్ళపూడి అప్పలరెంగింపాం గారు	1
3	మోస్సుపేట బొగ్గరాజు గారు	2
4	కోటాపేట రంగారావుగారు	1
5	కందాళం అప్పల కృష్ణమచార్యులు గారు	1
6	పింగళి భీమారావు గారు	1
7	పాలకోడేటి వెంకటబోగారావు గారు	2
8	కీడుతి చిల్లె (వెంకట రామయ్యగారు	1
9	యర్రెమ్మి వెంకట సుబ్బయ్యగారు	1
10	శేకులగడ్డ వెంకటరత్నయ్యగారు	1
11	కర్నూలు డాన్ కాశ్యపాచార్యగారు	1
12	కందుకూరి కంఠాళం శృనివాసారావుగారు	1
13	పూడిపెద్ది మార్యకారాయణగారు	3
14	యర్రెమ్మి మార్యకారావుగారు	3
15	య్యాకొరచిల్లెజేవుగారు	1
16	గట్టి అప్పారాయణగారు	1
17	గోకర్ణమఠం రావోటస్వామిలవారు	1
18	బొమ్మిరెడ్డిపల్లి వెంకయ్యభంకులుగారు	1
19	ముద్దు సుబ్బారావుగారు	1
20	పులేవు అప్పారావుగారు	1
21	మావ అనుబంధిపల్లి రామసుబాచార్యులుగారు	1
22	యలకి బై. వి. రామమూర్తిగారు	1
23	చేపూరి వారప్రకాశంగారు	2
24	రాంకట్ల వెంకట మార్యకారాయణగారు	1
25	పూడిపెద్ది వెంకటరత్నంబుగారు	1
26	శేక్సూరికట్ల హనుమకృష్ణగారు	1
27	మేడూరి అయ్యకామయ్యగారు	1
28	మేడూరి మూర్తికారాయణగారు	1
29	కప్ప అప్పారావుగారు	1
30	ముళ్ళపూడి వెంకటరంగంగారు	1
31	రామకృష్ణం	1
32	జేకభంకు	1

	రూ	87
దర్శనములు	రూ	30
శంకారదర్శనములు	రూ	20

127

స్వరాజ్యవిధి కనుకను ఇద్దరు అమృతమాను జరుగి
చున్నవి. గామములందు వారీయగుండును. పౌరవశాద జరుగు
చున్నవి. ఆమొ ర్తమలో స్వల్పము కనూలు కావలసియున్నది —
పాలకొండతాలూకా కాలగెనునండు కార్యవత్తి.

గాంధీవారము

ఈ వాస్తవమున ప్రారంభోత్సవము 10 వ తేదీన ముగియ
కాల్గెను కమిటీవారు శ్రీ కోటమర్తి కేశవమృగారి యువస్వా
మితో బయటవముగ సాగించిన బుక శ్రీమత రాళ్లపల్లి
కాశమ్మ, కోడటి రంగాచార్యులు మున్నగు వారు తాలూ
కాలా ప్రచారమునకై బయటకేరి కోట సందూరు చిక్కిన
దూకు, ఇండుగుపల్లి, బంగారయ్యపేట, సూరకరాజు పేట
జూలీ 15 వ తేదీనానను బహిరంగసభలను సమావేశముచేసి

మనల పాఠశాలము, ఒంటిమీది, తొండంగి, కొత్తపల్లి
 మున్నగు గ్రామములలో, వెనుకటి కలసే కమావేకలది,
 కాంగ్రెసు పట్టణము చేర్చుట, ఉద్ధర ప్రబోధము, స్వరాజ్య
 వర్తకములను బహుమతి తెలియజేయుట మొదలగు కార్యములను
 బయ్యవలయుగ మొనర్చిరి. కొన్నిచోట్ల కొంతమంది తిలకించి
 కూడ పశులయినది. ప్రజలలో ఉత్సాహము పూర్తికావచ్చును.
 తాలూకా గ్రామములలో ప్రచారమై వెనుక శ్రీ కాకన్న గారు
 ఉద్ధర నింటి. తిరిగి తిరిగి భవను తిరిగి 17-18 వేదీకల్ప చాల
 మునుగుండుకల్పిరి. ఇంగ్లండు సమాజముడి యొకరు లిరు
 వురకును మానదగములను బెల్లునున్నాను 18 వ వేదీ రాత్రి
 శ్రీయతి కొండపల్లి బున్నాభు గుగారిచే రచియింపబడిన
 స్వరాజ్య సంవాదము అను నాంధ్రభాష శ్రీ దామగారే స్వయం
 ముగ సీతారామంబనేను స్వామి కొలెలో కాలక్షేప మొన
 ర్చిరి. స్థలకాలత తమంబుచే కొండలు కొరలు మొదలగు
 నివాసములను కల్పింపి. వికళభ పూర్తియగు మునుగు నిశ్చలముగ
 సుఖింపబడలును విని తిన్నయత్వము శాంతిరనుటలో నతిక
 యోగిరేను. పి రీ తాలూకా యందొకరిండు తిరిగి ప్రచారము
 చేతు నిశ్చయించుకొనిరిని తెలియుచున్నది. 19 వ వేదీ రాత్రి
 శ్రీలకొండ ప్రత్యేకముగ శాంతివారికధను చెప్పుటకు వీరుద్దు
 కుత తుల్యుర.

ఒక ప్రేక్షకుడు.

మార్చి 24-వ తేది శనివారము

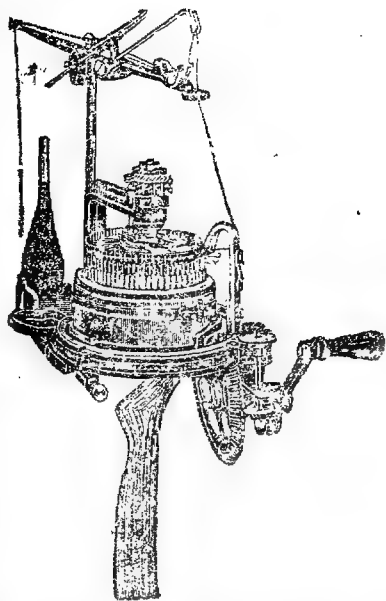
(1) ధాన్యములు			
బియ్యము కా 1-1 రు 80-0-0	మొదలు 64-0-0	మొదలు	వరకు
బియ్యము బస్తా		మొదలు	వరకు
మొదలు కా-లి	క 45 రు	రు 11-8-0	18-0-0
మొదలు	క 15-12-0	18-8-0	
మొదలు	క 14-0-0	16-8-0	
కా-లి 6. 164 బస్తా 1-1		8-8-0	
మొదలు	క 22-0-0	24-0-0	
(2) వస్త్ర ధాన్యములు			
బియ్యము బస్తా 1-1 155 రు	రు 10-8-0	11-0-0	
మొదలు	క 10-8-0	12-0-0	
మొదలు	క 11-8-0	12-0-0	
మొదలు	క 18-8-0	14-8-0	
మొదలు	క 7-0-0	7-8-0	
(3) నూనె వస్తువులు			
మొదలు కా 1-1	రు 160-0-0	165-0-0	
మొదలు కా 1-1	క 14-0-0	20-0-0	
మొదలు కా 1-1	క 60-0-0	62-0-0	
మొదలు కా 1-1	క 56-0-0	58-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 140	మొదలు కా 180	
మొదలు కా 1-1	రు 124-0-0	125-0-0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
మొదలు కా 1-1	రు 160-0-0	165-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 100-0-0	105-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 90-0-0	110-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 40, 45		
మొదలు కా 1-1	రు 60, 65		
మొదలు కా 1-1	రు 40-0-0	50-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 48-0-0	90-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 85-0-0	42-0-0	
(5) ఇనుము			
మొదలు కా 1-1	రు 40-0-0		
మొదలు	క 39-0-0	42-0-0	
మొదలు	క 39-0-0	40-0-0	
(6) లోహములు			
మొదలు 100 రు	రు 80-0-0	84-0-0	
మొదలు 1-1	రు 24-8-0	25-8-0	
మొదలు 1-1	రు 15-11-6		
మొదలు కా 1-1	రు 800-0-0	806-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 855-0-0	860-0-0	
మొదలు కా 1-1	రు 58-12-0	54-0-0	
(7) రంగులు			
మొదలు 20 రు	రు 100-0-0		
మొదలు 20 రు	రు		
మొదలు 20 రు	రు		

కొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్కూలు, కర్మాగారము మొదలగు పనులకు పయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరిసము, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును

మేజోల్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నిన్ను ది హారిసన్ పేటంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:-

For Particulars apply to :

W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegram : "BRAD."

నవ్వు! నవ్వు!!

కడుపుబ్బ నవ్వే!!!

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారిది
(చక్కని కొత్త హర్సు)

ఈనాటకము చదువుట మొదలిడినతోడనే చిట్టచివర వరకు - చదువుచున్నకొలది నవ్వు - వెట్టి రామ శాస్త్రిలమాటలు వినుటతోడనే పకపకనవ్వు - సుబ్బిక్ష్మి వెట్టిరామశాస్త్రిల సంభాషణము కడు పుబ్బునటుల నవ్వు-కృష్ణారావునకును దుక్కిణికిని జరుగుసంభాషణము వినిన వరిశుద్ధమగు నానందము - నవాబుగారికోర్టు రండాసాహేబు-ఏకనవ్వు-ఇతను, ఆశుకవులభోరణి సుబ్బిస్వామి వస్త్రపూర్తి చెప్పనక్కఱమేలేదు. ఒకసారి చదివినయెడల - ఒకసారి ఈనాటకమును గాంచినయెడల-ఇందలి వెట్టిరామశాస్త్రిలు కనులయెదుట పాటలుపాడుచు, తొండవమాడుచున్నట్లుండును. సుబ్బిస్వామిలుకులు, సరసము, చెవులకు వినబడునట్లుండును. ఆశుకవుల గంగామహాతరంగ ఘోషము చెవులలో గింగురుమని మ్రోగుచుండును. దుక్కిణి సుధామధురాలాపములు మనసునకు చక్కని నీలిని బోధించుచుండును. చాలపొంగువలె ఒక్కసారి వచ్చునవ్వు తెరకాదు-మేలిగులాచియత్తరువువలె. స్వచ్ఛగంగోదకమువలె చారుశారద పూర్ణి మాచంద్రబింబమువలె ఆనందజనకముగ - మనోహరముగ నుండును.

వెల 1-0-0.

పలయువారు:-పానుగంటి రాజారావు పితాపురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

LAWRENCE & MAYO Ltd.

(Incorporated in England)

PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.

MOUNT ROAD - MADRAS,

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు!

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమైన నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు, అన్నిరకములు కంటి అద్దముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన

వారివద్దనుండి సులభములను కొనుడు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మా ప్రకటనను చూచినట్లు తెలుపుకొని వారికి
నేత్రపరీక్ష ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్సు ఆండ్ మేయో (లిమిటెడ్)

ప్రీమియర్ ఆప్టిషియన్స్ ఇన్ ది ఈస్టు.

మౌంట్ రోడ్డు - మదరాసు.

రాజ్యసంక్రమము

దేశీయులకొకవిన్నపము

ఆర్యవర్ణ్య; పలువురు విక్రమ వాచే వ్రాయబడిన రాజ్య సంక్రమమును వివరము పలుమారు ప్రస్తావించినప్పటికిని, ఈ కింది ప్రత్యుత్తరమును వివరముగా రాజమునందు ప్రచురించుట కనుజ్ఞ చేయ వేచుచున్నాను.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యమునందు కాలమైనది పుస్తకమును ప్రచురించుటకు ముందః జరిగిన మహానియులు, కొన్ని రాజ్యాంగ వ్యవహారములకులన గ్రామాంతరికమున నుండినందున, తురియితర అనివార్యములకులనను, ఆంధ్రమునందు మింతవరకు కొనసాగలేదు. కొలది దియబడినది నే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్యమునందు విచ్ఛేదితమునాగు. వారిలో గురితరిగిందప్పుడు లను ప్రస్తావించి, పుస్తకప్రకటనమునకు గాను చేయవలసిన ప్రయత్నములన్నియు చేయబడినవి. దాతలకొరక ననుసరించి మద్రాసు కాలవారికి ఆంధ్రమునందు విడిచి. అచ్చుకూర్పు ప్రారంభమైనది. ఆంధ్రమునందు ఏమియు మానాంతరిక లోపున నే పూర్తియగునని నాకు దృఢమతము కలదు.

పాశ్చాత్య, ప్రాచ్య సామ్రాజ్యములను సుయ్యము చేసి, ఆయా దేశముల రాజకీయ పరిణామముల కడు సాగురూప తతో పరిశోధించిన దాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల కనుగుణమున రాజ్య సంక్రమమునందు ప్రాయము కష్టతరము, అంగ్లభాషలో ఇట్టి ఆంధ్రము లిప్పుడే, వ్రాయబడుచున్నది. మన ఆంధ్రభాషలో నిట్టివి బాగుగానే లేవని చెప్పవచ్చును. ఈ కొరత తీర్చుటకు కొంతమంది మిత్రుల ప్రోత్సాహమున ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ మహారాజ్యమునకు బూతుకొంటిని.

రాజ్యపరిణామము గాను, సంగమపరిణామము, ప్రభుత్వ పరిణామముని ఆంధ్రము మూడుభాగములుగా విభజింపబడి ఈ రాజకీయ పరిణామమున, ప్రాచ్య కాలమునందు ఆంధ్రరాజ్యము, మంత్రపుంగవులు, చేసిన మహానీరముగదిని సందర్భాత సారముగా చాలకను ప్రస్తావించ బడి యున్నది. ఆంధ్రముయొక్క గుణాంశములకు ఆంధ్రదేశీయుల నిర్ణయించవలయును.

ఆంధ్రము, జాతీయవిద్యారాజ్యమువారి (Societies for the Promotion of National Education) యాజమాన్యమున ప్రకటించబడును. ప్రజలందరికి అందుబాటులో నుండుటకుగాను, ఆంధ్రములము ఒక్కరూపాయకన్న యెక్కువ యుండకలదు. ఆంధ్రములమిదవచ్చు ఆదా అంతయు జాతీయ విద్యాలయపోషణమునకు వియోగించుటకు జాతీయవిద్యారాజ్యమువారు నిర్ణయించుకొనినారు. దేశీయులందరు ఆంధ్రమును కొని, జాతీయవిద్యార్థిత్వమునకు తమతమ శక్తివంతముగా పాటుపడకలరున్నాను.

పుస్తకమునకు ఇప్పటినుండియే అర్ధరూపాయకన్న అధికము. కనుక ద్రాక్షరణాలాభివృద్ధి (అక్షరము, సుప్రసాను) వ్రాసిక, వారు దేశీయుల అర్ధరూప రిజిస్టరు చేసికొని ఆంధ్రము తెలుపడిన వెంటనే పుస్తకములను బంపగలరు.

విధేయుడు,

వి. ఎస్. శర్మ, బి. ఏ. బి. టి.

జాతీయ విద్యవిద్యాలయము, అదయాన, మద్రాసు 22-8-28.

డాక్టరు. ఆ. లక్ష్మీకృతి బి. ఏ. ఎం. బి. టి. సి. ఎమ్. గారి పోషణ క్రింద నిర్వహించ బడుచున్న

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి

లిమిటెడ్

శ్రేష్ఠమైనట్టియు, రహస్యము లేనట్టియు ఆయుర్వేదిక్ ఔషధములుగల ఔషధశాల యిది యొక్కటియే.

ప్రాచ్య, ప్రవీణైద్యవిధానములం దారి తేరిన డి. ప్రవీణులైనట్టి, వారిచే మిక్కిలి శాస్త్రసమ్మతముగా అతి శాస్త్రగా తయారుచేయబడిన ఔషధములు అమితముగా మా వద్ద హాజరులో నున్నవి.

క్రొత్తది, మేలైనదియు నైన ఏమనగా ఈ పరియోగించ బడుచున్నది. మా ఔషధశాలయందు తయారుగు పలువిధ ఔషధరాజ్యములు గుణము నందుగాని, శ్రేష్ఠత్వమునాని యితర చికిత్సలకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవునలేదు.

మనలో కొని, తేలిక పలుమంది కొని, మనోహరములను వైదవాని సాహాయ్యముగా వియోగించుటకు సరఫరాను ను కొనుగోలు.

మనజను, 185 మౌంట్ రోడ్డు, మద్రాసు.

నోటీసు

రాజధానులలోన, జిల్లాలలోన, హిందూదేశమునందు ముఖ్యకట్టలలో నుండు కంపెనీలు, స్వంతముగా వ్యాపారము చేయువారు, ఇతరులు, మా మరగ పెట్టుకొని అవిచిత్తములను నూనెను, నూనెరంగులను దీప్తి పెంపరుచును బొంబాయి లోనున్న దీప్తి కంపెనీ ను వెంటలు అందు అయితే వర్క్సు లిమిటెడ్ వారిచే రయారుచేయబడిన ఇందుకు సంబంధించిన కస్టమరు ఆయాఫలములలో విక్రయించుటకు ఏర్పాటుగా నుండగోరువారు దరఖాస్తులను యిదిగూడ చిరునామాకు 0/3/0 స్టాంపుతో కలిపి ఏప్రిల్ నిబంధనల క్రిందపంపించును. దరఖాస్తులను ఆంగ్లభాషలోనే కంపెనీలకు.

WACHA DOOHI & Co., Managing Agents Near Byculia Bridge, Byculia, Bombay.

నోటీసు

ఇదిగూడ మద్రాసు టంక కాలనీ, నెం 142 రు గు వామనందు నివసించుచుండి చనిపోయిన వెంగళాండ వెంగళాండ వెంగళాండ సామ్రాట్ ఎక్స్ క్యూటరు లైన్ ఈక్రిందచేత్రాలు చేసిన మేము యందుమూలముగా అందరికిని, ముఖ్యముగా ఈవిషయములో సంబంధమున్నవారికిని తెలియజేయుచున్నాము:—

మద్రాసు జార్జిటౌన్ లో, వెంగళాండ వెంగళాండ వెంగళాండ 80 రు గువామనందుండిన మరొక ఎక్స్ క్యూటరు (గ్రంథి రంజన్ వెంగళాండ) 1919 సంవత్సరం డిసెంబరు నెల 4 వ తేదీన సదరు సామ్రాట్ సంబంధించిన కలకత్తా కర్మలను నిర్వహించుట కిచ్చి యుండిన జనరల్ పడరు ఆఫ్ అట్టర్స్ క్రిందచేయబడినది. ఇక మీదట ఈక్రింద చేత్రాలు చేసిన మేము కస్టమరుగా సదరు సామ్రాట్ సంబంధించిన కర్మలను నిర్వహించెదము. కాన ఈ విషయములో సంబంధముగల కలియొక్కరను మాతోనే నేను లో ఉత్తరప్రకటనలను జరిపించవలెను.

కలకత్తా సత్వేకం, జనరల్ మర్చంట్స్, మెహద, ఎస్. పి. ఎక్స్ క్యూటరు, కామియర్, కమియర్ కాంట్, వెంగళాండ సత్వేకమయ్య, (గతించిన వెంగళాండ వెంగళాండ కర్మ), వెంగళాండ తాయయ్య, (గతించిన వెంగళాండ ఎక్స్ క్యూటరు కర్మ) 142, టంక కాలనీ, మద్రాసు.

వతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుకలిగిన నువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అనందముగా నుండుటలేగాక, అశిర్వము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, నర్మి పాతము, దగ్గు, ఉబ్బురము, కలరా, స్త్రీ విష జ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది వ్యవాయోధమునలె పనిచేయును నేలకొనిది నీసాల విక్రయ మగుచున్నది. (8851)-200 మాత్రలనీసా 1-5 రు 0.4-0; దశక నీసాల రు. 2-8-1.

వి. పి. చార్జి ఎన్నికల వారు 0-6-0. పి.సి.వి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాఖ, వెలిదేపి. కల్పానశర్మ.

రత్నపురుషలేఖ్యం

ముఖ్యాధ్యక్షులగు, అసంఖ్యాకములగు ఇతర కారణముల వలన, కలిగిన కష్టనష్టమును పోషించి యుండుటలేయును ఈ యాలికామహామణి తెలియనివారుండరు. విశేషించి వ్రాయుటకు నీ సమయము లేదు. శే 1-5 రు 8-4-0 అ.

శ్రీ గంగనివారిణి లేఖ్యం అన్నివిధములకు ఈ సమయముగా కరువున శే 1-8-0 గోరువారి కేటలాగు కలిగిన మట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అను గ్రామమునకు దేశమునకు వర్తమానము. పి.కె.ఆర్.లో కనిపించుచున్నది. అయితే, కష్టము, అనుభవము, విధముల గా గోరమున 1-5 రు. 8-4-0. గోరువారి కేటలాగు కలిగిన మట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా. (251) దట్ట 1-5 రు 8-4-0. గోదావరిజిల్లా.

వార్షికోత్సవము

సి. ఎఫ్. ఆంధ్రప్రదేశ్ గారు

1915 సంవత్సర ప్రారంభములో నోరవాడు, ఒరిస్సా సామంతరాజ్యము సంస్థాన మొకటి నుండి ఒక యంత్రముగా మారి నికేతనములో వార్షిక పాఠశాలను ఏర్పాటు చేసి, అందు యిప్పటికిని పురాణపు కల్పముల నువ్వరింపించు అధ్యక్షునివారిచేతనే జరిపించుచుండెను. ఆయన యేదియోమహాభూతమేమోదయ్యును ఏదో తిరుగుబాటు తేసికట్టుగానినైతే, ఈ పురాణపు అధ్యక్షునివారు తమను బాధించువారలపై విల్లులుతో నెరుగు తిరుగువారు. ఈ యంత్రము బాలుకును వారిలో గలసిపోయెను. పోతినవారు ఆయన చేదియో అధ్యక్షుని జెప్పుచుని నిర్బంధపెట్టిరి. కాని విచారణ సమయమునకు సరికి అబ్బులును పాఠశాల వార్షిక రక్షణకు వచ్చెను. ఆయన నాతో కాంతినికేర వాక్రమములో నుండెను. ఆచట నున్న కాంతినికేరమలన భయమంతయును పోయెను. ఆచటనున్న పిల్లలాయనను ప్రేమించిరి. ఆయన అంద మెడ సాంకేతికతతోయే యుక్తావస్థలో మెలగుచుండెడివాడు. ఆయన క్రైస్తవమునకు మరెయ్యి సారి పరికినవచ్చెను. తెలుపుచి పిల్లలందరును వెళ్ళగనే వాకు మాతృగా కలరావ్యాధి వచ్చెను. చాలరోజులు నేను జీవించునోరే. ఆయనయు, ఆశ్రమములోని ఒక బ్రాహ్మణునివలె, మహామృత్యు సేవకడోడెను, ఆరోజులలో కష్టముగ వాకుపచారము జేసిరి. వారు ఊరికిపు వెనుకాడ జేసిరి. కానాది వార్షిక పరగిడినదియ యీ బాలకునకు కలరా ఆటె అమిభయమున కనుగొంటిని. చిత్తములో అదివిచారి వారిలో గలసియుండుటలన నీభయము గల్గి యుండవచ్చును. ఆయనకు లోలన వా భయమున్ను నా ప్రాణమును కత్తింతుటకు నాప్రేమచేతనే ప్రాణమునే తెగించి నేంజేయెను. పోతినవారన్న భయము పోయినట్లే కలరా యన్నును భయము పూర్తికావెను. పిదప కొన్నాళ్లకు ఆయన బాపు (గాంధీ) ఆశ్రమమునకు వెళ్ళెను. అచట కలరావ్యాధియందు నూడే కాంతినికేరమందు కలికే ఆయన నందెను ప్రేమించుచుండెరి.

ఈకష్టపు ప్రారంభమునందు ఆయన నష్టపక్షమున నూచుచుండెడినందు ఆయనయందు గల్గిన మార్పును కలచుకొన సంపాదించుచుండెడిది. ఈ పిల్లవాని మొదట నేను జూచి ప్రేమించునప్పటికి కాంతినికేరము నుండి కాంత్యాశ్రమమునకు పోతినవారన్న భయము, తన నీడ వాచిన నీ భయమును గల్గియుభయములన విచ్చెక్కిపోవుచు కలచించిన యాదర్శము ప్రకృతి త్యాగభావముల లేకపుంజును శత్రువులం దుట్టినందున దేశభక్తినిబట్టి కలిగియున్నట్లే, వైరువు వెళ్ళుటకు సంసిద్ధుడగు నుండెడివాడు. అహ యెంతటివాడు!

వాకు మొదలు ఆయనను అరెస్టు జేసినవాడ్ర విచిత్రమే నేను చుటవారిలో నుండగా అరెస్టుజేసిరి గాబోలును. వాకు కాగానిలియును. కిందటి కనుగిలో ఆయన చెరచాల నుండి వాకోక లేఖ వ్రాసెను. ఆలేఖలో, తానుజెయుటలో యెంతెంత శ్రద్ధుకొనుచున్నదీయు, అందువలన ఉద్వేగమున కెంతలాభము జేమారునదియు వ్రాసెను. ఆ ఉత్తరమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నేను ఉద్వేగమునకు అహింసయే ముఖ్య సత్యమని వ్రాసితిని. జెయుటలోనందగా ఆయన మరలవాకేమి యును వ్రాయలేదు. కాని విడుదలయైన పిదప మాత్రము ఆయన వాక్రింద లేఖను వ్రాసెను. దానిని పూర్తి నీక్రింద వ్రాయ సాహసించెదను:—

“నేను జెయుచుండి విడుదలయై మానమునైన యొనడి. వాకేమియో కొంత మీకు వ్రాయవలెనని యిచ్చుది. గాని వ్రాయుటయెట్లుమని తెలియకనున్నాను. నేను నెట్లుతల జెయుటనుండి వ్రాసిన లేఖకు మీకు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తర మందెను. అందులకు కృతజ్ఞుడను. మీరు వ్రాసిన లేఖకులన నాకు భావోద్వేగము గలిగెను. జెయుట నుండి వచ్చిన పిదప వాని నెన్నిసారులో చదివెతిని. ఇప్పుడు విశ్రాంతి గూడ చదివి వినిపించెతిని.

జెయుటనుండి మీకేమియును మరల వ్రాయలేకపోతిని. నన్ను సామాన్యపు కలిసెత్తు బొందు ఖండిగ పరగిడింది 10 కేర్లు గోధుమల విగురుట కిచ్చెడివారు. చివర ఎనిమిదిమాసములలో నేను చాల ప్రయత్నముల పోల్చెతిని. నన్ను వాటని సారులు ఒంటరిగిరిలో నుండి అంగీకరించునాటను నేలయింటిని. ఇచ్చిన పనినంతకు పూర్తి. జెయుటలేదని బోధించెడిగా వాకు కట్టు కొనుటకు గోర సంపాదించు, చేతుల కెరడందములును వచ్చెను.

జెయుట నూపరింపెందెట్లు మమ్ములను నమల అనమానము జేయుచుండెను. అందులకు అట్లేచుటలేనగా వివిధములకు జెయుట కిట్ల లక్షధర్మంప మనోవచ్చెను వాజెయుట జీవితమును గురించి యెంతయే.

జెయుటలోనున్న వ్యాధులు బాపులే లేనట్లే నేనను కోసలేదు నేను విడుదలై బైటికి వచ్చితిని మొదలు మాత్రము కోవకు కోవా లేనట్లునే వాకు భావము మోపుచుండెను. కేకములో నిపుడు గానించుచుండగింపు కలన కాంగ్రెసు ప్రచారములకు సహాయ పోవును కాంగ్రెసునందు పోల్చినవి భేదమునకున మాకుచాలవేధానము ఇచ్చట బాపుకే లేనికొంత యెక్కువగానించుచున్నది. అట్టిమనములలో మీరు చాగిన ఉత్తరము జదివి ఆవేశముకు బొంది వామికులకు అగహాయోద్వేగ భావమును బోధజేయుచుండును.

కాని నేనొక్కటి మాత్రము జెప్పగోరెదను. మీరు పాటించుచున్న యాదర్శము కష్టకలి భారతమునకే సాధ్యమగును. నేడుమేము బానిసలుగ నున్నాము. మాదేశమునందలి ప్రజలు నిరంకుశ దుష్కరిపాలనము కలన బాధ నొందుచున్నాడు. వారు కొన్ని సమయములలో కష్టపడియుండును. మాత్రజల చీలికమును సాత్తును భద్రముగ నుండుమాగ్గులు గనుగొనుట కన్న ఉన్నతాదర్శముల గూర్చి యోచించుట ఎటులసాధ్యమగును? మా ప్రజలు యెటుల బాధపడుచున్నారో మీకు తెలియదు. నేనుజెప్పుచి ఒరిస్సాదేశముల మాటయే. జెయుటకు వెళ్ళుటకులన సంకల్పించియు వాకువారుగ విశదమాయెను. చాలకాలము క్రిందట ఒరిస్సాలోజరిగిన దొంగిలకుల ముఘటలెంత బాధలనొందినో మీకు తెలియదు. పంజాబులో ప్రజలు పొందినబాధలను మీరెగిరియే యున్నాడు. ఈకష్టనారము లన్నియును మాదేశమునందలి రక్షము నుడుకుంటుల జేయును. ఇవన్నియును జూడ ఒక్కొక్కసారి అహింసాభారమే మరచి పోవుచుండిను. కాని ప్రకృతపక్షిమయో అదియొక్కటియే సాధనమగును అంతియగాక యాహుర్ము మాదేశియో ద్విభావముల కనుగుణమున నుండి యిరుగులననే జాతీయ నిర్వాణమును సాధ్యమగును. మాపును అత్యంతక్రితము నుండి మైతము కష్టపథము లేనిదే జయచంద వాలదు. అట్టి కలి మనము కష్టపథలేకన్నవో జాతీయాదర్శమును బొందు పెట్టుకే మనము స్వాతంత్ర్యమును బొందుకొన్నియో కష్టములును, ఆపారితరములును, బాధలునుండవలయును. అనితెలుస్తూ వో స్వాతంత్ర్యమునకు విలువయే యుండదు. ఈ ఆశతోనే యిప్పుడు మేముపనిచేయుచున్నాము. ఈయందగింపులను నిడగల్గును గల్గునన్న మేమియును లేదు. మీరవాకు సంతోషమును గలుగజేసి, ఉత్సాహవేగముల గలుగజేయు మని (సార్థి) నుచున్నాను. దయయుంచి నాప్రేమ సంగీకరింపుడు.”

ఈ ఉత్తరము వాకొందిపుడు పంపసంతోష మాయెను. ఇందు బాపుని స్పందన వాక్కి కోర్కెలను వాటికి వాకు గావలసిన సందేశములు గానించెన విలయనగా బాపురద్ద నేను యామాడు విషయముల నేర్చుకొంటిని:—

- (1) కొన్ని అదర్శములు నిర్వాణములను సత్యములని వ్యాదము పూర్వముగ విశ్వసించుట.
- (2) స్వాభావముల కిగినంతరకు మాత్రమే అదర్శములగు నన్యములు చుట.
- (3) అబాధాభవము యంతరకు యిష్టముండెనో అంతరకు నందు యెట్టి యోగింపులే! కుడువార్డులై యుండుట.

ఈమాటిలోను చివరదే చాలాప్రయత్నమిడి కాని అది దుస్సాధ్యమైనదిగాదు ఇందులకు మహాత్ముడే నిదర్శము.

ఈ మామవిషయములను గురుకాలాల్లో ప్రత్యేక కష్టముగా ఒకవాటియే అవరణలో బెట్టగా నేనువాకొందతో జూచెతిని.

అలకాల్ నీకుల తమతరభర్మములకు భంగము గలుగ నున్నది మౌనమౌనముగ నమ్మిరి. అవిభాగముతోనే గురుకాలానంత బాధానభవమున గడంగిరి. వారలకు పశువులనుకలె బెట్టు గొట్టి కలమీద పడజేయు నపుడు దేవునకు ప్రార్థన జేయుచుండెరి.

వారలు అగ్రహ చిన్నముల నేమియుజూడలేరి. పిదప వారలకు అనుభవములకు కల్పియదబోగా వారల నోటి కెంబడి ఒక్క విద్యన.పదమైనను రాలెను. పండితులకు భావమేమియును లేని పిల్లలకలె వారు గానించెరి. వారు యిష్టమునంతున తరల కంతోమనుతో కనభవించెదమని చెప్పినపుడు వారలముఖమున కంతోమను కెల్గిరియు మందెను. ఇట్టి బాధల బెట్టుటకు బాధులైన అధికారు లందరును కష్టతీవ మౌనము గావలయును.

మహాత్ముడు అసహాయోద్వేగమును ప్రారంభించినపుడు వై దేవున మాత్రములే గురుకాలాల్లో వారలలో బెట్టిన కాని నే యనుపరించుచుండెను. కావలెన తాముకొంత జేయు

కానుబంధము దొంగల దొంగలను కేసు నుండి తీసివేసెను. వారలకు తప్పక తగిన గౌరవము చేయ నుద్దేశించెను.

మహాత్ముడు ఆంగ్లేయులను పూర్వము ప్రేమించుననియు, యీ సం॥ భూమిని దేవుడును ఆ ప్రేమను విడిచివేసినందున వాడు నిశ్చయమే. ఆయన అలెస్టేషనుల ముఠాకనాడు నేను "మీరు అసృద్ధియును వాంఛితులైనట్లు కనిపింతురు" అనగా ఆయన "అవును, అది నిజమే" అని చెప్పెను.

కాని ఆంగ్లేయులు యింపియాలిసము చేరు వెట్టుకొని అన్యాయకృత్యముల చేయుచున్నాని ఆయనకు చెలియును. తాము చేయుచున్న మంచికనుకొనువారిని తప్పక ప్రశంసించుట చాలకష్టము. చాల సంవత్సరములు ఆంగ్లేయులకుల ఈ విశ్వాసము వాస్తవమైనదని నమ్మి వారు భగవంతుని సేవచేయుచున్నారని ఆయన నమ్మెను. ఒకసారి ఆయన "నేను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును ప్రేమించెదను" అని చెప్పెను. ఆంగ్లేయులకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రాయమును స్వాగత్యమిచ్చు వారును గావున ఆయన యిట్లు చెప్పెను.

కాని కొన్ని విషయములు ఆయన త్రోసివేసెను గావించెను. నేనెవరినైనను యిదివరకు ఒకరిని కరుణించి విడుదల చేయలేదని చెప్పెను. 1918 మే నెలలో ఢిల్లీలో యుద్ధము చేయు జరుగుటకు ముందు, కాష్మీరులోని పర్వత ప్రాంతములకు గొర్రెలదొంగలతో మహాత్మునితో నుండిరి.

ఒకసారి "రహస్యసంఘము" అనుపాత్రయు వాస్తవములో జేర్చెను. దానిని జూరకు అక్కడ మొదటిసారి. ఇందుమిత్ర మందలి కాటకములను బట్టి బయటకు వెలుపలదెను. మొదటి మహాత్ముని కది జూపి యిట్లుంటిని. "ఏమని జేసితివి యందులకే మిత్రమందలి వ్యాయము" కేవలమును పోరాడుటలేదు. బాటి జేయుటకే పోరాడుచున్నాను."

మహాత్ముడు వెంటనే రాజకర్తలకి సమ రాష్ట్ర సభకు నుండును. అదినిజమని నమ్ముటకు వీలులేదని రాజకర్తలకి చెప్పెను. దావ్యమెంటులను పూర్తి చేరినందున యుద్ధము జరిగెనందున వాస్తవముగా కచ్చితముగా వాటిల్లు జేప్పెను. ఆంగ్లేయులకు ఆయనకప్పటికి దృష్టిరహితమై యెను. ఏలనగా ఆయన ఆంగ్లేయుడు అన్యాయమును అన్వేషించుచున్నాడని అన్వేషించుచున్నాడు. నేను ఒప్పుకొని అప్పుడు మహాత్మునితో వివాదపడెను. అప్పుడు తప్పుజేసితిని.

రాజకర్తలకి తమిల జైలును ఆ దావ్యమెంటులను సరియైనదని నేను నమ్మితిని. వానిని కానుబంధమున సారాంశము ప్రకటించెదనని.

పిదప జైలును విడిచివేసి యుద్ధమునకు వెళ్ళి రాజకర్తలకి విషయమును చెప్పుటకు మహాత్ముడు యేల వెళ్ళి తన బేసన్ వాడు తమిల యను చెలియనెను. ఆయన జేయుచున్న ఆయన అహింస సిద్ధాంతమున కేవలముగ నుండెను. దానిని గూర్చి ఆయనకు ఉత్తరము మీద ఉత్తరము నుచ్చితిని. బిల్ ఆయన అటులజేయుటకు కారణము విశ్రమం దలజేయుచున్నాను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మంచినియు నమ్మక ముండుటయు యని మాత్రము విశదమాయెను.

పిదప వెట్టుకొని వెళ్ళితిని. దానితో ఆయనవిశ్వాసముల తయారగుచున్నాను. రాజకర్తలకు, పంజాబువిషయము, డిల్లీ యుద్ధ ప్రామాణ్యము.

చాలకాలముక్రింద మహాత్ముడు, హర్షింజులకు రాజకర్తలకి నమ్మెను "నేను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము చేసివాడనైనచో, తక్షణముగ నిష్క్రమణమయ్యెను యందులకు నీవని" అని చెప్పి యిటు విడుదల.

అదే యాదినయను బొందుటకు మహాత్ముడు మరెవరికీ విశ్వాసముతో బనిజేయుచుండెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వములకు సభి నుద్ధి జేసిన అధునిక రాజకర్తలకు భారతదేశమునందు గ్రామ జీవిత మెట్లు వివాదమునకు ఆయన చాంపరాజు, కెయి రా మున్నగువారి గురి నుండును. భారతీయులే తమ వ్యవసాయమును చక్క జెట్టు కొనకుండిన భారతదేశమునకు మోక్షములేదని ఆయన నెమ్మదిగా చెలిసికొనెను. ఈవిశ్వాసముల నుడ ఆయన నిష్క్రమణమయెను.

తుదకు ఆయనమనస్సు కట్టినిశ్చయము గల్గినపుడు ఆయన హర్షింజులకు ప్రభుత్వము యివ్వకును చేయుచున్నాడని చెప్పి పని జేసెను. భరింపరాని అన్యాయముని ఆయన నమ్మి కానినై వెనుకకు విడిగెను. అన్యాయము కాంగ్రెసులో ఆయన కానుబంధమునకు వెళ్ళి సమాకారము జేయవలెనని వాదించుచుండెను. ఆయన వెంటనే పిదప ఆయన సంపూర్ణ ఆసహ్యము కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమును ప్రారంభించు ప్రయత్నము

ముల జేయుచుండెను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో యుద్ధమునందు జేరినటుల ఇండియాలో గూడ ప్రభుత్వమునై యుద్ధమునందు జేరినట్లు చూడవలెను.

ఆయన యెట్టి సంగ్రామము! టెన్సును వ్రాసిన మహాత్ముడు వాక్యములు నూతనాత్ములతో నున్నందుననున్నది. ప్రభుత్వమునకు! యెట్టి యుద్ధము ముందు, విశ్వమునకు జరిగిన మిగతా ప్రభుత్వ పోరాడిపోయెదమను ప్రోత్సహించు!

ఇప్పుడు సంఘము ప్రారంభమయినది. అందు యేమి జేసినను ప్రభుత్వము జేయుచున్నాని వెరివిజ్ఞమయలన గాదు. అందు క్రమము తొంగివేయ విభము కత్తితోను సన్నిలతోను గాక తప్పక తగినట్లునై యున్నది.

"ఇట్టి యుద్ధము ముందెన్ని దైన జరిగినా?" దక్షిణాఫ్రికాలో మాత్రము బ్రిటిషులకు నేరుగను. అందు భారత ప్రభుత్వమునకు సాల్వా రెడ్డు వాదించువారి వాదనలను, "క్రమము ప్రేమింపును, మీయెడ ద్వేష భావము గలవారికి నుంచి జేయదు" అను మాటలు వాడు జైల్లో వచ్చుచుండెను.

దానిని బట్టి చూచి యెందుకు మహాత్మునితోనై? మహాత్ముడే అన్ని వేళలందున ఆ ఆసక్తియును నూటిగ నుండెనా?

ఆయనయొక్క విశుద్ధచారిత్రములో మాత్రమే యుండును. కాని ఉద్యమములకు నడుపుటలో మాత్రము అటుల జేయు చారిత్రమునందు గూడ నిట్టి అభిప్రాయము వెలుపున గా వచ్చును. ఏలనగా జాతిభావమును ముఖ్యోద్దేశముగా జెట్టు కొని, ప్రభుత్వమును నూనన సుగుణము నెమ్మది, విశ్వాసముచే గాక అనవచ్చును బట్టి ఆహింసా ప్రయత్నమును అటలమింది, ఉద్యమమును భయపెట్టుటకును, నిర్బంధించుటకును, ఉపయోగించుచు నుపాదించుటకులన ఉద్యమము మొదటినుండియు చాలకు ప్రయోగించెను.

కాని నెమ్మదిగా కష్టానభవములకు ఉద్యమము మొత్తముమీద విశుద్ధతను బొందుచున్నది. మహాత్ముని సూక్ష్మము నున్నందుననున్నది. నేను వెదకిన లేఖనానిన వానికతే జేర్చితిని జేసిన వానిని, కష్టానభవములవారా వైరమును, ప్రేమను, సోపానినవారలను జూచివును, మహాత్ముడు వాదించిన విశ్రమము కృప గావించెను, మామలజీవములందును, వ్యవసాయములందునునున్నది, సంతోషమును, యంగ్ ఇండియా.

ఇప్పుడే కొనుడు!

తగ్గుధరలచేగలుగులాభమును పొందుడు

రస్త్ నె-హార్ స్పెల్

ఆయిల్ అందు గాను ఎంజినులు తక్షణమే స్టారునుండి

నరఫరాచేయబడును.

మద్రాసు రాజధానికి ఫోల్ ఏజంటు:-

MASSEY & Co Ltd.,

TELEGRAMS
MASSEY
MADRAS.

ENGINEERS

TELEPHONE
1085

Post Box 554, M A D R A S.

శ్రీ పల్లె తాలూకా భోర్లు

ఈ నెల 20 తేదీ జరిగిన ఎన్నికలలో ఈ గ్రా. పా. రక భక్తుల పేద పేదలకు అందజేసిన ధాన్యమును ఈ గ్రా. పా. తూర్పు పేదలకు అందజేసిన ధాన్యమును విజయములయిరి. పేదలకును కష్టములను, కష్టములకు భరింపబడి, మొదటివాడు ముఖ్యునిగా పనిచేసినాడు. పేదలకు అందజేసిన ధాన్యమును గురించి పల్లె తాలూకా సంఘాధ్యక్షులయియు, దొరతనము వారికి నూటయేబది రూపాయలు అపరాధపుణ్యము నిచ్చినవారనియు వెలిపి పేదలకు అందజేసిన ధాన్యమును, దొరతనము వారు గూడ నెట్లు గౌరవించుచున్నారని తెలియజేయు. ఇక ఇతర వారు మిగుల కాంతర్యములు, వివిధ కష్టములు, అన్ని కష్టములకైన మిత్రులు, విద్యకుంటులు, కష్టపడకుంటు. పేదల తాలూకాభోర్లు అధ్యక్షులు లగనూడ నెట్లు గౌరవించుచున్నారని పలువురు, కాశించుచున్నారని.

పూర్వకాలమున సామాన్యపు దొరతనమువారి యాద్యోగులకినే తాలూకా డిప్యూటీ భోర్లు మంజూరు ప్రజలకు సంబంధములేని క్రొత్త జాతివారు మెలగుట దడియారు. ఇప్పుడే పదవులు దేశీయములు పొందుచున్నది. పేదలకు మున్నటిని మాత్రమే పాటింది తల్లిబుద్ధివలన తాము పట్టిన భోర్లును నేమిటో, వారి ప్రయోజనమేమిటో, తాము చేయు సుఖము ముందుగా ప్రజలకు భోర్లును ప్రజలకు కష్టపడవలసిన నూతనము దెలుపు భాగ్యమును పొందుట అందరి నమ్ముచున్నాము. పేదలకు ప్రజలకు నమ్మకమును పట్టించుకొన్నది. పేదలకు మున్నటిని పట్టించుకొన్నది, అంతర్గత శక్తి, కష్టపడవలసిన యెదురై వచ్చింది, కష్టపడవలసిన భార్యమును జక్కగ నిర్వహించుట గాక. పట్టించుకొన్న దాము గౌరవించి సామాన్యరాయులకు సుఖమును కలగజేయు దుర్మార్గులకు భార్యమును ప్రజలకు మంజూరు గాక.

ఒక ప్రార్థన.

శ్రీ సర్వకామదాంబ సోమేశ్వర ప్రతిష్ఠాపనము - మురమండ

గోవాదరి నవీరమున రాజుల పౌరధరములకు సమీపమునందు మురమండ యను గ్రామమునకు. దానినే మునిమండ యని పిలుచును. పూర్వకాలమున "మురమండ" అను మునిపుంగవుడు కవుని గూర్చి కథనముననుండ నామని శ్రేష్ఠుని దివ్యమున కచ్చెరువొంది మెచ్చి పూర్వీకమేళ్యులు ప్రత్యక్షమై మీకే మికలమునో కొనుగోమ్యురకు. వారు "మీరూపమును బడయగోరెన" అనిన "అట్లగుగాక" అని నంత సెలవుని కలకారము తెలిపినాడని ప్రతీతి కలదు. మురమండ మురమండ=మురమండ నేమనియొక్క స్థానము ఈవిషయమై కానియను గాని ప్రస్తావనలయందు గాని గానరాదు. వాడు: విశేషముగా పలుకబట్టకలదు.

ఈ మురమండ గ్రామము శ్రీ వెలికాని భాగ్యరాయనిం గారి కుమార్తె మూర్త్యారావుగారిచే పరిపాలింపబడు ప్రాంతము టి గ్రామము. ఈ గ్రామమునందు కిలివానకుండున్న దేవాలయము కలదు. శ్రీమూర్త్యారావుగారును వారిసోదరులు ఆదేవాలయమును పునరుద్ధరించే శుభలక్షి భాదంపూడి బుచ్చయ్యగారిచే శ్రీ గణేశుడి సర్వదాభాగ్యము కలగించును తెప్పించిరి. శ్రీకంఠము కేవలంకంఠము గారకు మహామహని యాతని కిరసావహించి "శ్రీ సర్వకామదాంబ సోమేశ్వరస్వామిని" ప్రతిష్ఠాపనము జేయించిరి. ఇందులకు గ్రామములు వారి కంఠయును కృతజ్ఞులై యున్నారు.

ఈ మహోత్సవము స్థానికమున పంచమిలోజున ప్రారంభమై పంచమి పరివారములతో జరిగెను. తనకుండవిధానమును మహామహానుజుడు జరిగెను. ఒకరందయెండగా నిట్టివలె మెచ్చటను జరుగలేదని చెప్పెను. వేరేవలె ప్రజలు చూచుటకై వచ్చిరి. పార్వదీ పరమేశ్వరులకు కలకారములను రథోత్సవము మొదలుగాగల వేడుకలు మిగులై భక్తులతో జరిగింది. వేడుకలు చూడవచ్చినవారలకు నన్ను పానాను దృష్టికరముగానిడి సంతసించి చీకటి వివిధ కేళులయందే పండితభావములు కవులు గాయకులు వెళ్ళుచుండి విచ్చేరి జనుల నానంద పరచిరి.

గొత్తి నరసింహుగారు "కారామధు" కొండా వెంకయ్యయ వాడుగారు సామిలో భాగ్యమును మారికథగా జెప్పి జనులను రంజిత జేసిరి. జగత్ప్రసిద్ధ కవికేయలు శతావధానులకు ప్రహృత్తి చెల్లజేల్ల వేంటకాన్తులవారు "విగ్రహారాధన గూర్చి చక్కగా వివరించుచిరి. పిరికాపుల వాస్తవ్యులను శ్రీరామారావు వెల్లయ్యయ్యారావు బహద్దరు వారి మోహములు ఉపాధ్యాయులును జనమంచి సీతారామస్వామిగారు "భక్తిని" గూర్చి తమ కంఠమాధుర్యముచే ప్రబలనందించి రుజువజేయుచు భుజురముగా నుపన్యసిందిరి.

నూరే శరీరమునకు ద్వారము

నోటియందును, కంఠమునందును లెక్కలేని చిన్నపురుగులు తిరుగుచుండును. నోటిగుండా శరీరములోనికి ప్రవేశించుటకు యత్నించును. మొదట వ్యాధిని కలుగజేసి, తరువాత నాశనము చేయును.

ప్రతిసారి భోజనము చేసినపిమ్మట మీ దంతములను కొలిసిను టూత్ పేస్టుతో శుభ్రము చేసుకొనుడు; అది దంతములను తెలుపుగానుంచుట, దంతములు క్రుల్లిపోవకుండుటకై అప్పటికప్పుడే పాచిని తీసి వేయుట మాత్రమే గాక, మీ నోరును శుభ్రపరచును. చిన్నపురుగులను చంపును. వ్యాధి మీకు రానీయక ఆటంకపరచును.

నేడే కొలిసిను గొట్టము నొకటిని కొనుడు. అందరియొద్దను విక్రయమునకు దొరకును.

KOLYNOS

డెన్టల్ క్రిమ్.

ఒక క్రొత్త ఉద్దేశ్యము. శ్రేష్ఠమైన వడ్డపాడియైన కొలిసికరు మంచి ప్యాకింగు ఉండుట ఆవశ్యము. కనకనే ఒకమూత

గొట్టము: ఈ కట్టియుండుట్లు కనిపెట్టితిమి. మూత పడిపోదు. అది గొట్టమునకు కట్టబడి యున్నది. శ్రమ యుండదు. క్రిము చాలకాలమువరకు బాగుగానే యుండును.

The Kolynos Company New Haven, Conn, U.S.A
Representatives for India:

MULLER & PHIPPS (India), Limited.

Madras

Bombay

Calcutta

Karachi

Rangoon

త్యరపడుదు!!

గవర్నరు మెంటువారి అనుమతిపొందిన

మించిపోవును!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ టిక్కెట్లు 550 మాత్ర మేయున్నవి

2750 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ

మీ అదృష్టమును } మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు } ఇదియేతెగిన
వరిచీంచుకొనుటకు } టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే } తరుణము

అదృష్టవశాత్తూ కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని కాలేజీలో మొదటిసారి 148 రు కల రెండో స్థలమేడ లాటరీ ఏర్పాటు చేయించి 550 గవర్నరు మెంటువారికి తెలియజేసినవిటల లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను, టిక్కెట్లు కావలసినవారు తరఫుదానితో దొరకవు.

2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపి తేదీయన్న ప్రదేశమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్లోను, కర్ణాటక ప్రదేశ్లోను, ప్రచురపరిచి గొప్పయోద్యోగమును, పెద్దమనుష్యులయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.

3. ఈ టిక్కెట్లన్న వసూలయ్యే సామ్యులో యేకంట్ల కమిషన్ వగయిరా ఖర్చులపోను మిగతాసామ్యు లాటరీ నేయువరకు ఏలూరు పెద్దబజారులో ఆఫీసరీవు బ్యాంక్లో నుంచబడును.

4. ఈ మేడకు తగ్గలూ వగయిరాజులేవు. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతభర్తలతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించుకొని వలెను.

5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమ ఫేరు, నివాసము స్పష్టముగ వాసి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5.00 చొప్పున వేరే వసయార్దరు వేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ ఉపాలో ఉపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకసారి కొను వారికి ఒక టిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.

6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడువు. పోస్టుఖర్చులు వంపనిజే జవాబు గుర్తించుదురు. మద్రాసునందు టిక్కెట్లు ఈ దిగువ తెలుపబడిన విలాసములలో నుండువారికంద కూడ దొరకును

(1) వి. శేషగిరిరావుపంతులుగారు, 147 ఎ.సి.టి.కె, ఆంధ్రప్రదేశ్ 7 ను బుల్డేజింగ్, మద్రాసు.
(2) పి. వి. శా.రా.య్యస్వామివారియందు, మాజేటి నుబ్బయ్యకంపెనీ, 67, గిడ్డంగి, నల్లదామ.

మద్రాసునవానుల సౌకర్యార్థమై ఈ యేర్పాటు చేయబడినది. బయటపూరిలో నుండువారు టిక్కెట్లును రిజిస్టర్డ్ మూలముగా పంపుటకై 0.40 లు అధికముగా పంపవలెను.

ఏలూరు మాటూరి సర్వేశం, మేడహక్కుదారుడు.

1-8-1928

తామర తైలము - తామర, తిరు, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచివది. డబ్బి 1-కి 0-6-0.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు

అమ్మవారు జ్వరములు

(ఆయుర్వేద మార్గాలను, భిక్షగాచార్య పం. సా. చ. సుబ్బరాయ శాస్త్రి కవితగా రచించారు)

హిందూదేశమున కంటకబాధలు, మూలకాపురములు అభ్యుదయమునకు సుభవించుచుండుటయు, వీటిచే అనేకులు పడి యుండుటయు, సర్వసాధారణమైన విషయము. ఎటువైద్యమునను, ఏవైద్యగ్రంథమునను, వీటికంతయు కారణము జూహురవిహారముల యొక్క, ఆభావము, లేక, న్యూనాధికతలు అనియే స్పష్టమగుచున్నది. ఈదోషములు జనమందైన పట్టణములయందు దుండుననిన, నొప్పును గాని నిర్మూలకతలూక నద్యాపిరియును, కుద్ధవారములైన బహిష్కరణములను ధాన్యాభివృద్ధి నిచ్చు వరిపంటసేయును అగు గ్రామముల యందే యాత్రీధ లన్నియు కలుగుట చూడ ప్రకృతివైకరిత్య మనకే యున్నది.

పట్టణములగు మనబొంట్లకు కంటకబాధయొక్కయు మూలకాపురములయొక్కయు బాధాభవము మిక్కిలియుగ కల్గునుండెను, దాని వికారములైన మూత్రము, గలగ లేదుగాని పల్లటూడ్డలొందును ఏదెంత నడిగినను తిన్నాంతిదాహము లగు క్షేమ లనేకములు బోధింపగలదు. మూలకాపురము లననే మో తెలియని వైద్యవిద్యాగ్రేసరులు, విద్యవిభాషణులు, యా యాటికిని పేరుపేలు చూడగలగుదుము కాని, గ్రామాలయలలో "అమ్మవారి జ్వర మ"ననేమో, తెలియనివారే యుండెను.

ఆయుర్వేద గ్రంథములలో భిక్షగాచార్యమార్గము. 2. బిడలు నొప్పులు 3. ప్రారంభము 4. తొలుపాటు 5. తల నొప్పి 6. దేహాంగములపై బొబ్బలు కలిగి గడుపునట్లులలో నివారించునవియు. లేక మూలకాపురములయందు అనుకొన్ని వ్యాధులు, విషూచి, మసూరిక, విసృక్తి, రోమాంతిక, ఇత్యాది నామములచే వివరింపబడియున్నది. వీటిచే అమ్మవారి జ్వరములు అందమా? లేక ప్రత్యేకరోగములుగ పరిగణింపమా? అను విచారముచేయవలసియున్నది.

వైద్యమార్గము

దీని ప్రారంభకాలము చలి, ఎక్కువై జ్వరము, తల దేహాంగములయందు నొప్పికడకడి, 3, లేక 4 దినములనుండి 6, 7 దినములలోపల దేహముంతట బొబ్బలు కాన్పించును. ఇది ఎరువుకల్గముగా ప్రారంభమై, నీటిబుగ్గనలెగాని, నీరు కాదు చుండు బొబ్బలవలెగాని, దువ్వలూసావాడులు ప్రసించు పుండ్లుగాగాని నుండును. జ్వరకాలము 10-14 దినములైనను, రెండువారములకు పిదపనే పొట్టులుగట్టి కడుట కారంభించి తరువాత రాలిపోవును. అమ్మవారి జ్వరములలో : దియే చాల భయంకరమైనదిగను, ఎక్కువ భక్తిపఃత్రతలు చూపవలసినది గను, వాడుకనుచుండు. దీని చికిత్సావిధానము ఎట్లున్నది :- బొబ్బలు కనపించువరకును సుదేహించురు. బొబ్బలు కాన్పించి : దియెదలు రోగికి పెరుగన్నము తెట్టుచు వేపకొలచే గాలి పీచును, వేప చిగుళ్లలేపనము బొబ్బలకు పూయెను, గ్రామ దేవతమీది నే సంతర్పణముకొని తీవరించుచుండురు. ఇంటి ఒకరికి జ్వరము కలిగిన అంతరికిని కలుగునను వమ్మిలో ఆప తొలము గడుచువరకును నిశ్చలచిత్తులై యుండురు

తల్లిమ్మవారు చిన్నమ్మవారు, అటలమ్మవారు

ఇందులో చిన్నమ్మవారు జ్వరమందు వైద్యమార్గము లక్షణములే కన్పించినను, బొబ్బలయొక్కయు, జ్వరముయొక్కయు బాధ అంతిమముగా నుండెను. బొబ్బలు ముఖము తల చేతుల యందు మాత్రము కాన్పించును. అటలమ్మయందు, జ్వరము అక స్మాత్తుగనే కన్పించి ఒక దినములోగా ముక్కుదిగ్గర రోవా రంబుగల బొబ్బలు కాన్పించి నాలుగు దినములలోగా తగ్గి పోవును. జ్వరకాలము రెండువారములు.

గొంతు పుండై చలిజ్వరము, యత్యాది లక్షణములతో ప్రారంభించి, గొంతుమీద రొమ్ముమీద రెండవ దినమున కొంచెము ఎరుపు మెండుగా లేచి తుదకు యొకటి కొకటికలిసి కొని ఎరబద్ధులై కనపడునది. "తల్లిమ్మవార"మందు, జ్వర కాలము 2-5 దినములు.

రోమాంతికము

దీనిని గ్రామాలయలలో లేమందుకో తెలిసికొనరాదు గాని, పడితము కండ్ల చుండు నీరుగారుట, కన్నుపజ్వరము మొదలగు లక్షణములతో ప్రారంభమై 4, 5 వ దినము నుదుట, నోట, దోమకొరికింట్లు ఎరమచ్చలు అర్ధచంద్రాకృతిగా పొట మరించి 6-10 దినములలో తగ్గిపోవును. ఈజ్వరము మసూరికా (వైద్యమార్గము) భేదమైయుండునని మాధవనిదానమున తెలుప బడినది.

ముడుగులమ్మవారు (దండకజ్వరము)

దేహాంగములలోను, తలలోను, అసహనమైన నొప్పి అక స్మాత్తుగా ఏకో యొకసంధి చుండు అత్యధికముగా నొచ్చుట, కండ్లచుండును, కడుపునందును బాధ కలుగుట యీ లక్షణములన్ని ముడుగులమ్మ అందురు. ఈ అమ్మవారి వైద్యము తెలియక శ్రీ గణపాధినేకగారు తమ నివాసగ్రంథములో "దండక జ్వరము" తెలిపిరి. శరభరాజీయములలో వైద్యములు కలది "ముడుగువారము" అని వాకవ్యాధులలో పరిగణించెను. ఇందులోకూడ ఎరువుబొబ్బలు ముఖము, రొమ్ము, చేతులు అరరించి యుండును. ఈ బొబ్బలు 48 ఘంటలకాల ముండును బొబ్బలు తగ్గినపిమ్మట జ్వరము తగ్గును. 2, 3, దినములు పిదప అరచేతిలో బొబ్బలు జ్వరము కలుగును. నూడునాలుగు పర్యాయములు కూడ యిట్లు కలుగుటకలదు.

బిర్రాండు పరిస్థితులు

కొందరు జ్వరకాలకాలగర్భ ఆయుధములు నందుకొను పాగుగి దోకినందులకు ద్వీపా తరవానకములు విధించబడెను. శ్రీశ్రీయు ప్రభు గుణము బాధతత్పరిగ నున్న హేలీగాలి సోదరుని ఇల్లును కలలబెట్టుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని మేడ పడికట్లు రెండుగదులు పొడై పిదప ఇట్లో నున్నవారు అగ్నిని చల్లార్చిరి. ఇంకను చాలకుందిని బట్టుకొనిరి. శ్రీ ప్రభుగణగూడ అరెన్దు జేయబడిరి.

శ్రీ గంగామలకతైలము

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. అండ్ సి. ఎం. గారి పోషణక్రింద,

మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన ఔషధములకు ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్ వారివలన తయారుచేయబడినది.

అత్యుష్ణము

తలనొప్పి, నేత్రవ్యాధులు, మెదడు పరిశ్రమ, అమితముగా పనిచేయునట్టివారు, మున్నగువారికి చాలమంచిది.

అధ్యంగమునకు, సాధారణముగా ప్రతిరోజు తలకు తప్పక ఉపయోగించుట మంచిది.

ఈదిగువ స్థలములందు క్రయమునకు దొరకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసి లిమిటెడ్

185, మాంటు రోడ్ మద్రాసు.

మరియు ఈదిగువ తెలుపబడిన ఏజన్సీలవద్దను, బ్రాంచిలోను దొరకును.

- (1) టంకశాలపేటి బ్రాంచి 402 టంకశాలపేటి, జార్జి టౌను, మద్రాసు.
- (2) తిరువల్లిక్కేణి బ్రాంచి 143, హైరోడ్డు, తిరువల్లిక్కేణి, మద్రాసు.
- (3) వేపేరి బ్రాంచి, 62, పూనమల్లి హైరోడ్డు, వేపేరి, మద్రాసు.

దాదా అందుకో,

260, వై నాబజారు రోడ్డు, జార్జి టౌను, మద్రాసు.

అ మె రికా దేశ ము నం దు

తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సేష్టి మంగల కత్తితో (3)

మీరే ఔరము చేసికొనుడు

Brownie

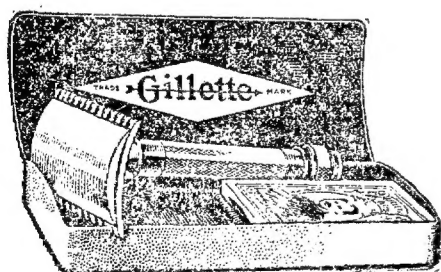
ప్రసాద

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

కొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని రేజరులో నుంచి సబ్బు తడవి, ఔరము చేసికొనుడు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఔరము చేయును, ముఖము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అందముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మమునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్రముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచాక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక ఔరములకు ఉపయోగ పడును.

రాజ్యం

భిక్షు

స్థానిక కాంగ్రెసు సంఘమువారు కర్ణాటక విషయమున చేయుకృషి క్లాసునును ఇచ్చట స్వయముగ నూలువడికించి ట్టులను నేలుచునున్నాడు. ఈ ట్టులను బట్టల దుకాణముల నేరము లున్నను కాంగ్రెసు భిక్షు దుకాణమునందు ప్రకృష్టమైనటువంటి కత్తిలేని కర్ణాటకా వ్యాపారులు ధీమంతులై వారినను జన్మింప వచ్చి వారి తాక

జన్మింప వచ్చు నాయకులు రాజ్యపు ఏప్రిల్ 4 వ తేదీని యిచ్చుటకై కర్ణాటకా వారి తాక రాజ్యపు కాపరసభల ఎన్నికల విషయమునందు తెలియుచున్నది. కర్ణాటకాలో కూర్చుండి ట్టులగా రొకరిని తెలియుచున్నది. వారిని ఆహ్వానించు ఏర్పాటులను గావించుట రాజ్యపు హక్కులనుండి జన్మింప వచ్చునది తాక రిచిటికి వచ్చినారు.

కాంగ్రెసు నాయకుల తాక

ప్రముఖ పంతులగృహ పంతులుగాను పట్టాభిషిక్తా రాజ్యపు, ప్రకాశంగార్లును మరొకరినందు నాయకులను యిచ్చుటకై నూతనముగా కర్ణాటకా తెలియుచున్నది. వారి ప్రచారములను చాల లాభము కలుగును — చిరశ్రీ.

మలబారు విప్లవము

సేనాధిపతి నివేదికము

కాంగ్రెసు భిక్షు సంగతులపై లేనిపోని

నీలాపనిదలు వేయుట

1921 వ సం. ఆగస్టు 20 వ తేది నుండి 1922 వ సం. ఫిబ్రవరి 25 వ తేదీవరకు మలబారులో జరిగిన విషయములను నూర్చి సేనాధిపతి నివేదికము ప్రకటించెను. విప్లవముయొక్క సంపూర్ణ చరిత్రమును దాని నడచిన విధమును వివరించబడినది. అంతయు కలదు. "నూతనముల మొదటినుండి దుష్టతానేత్రులు తులై అల్లరులు గా విలంబించుచు వచ్చిరి. X క 80 వ వత్సరములలో 38 సార్లు వీరు అల్లరులుగా విలంబించి ఈ అల్లరులలో చుట్టూరితగా మురికిరిసామున నడచెను. 1921 వ సం. జరిగిన విప్లవము ముఖ్యముగా భిక్షుల ప్రచారమునకు జరిగెను. కాంగ్రెసునకు సంబంధించిన ఆంధ్రో నాపరులు మామూలు తాళిమారులు కలుగునట్లు వచ్చిరి. సామాన్యులకు వతి కాదులు భిక్షులు విషయముల బోధించి మహమ్మదీయులను విప్లవమునకు పురికొల్పిరి. విప్లవము మొదటినుండియు తీవ్రముగా నేయుండెను. విప్లవ కాకులు వ్యాపకముల నాకరణమున విలంబించి మలబారు స్వతంత్ర భిక్షులకు తావులు సేయవలసింది. చుట్టూరితమున జనమును విప్లవ తీవ్రతల గావించుచు హిందువులను బలవంతముగా ఇస్లాం మతమున కలవజేయిరి. విప్లవ ప్రారంభమున పట్టుకొన్న ఈ పాత తేనె కొన్ని తేనె వాడక కట్టుకొన్న వేరు ఆయుధములు తేనెండెను. దొంగపోకల గావించుటకు తేనెను విలంబించుచే, ఎక్కడచూచినను దట్టముగా జరిగినవైపులు దుర్గుణములగు నాణ్యములను, కలవలలోనున్న నదులను విప్లవకారులు చలరేకజేయిరి. మంలేనట్లుగా విప్లవకారులచే పడగొట్టి బడుటచే నైకులు వారిని తీసి పట్టుకొన విలుకాదాయెను. దేశమున చాలాదొంగలను విప్లవకారులు వృక్షములను తెగ గొట్టి పడవేయటచేరెను నడల కట్టుకొన తెగగొట్టుటచేరెను మృగములు దుర్గుణములై విప్లవకారులు దాసుకొనుటకు విలుకలిగింపెను. కొండలపై విప్లవకారులు దాసుకొని యుండుటచే వారిని నూతనముగా పట్టుకొన విలుకాదాయెను తీసికొను ఆగస్టు నెలలో విప్లవము లుపతముగ జరిగెను పట్టుకొన నైకులచర్య కర్ణాటకయు కలగ వచ్చెను. నీలగిరిలగిరియలోని అవవులలో దాసు యొక్క విప్లవకారుల నాకరణ తప్పు మరెక్కడను బయటికి లోకాలలై. విప్లవము నడచుటచే చేయబడిన ప్రముఖములను నూలుగు భాగములుగా విలంబించి విలంబించిన కట్టుకొనములన్నియు వైరముతోడను, తగిలెను. అందులో నడచుచు నున్నా, వారిలో నెల్ల 3 వ దొంగలను నడచుచు బట్టాలియ్యి. 3 వ ఫిబ్రవరి 1922, 2 వ తేది, వీ. ఓ. సామర్లండ్ మొదలగు ప్రకాశాధికారులచే నెనయ, ఉద్యోగులును, బ్రాహ్మణులూ కాపురు విషయములలో కత్తివచ్చునట్లు పరిశోధించెను, ఆస్తిలని నైకులలోని నైకులు విరక్తములైనప్పటి నైకులను, స్థానిక వైరములు, నైకులు పోలీసులును మిలిటిరీ కమిషను సూచనలను నైకులను సేనాధిపతి ప్రకటించెను.

ఒక సారి సి డ్లీ స్ట్రీట్ గారి ట్టు చెప్పి రి

జీవిత సౌఖ్యమునకు జీర్ణ శక్తియే ప్రాణధారముని నాకు స్పష్టమైనది. గొడ్డుమాంసము, ఇతరమాంసములు, రుచిగల పులుసులు.

మున్నగు వానిని తినుటవలన సద్వర్తనము, సుగుణసంపద సద్వర్తనము, చాక చక్రము మున్నగువానిలో చాల మార్పుగలుగును.

పిల్ల, కారకెల్, కాబర్, స్విట్జర్లును సుప్రసిద్ధపురుషులందఱును అజీర్ణతన బాధపడుచుండిరి.

మేధాశక్తిని ఉపయోగపరుపవలసిన వానికిని అజీర్ణతవ్యాధి కలిగియు యుండెను. ఆవ్యాధి వారికి కంఠపారంపర్యముగూడ వచ్చుచుండెను.

అయినను భోజనానంతరము ఒక ఓడుము మాత్రమ తినుచున్నచో అజీర్ణబాధ మిమ కనపడదు.

ఒక బుడ్డి వెల రు 1-0-0 ఒక బుడ్డిని కొని తినిచూడుము.

డబ్ల్యు. ఇ. సి థ్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co., Ltd, Ootacamund Madras.

వెలు కిం పెసి రి ప్రత్యేకపు బోషదములు

ఈ క్రింద వెలుపబడిన బోషదములు శరీరకాత్మమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాత్మజ్ఞులచే కాత్మపరిశోధనానుసారము యోగ్యపరిచినవి.

మా బోషదముల తయారుకేయు కాలలో వలయు కామగ్ని యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రాంతము కావలసిన వస్తుసామగ్రి యంతయుగలదు. అచట ఘోరికలు వృక్షకాత్మప్రకారము, రసాయన కాత్మప్రకారము, భూ తత్వముగూడ గూడ పరిశీలయబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డ్ ప్రకారము గణయనములు మూలికలుది రయో గును. కావున యీ బోషదములు పారిశుధ్యతయన్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప వక్కరలేదు.

డాక్టర్ యొక్క సూచన

సిరపు షెరి ఫాస్ఫేట్స్ కాంపౌండు క్విన్సెను సెల్ఫ్ స్పీక్సియా ఈసిరపు డాక్టరు యాప్తముపద్ధతి ననుసరించి విరనుఫాస్ఫేట్స్ క్విన్సె, స్పీక్సియా యివన్నియుకేసి దివ్యముగ తయారు కేయబడినవి.

ఈ బోషదము అతి ఉష్ణప్రదేహములోగాని యిండియాలో రోగ వలన గలుగుదుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశవాబాధగాని దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధిచెక్కిన దివ్యవృషము.

వెల వెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం సైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి లు పు ష్టు

ఇది ఐరన్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు కుగ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెద్వర్డు పారిషుగారు ఈ సోడా ఫాస్ఫేట్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు ఆశ్శ్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచిగానుండును. మంచితక్త కృత్రిగానించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

వెద్ద సైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న సైజు 10 అణాలు.

గుంటు కిం పెసివారి సరుకులకు మా ముగిలను వివరించుచు వ్రాయుదు.

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay.

ముద్రణమైనది. క్యాలికోజెండింగు బైండింగులోనున్నది
4 బాగములు! శత్రుక కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక!!

కర్త: వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మ హా మ హా పా థ్యా య
వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)

చిత్ర ఙ్గటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోపన్న, కవిచౌడప్ప, శాసులపురుషోత్తమ, మారవికద్రకవి, కవిరాజుమడు ఆశ్వానుకవి మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

క్రి. శ. 1200 లగాయతు 1900 వరకుగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరము లున్నవి. ప్రతిశతకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్విశతకములును వర్ణి తైలిపద్యము లుదాహరించితిమి. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగాఁ జేసితిమి.

వెల 1-కి 5—0—0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర పత్రిక ఆఫీసు

టపాలాపెట్టె 212 మదరాసు

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముల బహుళ వారికి బుడ్డిలిగి అధిక దేహధార్యము కావలయుననినచో.

“ఆ తం క ని గ్రహ”

మాత్రతే వారికి జీవ సంజీవికఃటి పరమ అమృతము—
దీని కెల 1 రూపాయ మాత్రమే. త్వరపడుడు.

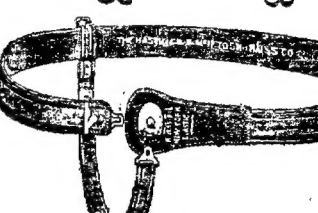
మ రి యూ

ఏలాటిసంగతులు మిమ కాలయముననైనా వానిన అప్పుడే గమనించెదమరేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామకాత్మమునకు గాను వ్రాయుదు. ఈపుస్తకం యితాం. రహాలు ఖర్చులుగూడ దేశ వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిండ్.

ఆతంకనిగ్రహ బోషధాలయము.

26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

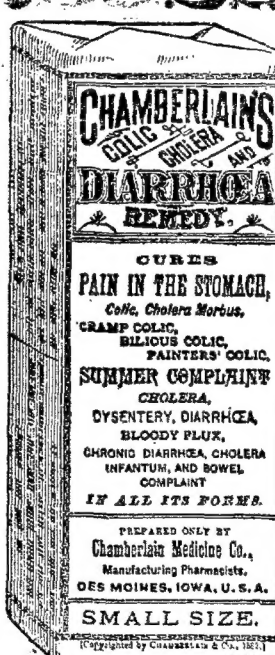
హెర్నియా బెల్టులు

మావద్ద పసివాండ్రకును పెద్ద వారలకును ఉపయోగపడు బెల్టులు అనేకము గలవు ధరలకై వ్రాసిన, క్యాటలాగును బంపెదము.

శ్రీ కృష్ణను బ్రదర్సు,

కమిస్సు ఆఫ్ఫీసియన్సు, రి23, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనాప్తి

అతి సార

నివారిణి (1)

ఈ ష ధ ము ను

సేవించుటచే

కడుపునెప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనాప్తి, పేగు సంబంధ మైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును. అన్ని బాగాలలో విక్రయ గురకు దొరకును. 39

తెనుగు లా గ్రంథములు

సివిల్ ప్రాజీజ్ కోడ్ కాలికోజెండు	5-0-0
క్రిమినల్ ప్రాజీజ్ కోడ్ డిటో	6-0 0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3-0-0
లిమిటెడ్ ఆక్టు	2-0-0
కాంట్రిక్స్ ఆక్టు	2-0-0
ఆస్టిరికరెన్ (ట్రాంసుఫర్ ఆఫ్ పాస్టి ఆక్టు)	3-0-0
యెష్టేటుల్యాండు ఆక్టు	2-0-0
ఇక్ కంటాక్సు మాన్యులు	1-0-0
ఇక్ సాల్ వెస్సీ ఆక్టు	2-0-0
కాంట్రిక్స్ ఆక్టు	3-0-0
ఇండియన్ కంపీస్ ఆక్టు	3-0-0
యెవిడెంసు ఆక్టు	3-0-0
స్టాంపు ఆక్టు (సూతక మాన్యులతో)	2-0-0
కోర్టునుము ఆక్టు (డిటో)	2-0-0
పంచభాషి	0-10-0
శతకరత్నావళి (సూతకమాను)	2-0-0
కథారత్నావళి	1-4-0
విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు, మద్రాసు.	

